„უახლოეს წლებში სახელმძღვანელოები უფასო იქნება როგორც დაწყებითი, ისე უფროსი კლასებისთვის“

პრეზიდენტი

„თუ მსოფლიოს პროგრესული კატობრიობა შეისწავლის ქართველთა და ებრაელთა ურთიერთობის ისტორიას, დარწმუნდება, რომ ათასწლეულთა მანძილზე თანაცხოვრება ომისა და დაპირისპირების გარეშე სავსებით შესაძლებელია“

— ამ სიტყვებით მიმართა 28 აგვისტოს საქართველოს პრეზიდენტს ედუარდ შევარდნაძეს შალომ დავიდმა (დავითაშვილმა) — საქართველოს ებრაელთა კულტურის მსოფლიო ცენტრის თავმჯდომარემ, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორმა, მწერალმა, მთარგმნელმა და საზოგადო მოღვაწემ. საქართველოს წინაშე დიდი დამსახურებისათვის, ქართულ-ებრაულ ურთიერთობათა განმტკიცებაში შეტანილი პირადი წვლილისა და ქართული კულტურის პოპულარიზაციისათვის, შალომ დავიდს საქართველოს საპატიო მოქალაქის წოდება მიენიჭა.

დაჯილდოების ოფიციალურ ცერემონიაზე აღნიშნეს, რომ საქართველოში დაბადებული და აღზრდილი შალომ დავიდი (დავითაშვილი) ამჟამად ისრაელში ცხოვრობს და მუშაობს ისრაელის სოციალური უზრუნველყოფის მინისტრის თანაშემწედ.

იგი გულმხურვალედ მოღვაწეობს ორი ერის საკეთილდღეოდ და თითქმის ყველა სასიკეთო წამოწყების მოთავეა. მას უსაზღვროდ უყვარს საქართველო და ქართველი ხალხი. შალომ დავიდი საქართველოდან წასულ ებრაელ მწერალთა კავშირის პირველ თავმჯდომარედ აირჩიეს.

იხ. მე-2 გვ.

ტერორიზმის წინააღმდეგ

საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს განცხადება

ქვეყნების ჯგუფის მიერ შამილ ბასაევის ტერორისტთა სიაში შეტანის მოთხოვნის შესახებ

მიმდინარე წლის 8 აგვისტოს პრეზიდენტ ბუშის გადაწყვეტილებით (განკარგულება №132240) შამილ ბასაევი გამოცხადდა ამერიკის შეერთებული შტატებისა და მისი მოსახლეობისათვის საშიშ პირად, რომელსაც ბრალი ედება სხვადასხვა ტერორისტული აქტის დაგეგმვასა და შესრულებაში. კერძოდ, ბასაევმა იკისრა პასუხისმგებლობა რუსეთის ტერიტორიაზე სხვადასხვა ტერორისტული აქტის განხორციელებაზე, რომელთაც ასობით ადამიანის სიცოცხლე შეეწირა. ამის გამო ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა, დიდმა ბრიტანეთმა და რუსეთმა თხოვნით მიმართეს გაეროს, შეიტანოს ბასაევის გვარი საშიში ტერორისტების სიაში.

საქართველო უერთდება აღნიშნულ მოთხოვნას და გვსურს დამატებით განვაცხადოთ ისიც, რომ იგი უკვე წლების განმავლობაში იძებნება საქართველოს სამართალდაცვის სტრუქტურების მიერ 1992-1993 წლებში აფხაზეთის ტერიტორიაზე ადამიანურობის წინააღმდეგ ჩადენილი განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულებრივი მოქმედების გამო.

იხ. მე-2 გვ.

„დილა ამ გაზეთის გადაშლით დაიწყეთ...“ ედუარდ შევარდნაძე

„საქართველოს რესპუბლიკა“ ინტერნეტში: http://www.open.ge/sakartvelos-respublika

ჩვენს გაზეთს კითხულობენ აშშ-ში, გერმანიაში, რუსეთში, პოლანდიაში, საფრანგეთში, უკრაინაში, ისრაელსა და სხვა ქვეყნებში.

შპს „საქართველოს რკინიგზა“ The Georgian Railway Ltd

საქართველოს რესპუბლიკა

სნსკ საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია Georgian International Oil Corporation

გაზეთი დაარსებულია 1918 წლის 25 ივლისს, აღდგენილია 1990 წელს. №230 (4609) შაბათი, 30 აგვისტო, 2003 წელი. ფასი 50 თეთრი.

არჩევნები

კომისიის თავმჯდომარეს 3 სექტემბერს დანიშნავენ

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის სხდომა 29 აგვისტოს ძველი შემადგენლობით გაიმართა. კომისიის წევრებმა იმსჯელეს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და საოლქო საარჩევნო კომისიების თავმჯდომარეთა დანიშვნის ვადების განსაზღვრის შესახებ. იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსის“ შესაბამისად, ქვეყნის პრეზიდენტს ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის წარდგინებით ჯერ არ დაუნიშნავს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, არსებულმა ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ მიიღო დადგენილება, რომ ეუთოს კანდიდატურის წარდგენის ვადა განისაზღვროს არა უგვიანეს 2 სექტემბრისა, ხოლო საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მისი დანიშვნის ვადად — 3 სექტემბერი.

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ახალი შემადგენლობის პირველი სხდომის მოწვევა საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებით უნდა გაიმართოს არა უგვიანეს 5 სექტემბრისა, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ეუთოს ექსპერტები არ წარმოადგენენ საოლქო კომისიების თავმჯდომარეთა კანდიდატურებს, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე დანიშნავს მათ არა უგვიანეს 10 სექტემბრისა.

საქინფორმი.

გუშინ

ედუარდ შევარდნაძე: „ვამაყობ, რომ პატარა წვლილი მეც შევიტანე ამ მხარეში სიცოცხლისა და ახალი ცხოვრების დასამკვიდრებლად“

კახეთის მადლიან მიწაზე, საგარეჯოს რაიონში, 80-იან წლებში გაჩნდა სოფელი უდაბნო, სადაც სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებული სვანები ჩამოსახლდნენ. სადღეისოდ სოფელში 200-მდე ოჯახი ცხოვრობს. სოფელ უდაბნოს დაბადება ედუარდ შევარდნაძის სახელს უკავშირდება.

29 აგვისტოს უდაბნო საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ, სახელმწიფო მინისტრმა ავთანდილ ჯორბენაძემ, პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულმა კახეთის მხარეში ბიძინა სონღულაშვილმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა მოინახულეს. სტუმრები ეწვივნენ უდაბნოს საშუალო სკოლას, დაათვალიერეს განახლებული შენობა. ქვეყნის მეთაური გაესაუბრა სკოლის პედაგოგებს და ადგილობრივ მცხოვრებლებს.

როგორც ბიძინა სონღულაშვილმა აღნიშნა, მოკლე დროში ღირებული არაფერი აშენდება. 80-იან წლებში აქ მართლაც უდაბნო იყო, ახლა კი სოფელია გაშენებული. მართალია, ბევრი პრობლემის გადალახვა მოგვიხდა და ბევრი კვლავაც გადასაჭრელია, მაგრამ საქართველოს პრეზიდენტის თანადგომით ამ სირთულეებსაც დავძლევთ.

იხ. მე-2 გვ.

გიხაროდენ!

გიორგის და ირაკლის შემდეგ მერიც მიემატა

ორი შვილის, გიორგის და ირაკლის შემდეგ, მართალი გითხრათ, გოგოს ვნატრობდით. მოხდა ისე, როგორც უფალმა ინება, 29 აგვისტოს ნატვრა აგვისრულდა, შეგვეძინა გოგონა, რომელსაც მერი დავარქვით.

ნათქვამია სამი შვილი მართლა შვილიო, დღეს ასეც არის; ჩემს ოჯახს ორი ბიჭი და ერთი გოგონა ახარებენ. ვიცი, თქვენი გაზეთის მკითხველის ამ ხმის მოწვდენას გაიზიარებთ, ამიტომაც გიკავშირდებით.

ლევან თურქია, რუსთავი.

ჩვენი ტელეფონებია: 93-34-04; 99-73-24.

დღის თემა

აჩრდილი დადის სვანეთში, აჩრდილი ნადირობის ქალღმერთისა

ჩვენს გაჩანაგებულ ეკონომიკას, ჩვენი ხალხის გაჭირვებულ ყოფას აუცილებლად სჭირდება ხელის წაშველება. ოღონდაც, ნებისმიერ ქალაქში, ნებისმიერ რეგიონში აღმავლობის დასაწყებად აუცილებელია სტაბილური ვითარების, წყნარი სიტუაციის შექმნა. სწორედ ამას ისახავს მიზნად საქართველოს პრეზიდენტის მიმართვა მესტიის მოსახლეობისადმი. სვანეთში განზრახულია ანტიკრიმინალური ოპერაციის განხორციელება, რათა დაიწყოს ამ უნიკალური კუთხის გამოცოცხლება, კერძოდ, ტურიზმისა და ალპინიზმის განვითარება. ამ პრობლემას ეხმაურება ჩვენი დღევანდელი სტუმარი ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი ანზორ ბაბიანი, რომელიც 30 წელზე მეტია სიტყვით და საქმით იღვწის ადამიანთათვის ყველაზე მგრძნობიარე სფეროში, — სოციოლოგიაში.

იხ. მე-3 გვ.

პური ჩვენი არსობისა

საჩუქარიც ამას ჰქვია

50 ათასი ტონა ხორბალი - საქართველოს

19 აგვისტოს ვაშინგტონში საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრმა დავით კირვალიძემ და აშშ სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ენ ვენემანმა ხელი მოაწერეს ხელშეკრულებას საქართველოსთვის 50 ათასი ტონა ხორბლით დახმარების შესახებ. ამ მასშტაბის საჩუქარი საქართველოს არ მიუღია. ყოფილა კრედიტები, სესხები, მაგრამ საჩუქრად 50 ათასი ტონა ხორბალი ქვეყანაში 1996 წლიდან პირველად შემოდის.

გვესაუბრება საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრი დავით კირვალიძე:

იხ. მე-2 გვ.

უსაფრთხოება

ფოთში 6 ქვეყნის ხომალდები შევიდა

სამხედრო წვრთნების „ბლექსიფორი-2003“-ის პროგრამით ფოთის პორტში რუსეთის, უკრაინის, თურქეთის, ბულგარეთის, რუმინეთისა და საქართველოს ხომალდები შევიდა.

ბულგარეთიდან დაბრუნდა ქართული ხომალდი „პორტი-302-თბილისიც“, რომელმაც ფოთის სამხედრო პორტი 31 ივლისს დატოვა.

სამხედრო წვრთნის ფარგლებში ჩატარდა მანევრები ზღვაზე, ჰუმანიტარული და სამშვიდობო, სამაშველო ოპერაციები.

წვრთნას საქართველოს თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე, ფოთის პორტის უფროსი ჯემალ ინაიშვილი, ფოთის მერი დავით ქანთარია, სხვა ოფიციალური პირები ესწრებოდნენ.

ინტერ-პრესი.

ინფორმაცია

„მიშა, დედებისა და ბავშვების ფულს არ შეგარჩენთ!“

მრავალშვილიანმა დედებმა თბილისში თავისუფლების მოედანი გადაკეტეს. მერიასთან უკვე პერმანენტულად მიმდინარე საპროტესტო აქცია „აღორძინების კავშირთან“ ასოცირებული არასამთავრობო ორგანიზაცია „სოციალური აღორძინების ფონდის“ ორგანიზებით გაცილებით უფრო მასშტაბური და აგრესიული გახდა.

მრავალშვილიანი დედები თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარეს, „ნაციონალური მოძრაობის“ ლიდერ მიხეილ სააკაშვილს მათთვის განკუთვნილი თანხების გაფლანგვაში ადანაშაულებენ. ქალაქის ვიცე-პრემიერი, „ნაციონალი“ კახა შენგელია მრავალშვილიანმა დედებმა შენობაში არ შეუშვეს.

როგორც არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელმა მამუკა მეტრეველმა „ინტერ-პრესს“ განუცხადა, სააკაშვილმა პირველკლასელთა სახელმძღვანელოების პროგრამა მრავალშვილიანი დედების ფულით დააფინანსა. მისივე მტკიცებით, სასკოლო სახელმძღვანელოებში გადახდილი 350 ათასი ლარიდან 150 ათასი სწორედ მრავალშვილიან დედებს ეკუთვნოდათ.

„მიშა, დედებისა და ბავშვების ფულს არ შეგარჩენთ!“ — მიმართეს მერიის წინ შეკრებილმა დედებმა საკრებულოს თავმჯდომარეს.

აქციის მონაწილეთა მთავარი მოთხოვნა საპირველსექტემბროდ 100-ლარიანი ფულადი დახმარებების გაცემა და მრავალშვილიანი დედების ყოველთვიური 5-ლარიანი დახმარების 20 ლარამდე გაზრდაა.

22 რაიონიდან 12 თვითნებურად ჩაირთო

საქართველოს „გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ მიერ გამორთული 22 რაიონიდან 12 თვითნებურად ჩაირთო.

ამის შესახებ „ინტერ-პრესს“ გაერთიანებულ სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიაში“ განუცხადეს.

კომპანიის მონაცემებით, დღეისათვის თვითნებურად ჩართულია ზუგდიდის, სენაკის, ოზურგეთის, ტყიბულის, ორპირის, ამბროლაურის, ლენტეხის, დუშეთის, ყაზბეგის, დმანისის, თეთრიწყაროსა და მანგლისის რაიონები.

გათიშული რაიონებიდან მოხმარებული ელექტროენერგიის საფასურის სახით დაგროვებული დავალიანება სადღეისოდ მხოლოდ თიანეთის რაიონს აქვს დაფარული, რომელიც „შავი სიიდან“ ამოიღეს.

„გაერთიანებული სადისტრიბუციო კომპანია“ „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემასთან“ ერთად სანქციების გამკაცრებას აპირებს. „ყველაფერს გავაკეთებთ, რათა დაუმორჩილებელ რაიონებს კვლავ გაეთიშოთ ელექტროენერგია“, — განაცხადეს „სადისტრიბუციოში“.

დავალიანების გამო „გაერთიანებულმა სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიამ“ საქართველოს რიგი რაიონები 27 აგვისტოს 18 საათიდან გათიშა.

კვლავ ჩამორჩენით მიმდინარეობს

ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამების დაფინანსება კვლავ ჩამორჩენით მიმდინარეობს. 6 თვის გეგმით გათვალისწინებული პროგრამების სრულად დასაფინანსებლად სადაზღვევო ფონდს 3 მლნ. 290 ათასი ლარი ესაჭიროება.

როგორც ფონდში განმარტავენ

სოციალური დაზღვევის ერთიან სახელმწიფო ფონდს ქვეყნის მასშტაბით ჯერ ივლისის თვის საპენსიო თანხების გაცემა არ დაუწყია.

როგორც „ინტერ-პრესს“ საპენსიო ფონდში განუცხადეს, ამ დროისათვის სრულად ჯერ მხოლოდ მარტის თვის პენსიებია გაცემული, დაწყებულია აპრილის, მაისისა და ივნისის თანხების გაცემა.

როგორც ფონდში განმარტავენ, 6 თვის პენსიების სრულად დასაფინანსებლად 23029.5 ათასი ლარია საჭირო.

ინფორმაციები მოგვაწოდა ინტერ-პრესმა.

გვირეკავენ, გვეკითხებიან

— მარ 64 წლის, შრომის მე-2 ჯგუფის ინვალიდი. ვიღებ პენსიას თვეში 14 ლარის ოდენობით.

მაინტერესებს, მეკუთვნის თუ არა დახმარება თვეში 22 ლარის ოდენობით?

ლამარა მაჭავარიანი.

— საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების შესაბამისად ყოველთვიური სოციალური დახმარება თვეში 22 ლარი, ენიშნებათ მხოლოდ I ჯგუფის უსინათლო ინვალიდებს.

სხვა კატეგორიის ინვალიდები, ინვალიდობის ჯგუფის მიუხედავად, აღნიშნული დახმარების მიღების უფლებას ვერ იპოვებენ.

აქვე განგიმარტავთ, რომ საოჯახო დახმარება დაენიშნებათ, აგრეთვე, იმ მარტოხელა პენსიონერებისაგან შემდგარ ოჯახებს, რომლებიც პენსიას იღებენ 14 ლარის ოდენობით, არ მუშაობენ და არ ჰყავთ კანონით ვალდებული მარჩენალი ამ უკანასკნელის საცხოვრებელი ადგილის მიუხედავად.

თუ თქვენ ხართ მარტოხელა და არ მუშაობთ, საოჯახო დახმარების დანიშვნის თაობაზე მიმართეთ სოციალური დახმარების განყოფილებას საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ირინე ღლონტი.

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-28-54.

ამინდი დღეს

ბათუმი — ხანმოკლე წვიმა.	ღამით +19, დღისით +25.
სოხუმი — მზიანი ამინდი.	ღამით +19, დღისით +28.
ფოთი — მზიანი ამინდი.	ღამით +19, დღისით +28.
ქუთაისი — უნალექოდ.	ღამით +18, დღისით +28.
გორი — უნალექოდ.	ღამით +18, დღისით +28.
თელავი — უნალექოდ.	ღამით +17, დღისით +27.
თბილისი — მზიანი ამინდი.	ღამით +17, დღისით +28.

ლარის კურსი

27 აგვისტოდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსები

ინგლისური გირვ.	1	3.3280 ლარი
აშშ დოლარი	1	2.1200 ლარი
ევრო	1	2.3017 ლარი
რუსული რუბლი	1	0.0698 ლარი.

უკანასკნელ საათს

ერაყის ქალაქ ნეჯეთში აფეთქება მოხდა იმამ ალის მეჩეთთან. დაიღუპა შიიტთა ლიდერი, ერაყში ისლამური რევოლუციის უმაღლესი საბჭოს მეთაური მოჰამედ ბაქარ ალ-ჰაქიმი და 75 ადამიანი. 200 კაცი დაჭრილია.

სარდინიაზე ვლადიმერ პუტინისა და სილვიო ბერლუსკონის შეხვედრა დაიწყო. პრესამ იგი „თბილი შეხვედრების დიპლომატიად“ მონათლა. რუსეთის პრეზიდენტი და იტალიის პრემიერი სამ დღეს გაატარებენ ბერლუსკონის კუთვნილ ვილა „ჩერტოზაში“, რომელიც სარდინიის ერთ-ერთ ყველაზე ფეშენებელურ კურორტ პორტო როტონდეში მდებარეობს.

ინტერპანორამა

საფრანგეთში „შაყირისტებმა“ მოაღორეს აშშ-ის პრეზიდენტ ბუშის პირადი მზარეული — საფრანგეთის პრეზიდენტ ჟაკ შირაკთან მუშაობა შესთავაზეს. მზარეულმა წასვლის განცხადება დაწერა და უმუშევარი დარჩა.

რუსეთის საელჩოს მდივანმა ნიკოლო შჩერბაკოვმა ორი ავარია მოახდინა ტალინში და მოშარდა ტელეკამერების წინ. იგი ძველი ქალაქიდან გასვლისას სიჩქარით შეეჯახა ხეს. მანამდე კი რუსეთის საელჩოდან გამოსვლისას გამოედო იქვე მდგარ „ნისანს“...

ბრიტანეთში ტონი ბლერის მრჩეველი საზოგადოებრიობასთან კავშირში ალისტერ ქემპბელი. მას დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრის უახლოეს მეგობრად, ქვეყნის მეორე ყველაზე გავლენიან პოლიტიკოსად და „სასტიკ პოლიტიკურ დაქირავებულ მკვლელად“ თვლიან.

„საქართველოს რესპუბლიკა“ — ავიაკომპანია „აირზენა-საქართველოს ავიახაზების“ თვითმფრინავებში.

გუშინ

ედუარდ შევარდნაძე: „ვამაყობ, რომ პატარა წვლილი მეც შევიტანე ამ მხარეში სიცოცხლისა და ახალი ცხოვრების დასამკვიდრებლად“

პირველი გვერდიდან

უდაბნოში ნომერ პირველ პრობლემად კვლავ წყალმომარაგება რჩება. წყალგაყვანილობის მილები უკვე კარგა ხანია გამოუსადეგარია. ამის გამო წყლის მოწოდებაში ხშირად შეფერხებაა და მოსახლეობა სასმელ წყალს ჭებიდან ეზიდება.

როგორც სოფლის პედაგოგებმა საქართველოს პრეზიდენტს მიმართეს, აღნიშნული სოფელი ზღვის დონიდან 878 მეტრის სიმაღლეზე მდებარეობს. ადგილობრივი მოსახლეობის დიდი სურვილია ეს ადგილი მაღალმთიან ზონად გამოცხადდეს. ეს გააუმჯობესებს სოფლის მკვიდრთა სოციალურ პირობებს. ქვეყნის მეთაური მათ ამ წინადადების სამომავლოდ გათვალისწინებას დაპირდა.

უდაბნოში სკოლის ზარი 22 წლის წინათ დაირეკა. მაშინ სკოლას მხოლოდ 25 მოსწავლე ჰყავდა. ამჟამად სკოლაში 163 მოსწავლე და 19 მასწავლებელია. აღსანიშნავია, რომ სოფლის მცხოვრებლები და მათ შორის მასწავლებლებიც საქართველოს 42 რაიონიდან და დაბიდან არიან ჩამოსულები. ისინი აქ დამკვიდრდნენ და მუხლჩაუხრელად შრომობენ იმისათვის, რომ სოფელი გაძლიერდეს და კერა არ გაცივდეს.

რაიონის გამგებლობამ ახალი სასწავლო წლის დაწყებასთან დაკავშირებით ოც პირველკლასელს შეუძინა სასკოლო სახელმძღვანელოები და ჩანთები. საქართველოს განათლების სამინისტრომ კი მათთვის დამატებით ახალი მერხებიც გამოყო. უდაბნოს საშუალო სკოლის სარემონტო სამუშაოები ამ ზაფხულს საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულების საფუძველზე განხორციელდა. „ეს განსაკუთრებული 1 სექტემბერი იქნება ჩვენთვის, რომელიც დიდხანს გვემახსოვრება“ — აღნიშნეს მოსწავლეებმა და მათმა აღმზრდელებმა.

სოფლის მთავარანგელოზის სახელობის ეკლესია მთლიანად ადგილობრივი მოსახლეობის ძალისხმევით და თავდაცვის მინისტრის დავით თევზაძის ფინანსური დახმარებით აშენდა. [illegible]

ქვეყნის პრეზიდენტს, სხვა ოფიციალურ პირებს თავიანთი მხატვრული შემოქმედება გააცნეს სკოლის მოსწავლეებმა და საგარეჯოს რაიონის ფოლკლორულმა ანსამბლმა.

ადგილობრივ მოსახლეობას სიტყვით მიმართა საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ.

მან მიულოცა შეკრებილთ მარიამობის დღესასწაული, რომელიც 28 აგვისტოს აღნიშნა სრულიად საქართველომ. სახელმწიფოს მეთაურმა სოფლის პედაგოგებსა და მოსწავლეებს ასევე მიულოცა ახალი სასწავლო წლის დაწყება. „მადლიერი ვარ რაიონის ხელმძღვანელობის, გუბერნატორისა და განათლების სამინისტროსი, რომელთაც სკოლაზე იფიქრეთ და კეთილმოაწყვეთ იგი პირველი სექტემბრისათვის. უდაბნოში კიდევ ბევრია გასაკეთებელი: საბავშვო ბაგა-ბაღი, სამედიცინო პუნქტი. მინდა გავიხსენო, როგორ ჩაეყარა საფუძველი ამ სოფელს, რა იყო, რა არის სადღეისოდ და რა მომავალი ექნება მას. მე საქართველოს ყველა სოფელი მიყვარს და თითქმის ყოველი მათგანი შემოვლილი მაქვს. შევხვედრივარ უამრავ ადამიანს, მაგრამ უდაბნოს მიმართ განსაკუთრებული გრძნობა, სიყვარული და პასუხისმგებლობა მაქვს. მე და მედეა მეგვრიშვილი აქ პირველმოსახლეებთან ერთად ამოვედით და მაშინ ვერც კი წარმოვიდგენდით, თუ აქ ცხოვრება დამკვიდრდებოდა. არ მინდა გავიხსენო ის საშინელება, რაც იმ დროს აქ დაგვხვდა და მადლობა ღმერთს, რომ დღეს სულ სხვა დონიდან ვიწყებთ განვითარებას, რომელსაც ვერაფერი შეაჩერებს,“ — განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა. მან უდაბნოს ისტორია საქართველოს ისტორიას შეადარა და ისტორიის ის მონაკვეთი გაიხსენა, როცა შაჰ-აბასმა დავით გარეჯში ექვსი ათასი სასულიერო პირი ამოჟლიტა.

„მას შემდეგ დაიწყო გაუდაბნოება ამ მხარისა. ვამაყობ, რომ პატარა წვლილი მეც შევიტანე ამ მხარეში სიცოცხლისა და ახალი ცხოვრების დასამკვიდრებლად“, — დასძინა ედუარდ შევარდნაძემ.

ქვეყნის მეთაურმა მოსახლეობას შეახსენა, რომ სადღეისოდ ჩვენი ქვეყანა განვითარების იმგვარ ეტაპზეა, როდესაც შესაძლებელია სამომავლო განსახორციელებელი გეგმების დასახვა. ქვეყნის მეთაურმა გაიხსენა ის რთული პერიოდი, როდესაც ჩვენს ქვეყანაში სწავლება ფასიანი გახდა და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ამჟამად ჩვენმა სახელმწიფომ აღადგინა უფასო სწავლების ინსტიტუტი. „უახლოეს წლებში სახელმძღვანელოები უფასო იქნება როგორც დაწყებით, ისე უფროს კლასებისთვის. განათლება ჩვენი ხალხის უპირველესი სიმდიდრეა“, — თქვა ედუარდ შევარდნაძემ და დასძინა, რომ ჩვენი ქვეყნის ბედი დამოკიდებული იქნება სწორედ ამ ბავშვებზე, რომლებიც ამ ღონისძიებას ესწრებოდნენ. [illegible] — განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა.

ედუარდ შევარდნაძის აზრით, [illegible] სამთავრობო კომისიას, რომელიც განიხილავს უდაბნოელთათვის აქტუალურ და საჭირბოროტო საკითხებს. მან აღნიშნა, რომ უდაბნოში მესაქონლეობის განვითარებას საარსებო მნიშვნელობა აქვს. „ეს ორი პრობლემა ერთმანეთზეა გადაჯაჭვული. კომისიის წევრები დაუყოვნებლივ მიიღებენ სათანადო დავალებებს მათს გადასაჭრელად“, — თქვა პრეზიდენტმა.

მან ილაპარაკა კახეთზე, როგორც გამორჩეულ რეგიონზე, სადაც აღმავლობა უკვე დაწყებულია, თუმცა კიდევ რამდენიმე წელია საჭირო, რომ ეს მიღწევები თვალსაჩინო გახდეს. საქართველოს პრეზიდენტმა აღნიშნა, რომ ამჟამად უმთავრესია ვიზრუნოთ ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენაზე. ამისათვის საჭიროა ჯარის, კერძოდ კი, სასაზღვრო ჯარების სათანადოდ აღჭურვა და მომზადება. „ამ დღეებში მე შევხვდები ძალოვან მინისტრებს, სადაც ჩამოყალიბდება წარმოდგენილი პროგრამა, თუ როგორ უნდა დაიცვას თავი ჩვენმა ქვეყანამ. როგორ უნდა გავაძლიეროთ მესაზღვრეთა ინსტიტუტი. საჭიროა ვიზრუნოთ იმისათვის, რომ სასაზღვრო ჯარი ადგილობრივი მოსახლეობით დაკომპლექტდეს. რა თქმა უნდა, მათთვის ვიზრუნებთ სათანადო ხელფასებზეც“, — განაცხადა ედუარდ შევარდნაძემ და დასძინა, რომ კახეთში ბევრი სასიკეთო საქმე გაკეთდა და შედეგიც თვალნათელია. კახელები უცხოეთის ქვეყნებთან და უცხოელ ბიზნესმენებთან თანამშრომლობენ. რეგიონში დიდი ინვესტიციებიც შემოდის. „ამ რამდენიმე დღის წინათ, — თქვა საქართველოს პრეზიდენტმა, — [illegible] ფელი საქართველოში და თქვენ კიდევ ბევრ საამაყო თაობას აღზრდით და წვლილს შეიტანთ ჩვენი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მშენებლობაში“.

სახელმწიფოს მეთაურმა სოფლის სკოლას აჩუქა წმინდა მარიამის ხატი და ერეკლე მეორის პორტრეტი.

შემდეგ ედუარდ შევარდნაძე თანმხლებ პირებთან ერთად დავითგარეჯას სამონასტრო კომპლექსს ეწვია, სადაც ფერისცვალების სახელობის ეკლესიაში მეუფე ლუკამ გადაიხადა 1995 წლის 29 აგვისტოს ტერაქტის დროს საქართველოს პრეზიდენტის გადარჩენის პარაკლისი. ედუარდ შევარდნაძემ დაათვალიერა სამონასტრო კომპლექსის მიმდინარე სარესტავრაციო სამუშაოები. აღსანიშნავია, რომ რესტავრაცია ბიზნესმენ ბადრი პატარკაციშვილის საქველმოქმედო ფონდიდან ფინანსდება. 2 წლის მანძილზე აღდგენილია დავითგარეჯას ლავრა, საპატრიარქოს რეზიდენცია, გიორგი მეთორმეტის სენაკი. დავითგარეჯას მამებმა საქართველოს პრეზიდენტს საჩუქრად გადასცეს წმინდა ღვთისმშობლის ხატი და მისი მფარველობა უსურვეს სახელმწიფოს მეთაურსა და სრულიად საქართველოს.

საქინფორმი.

* * *

დავით გარეჯის ლავრაში გუშინ ჩვენი სპეციალური კორესპონდენტიც ესწრებოდა. ხვალინდელ ნომერში მის ჩანაწერებს შემოგთავაზებთ.

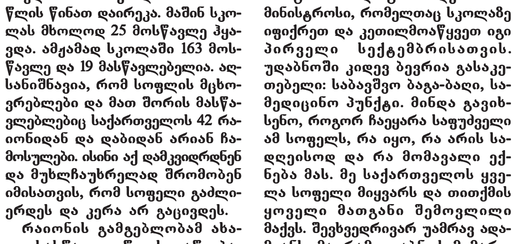

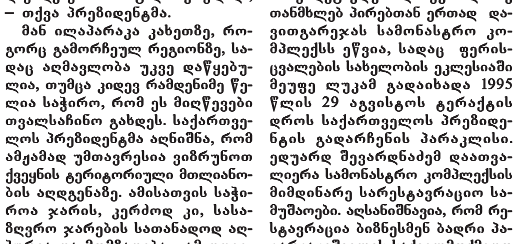

პრეზიდენტი

„საქართველოს ენერგოსისტემამ გამართულად უნდა იმუშაოს, წარმატების საწინდარი კი მჭიდრო თანამშრომლობაა“

— ეს აზრი გამოიკვეთა 29 აგვისტოს საქართველოს პრეზიდენტთან ედუარდ შევარდნაძესთან გამართულ შეხვედრაზე, რომელშიც მონაწილეობდნენ სახელმწიფო მინისტრი ავთანდილ ჯორბენაძე, მხარეებში პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულები, სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტროს წარმომადგენლები, ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩი საქართველოში რიჩარდ მაილსი და საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო კომპანიის, შპს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისა“ და ელექტროენერგიის საბითუმო ბაზრის ხელმძღვანელები.

ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩმა რიჩარდ მაილსმა ისაუბრა საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო კომპანიის მიერ ენერგოსისტემის გაჯანსაღების მიზნით გატარებულ ღონისძიებებზე, რომელიც უპირველესად გულისხმობდა ურჩ გადამხდელთა გათიშვების პროგრამის განხორციელებას.

ელჩის თქმით, ეს ნაბიჯი საკმაოდ მტკივნეულია საქართველოს ნებისმიერი რაიონისა და კუთხისათვის, მაგრამ უამისოდ შეუძლებელი იქნება ენერგოსისტემის გამართული მუშაობა.

მისივე განცხადებით, ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებით რთული მდგომარეობა შეიქმნა იმერეთისა და სამეგრელოს რეგიონებში, საფრთხე შეექმნა ქვეყნის ენერგოსისტემის საიმედო ფუნქციონირებას.

გაერთიანებული სადისტრიბუციო კომპანიის გენერალურმა დირექტორმა დევიდ სორტონმა შეაჯამა კომპანიის სამთვიანი მუშაობის შედეგები და აღნიშნა, რომ მათი უმთავრესი მიზანია დაფარონ არსებული დავალიანებები და შეუზღუდონ ელექტროენერგიის მიწოდება ურჩ გადამხდელებს. „თითოეული გადაუხდელი თეთრი გავლენას ახდენს მთელ ელექტროგენერაციაზე. ეს ყველამ კარგად უნდა გააცნობიეროს. მით უმეტეს, რომ მთელი ელექტროქსელი სერიოზულ შეკეთებასა და განახლებას მოითხოვს, ამას ემატება თანამშრომელთა გაფიცვები ხელფასების მოთხოვნით,“— განაცხადა დევიდ სორტონმა და იქვე დასძინა, რომ ხშირად ენერგეტიკოსთა მუშაობას აფერხებს სხვადასხვა პოლიტიკური ძალის წარმომადგენელთა უხეში ჩარევა მათს საქმიანობაში. მან მოუწოდა პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულებსა და პოლიტიკურ მოღვაწეებს, ნუ ჩაერევიან პროფესიონალთა მუშაობაში, თუმცა გამოთქვა მზადყოფნა ჯანსაღი თანამშრომლობისათვის.

საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულმა იმერეთის რეგიონში თემურ შაშიაშვილმა დაუშვებლად მიიჩნია ამ ფორმით, ანუ მთელი ქალაქებისა და რეგიონების გამორთვით საქმის გამოსწორება. მან, ასევე მოუწოდა ენერგეტიკოსებს ითანამშრომლონ და აღნიშნა, რომ ელექტროენერგიის მიწოდება უნდა შეუწყდეს მხოლოდ ურჩ გადამხელს, და არა მასაც, ვინც თანხას დროულად და პატიოსნად იხდის. „ სხვაგვარად ჩვენ კატასტროფის წინაშე აღმოვჩნდებით,“— განაცხადა თემურ შაშიაშვილმა.

იმერეთის რწმუნებულის მოსაზრებას პრაქტიკულად დაეთანხმა ყველა სხვა მისი კოლეგა, საქართველოს პრეზიდენტის რწმუნებულები სამეგრელოსა და ზემო სვანეთში ბონდო ჯიქია, მცხეთა-მთიანეთის რწმუნებული არმაზ შამანაური, ქვემო ქართლის რწმუნებული ლევან მამალაძე და სხვები.

მათ ერთსულოვნად აღნიშნეს, რომ უნდა გარდაიქმნას ენერგოსისტემის მართვის მთლიანი მექანიზმი, რომ დაუშვებელია სხვებთან ერთად დენი გამოურთო კომპაქტურად დასახლებულ ლტოლვილთა მთელ უბნებს, რომელთა მიერ მოხმარებული დენის საფასურს სახელმწიფო იხდის.

შეხვედრაზე გამოიკვეთა ორივე მხარის — ენერგოსისტემის მესვეურებისა და სამხარეო რწმუნებულთა მისწრაფება — ითანამშრომლონ.

„ჩვენთვის მთავარია, საქართველოს ენერგოსისტემამ გამართულად იმუშაოს, საამისოდ კი აუცილებელია მჭიდრო თანამშრომლობა,“— განაცხადა რიჩარდ მაილსმა.

საქართველოს პრეზიდენტმა მადლობა გადაუხადა თათბირის მონაწილეებს საკითხის კონსტრუქციულად განხილვისათვის და აღნიშნა, რომ ამ მდგომარეობამდე იქნებ არც მივსულიყავით, თუ გადამჭრელ ღონისძიებებს გაცილებით ადრე, რამდენიმე წლის წინათ განვახორციელებდით.

„ამერიკული კომპანიები, ისევე როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩო, საქართველოს ინტერესებისათვის მუშაობენ და ჩვენ ყოველმხრივ უნდა შევუწყოთ მათ ხელი,“— განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა და აღნიშნა, რომ ყველა ის პრობლემა, რომელზეც თათბირის მონაწილეებმა გაამახვილეს ყურადღება, ჩამოყალიბდება პრეზიდენტის განკარგულებაში.

„პასუხისმგებლობა საქართველოს ენერგოსისტემაზე უნდა იტვირთოს არა მარტო ამერიკულმა კომპანიებმა, არამედ სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტრომაც, სადაც გამეფებული უწესრიგობის გამო ამდენი პრობლემა დაგროვდა,“— განაცხადა ედუარდ შევარდნაძემ.

მან ყურადღება მიაპყრო საქართველოში ბოლო პერიოდში დაწყებულ ეკონომიკური აღმავლობის პროცესს და იქვე დასძინა, რომ ენერგეტიკა ეკონომიკის ღერძია.

მან მოუწოდა სახელმწიფო რწმუნებულებს მეტი სიფხიზლე გამოიჩინონ, ვინაიდან, მისივე თქმით, არჩევნების წინა პერიოდში არაერთი პოლიტიკური ძალა შეეცდება, საქმეს ხელი შეუშალოს. მან აუცილებლად მიიჩნია განმხოლოების საკითხის მოგვარება, რაც შესაძლებელს გახდის მხოლოდ ურჩი გადამხდელებისათვის ელექტროენერგიის მიწოდების შეწყვეტას, ხოლო პატიოსანი მომხმარებელი არ დაზარალდება.

ამ საკითხის ტექნიკურ მოგვარებამდე კი საქართველოს პრეზიდენტმა მიზანშეწონილად მიიჩნია მოიძებნოს ოპტიმალური გამოსავალი, რომელზეც ერთობლივად უნდა იფიქრონ როგორც კომპანიებმა, ასევე რწმუნებულთა ინსტიტუტმა და ენერგეტიკის დარგის მესვეურებმა.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური.

„თუ მსოფლიოს პროგრესული კაცობრიობა შეისწავლის ქართველთა და ებრაელთა ურთიერთობის ისტორიას, დარწმუნდება, რომ ათასწლეულთა მანძილზე თანაცხოვრება ომისა და დაპირისპირების გარეშე სავსებით შესაძლებელია“

პირველი გვერდიდან

მისი უშუალო ინიციატივით გამოცემულ „ლიტერატურულ ალმანახში“ მწერალი აცხადებს: „ებრაული ლიტერატურა ქართულ ენაზე უნდა იყოს ღრმად ებრაული, მაგრამ ფორმით — ქართული.“ შალომ დავიდმა ებრაულიდან გადმოაქართულა ებრაულ კანონიკურ ლოცვათა კრებული, რომელიც დაფუძნებულია ქართულ სასიმღერო ინტონაციებზე. მის მიერ თარგმნილ მოსეს ხუთწიგნეულს კი მეცნიერები საუკეთესოდ მიიჩნევენ.

„ებრაული ეროვნების წარმომადგენლისთვის საქართველოს საპატიო მოქალაქის წოდების მინიჭება მოწმობს, რომ საქართველო-ისრაელი, ორი სახელმწიფო, ორი ხალხი ერთი გზით მიდის. მიზანი ერთი გვაქვს — ავაშენოთ დემოკრატიული სახელმწიფოები,“— განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა და იქვე დასძინა, რომ ისრაელის მაგალითი მისაბაძია ჩვენი ქვეყნისათვის.

„საქართველოს ხალხს, მის ხელმძღვანელობას ურთულეს პირობებში უხდება მოღვაწეობა, მაგრამ ის, რაც თქვენ, ებრაელმა ხალხმა შეძელით, ერთ-ერთი გამორჩეული მაგალითია,“ — აღნიშნა ედუარდ შევარდნაძემ.

შალომ დავიდმა მადლობა გადაიხადა მისი ღვაწლის დაფასებისათვის და განაცხადა, რომ ეს ჯილდო არა მარტო მას, საქართველოში მცხოვრებ ყველა ებრაელს ეკუთვნის.

„დაე, ქართველი და ებრაელი ხალხების მეგობრობამ გააცისკროვნოს ჩვენი მომავალი,“— აღნიშნა სტუმარმა და განაცხადა, რომ არ დაიშურებს ძალისხმევას ჩვენი ხალხების მრავალსაუკუნოვანი მეგობრობის კიდევ უფრო განსამტკიცებლად.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური.

ტერორიზმის წინააღმდეგ

საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს განცხადება

ქვეყნების ჯგუფის მიერ შამილ ბასაევის ტერორისტთა სიაში შეტანის მოთხოვნის შესახებ

პირველი გვერდიდან

ბასაევი იყო იმ დაქირავებულ პირთა შორის, რომლებიც მონაწილეობდნენ აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს ხელისუფლების წინააღმდეგ წარმოებულ საბრძოლო მოქმედებებში და ახორციელებდნენ ძალადობის აქტებს მშვიდობიანი მოსახლეობის წინააღმდეგ. აფხაზეთის ტერიტორიაზე მიმდინარე ომის დროს შამილ ბასაევს სეპარატისტულ რეჟიმში ერთ-ერთი წამყვანი, აფხაზეთის ეგრეთ წოდებული თავდაცვის მინისტრის თანამდებობა ეკავა, ამასთანავე, იმავე რეჟიმის ლიდერის — პირადად არძინბას მიერ მას „აფხაზეთის გმირის“ წოდება მიენიჭა.

1992 წლის აგვისტოში, ქ.გუდაუთაში აფხაზ სეპარატისტთა მოწოდებით შამილ ბასაევის მიერ შეიქმნა და მისივე ხელმძღვანელობით მოქმედებდა ანტისახელმწიფოებრივი შეიარაღებული ორგანიზაცია ე.წ. „მთიელ ხალხთა კონფედერაციის შეიარაღებული ძალები“, რომლის წევრები, ძირითადად, უცხო ქვეყნის — რუსეთის ფედერაციის, ეროვნებით ჩეჩენი მოქალაქეები იყვნენ. დანაშაულებრივად შექმნილი აღნიშნული ორგანიზაცია მიზნად ისახავდა აფხაზი სეპარატისტებისათვის დახმარების გაწევას — საქართველოს ტერიტორიიდან აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გამოყოფას. ბასაევის ხელმძღვანელობით მოქმედი ანტისახელმწიფოებრივი ორგანიზაცია აწარმოებდა აქტიურ საბრძოლო ოპერაციებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების წინააღმდეგ ქ.გაგრის მიდამოებში, რასაც მოჰყვა ქ.გაგრის ზონის ოკუპაცია და ხუთასამდე სხვადასხვა ეროვნების მშვიდობიანი მოსახლეობის მსხვერპლი. შამილ ბასაევმა ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 73-ე მუხლის მე-2 ნაწილით (ძველი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაული, რისთვისაც იგი ბრალდებულის სახით მიცემულ იქნა პასუხისგებაში. 1996 წლის 19 ივნისს მასზე გამოცხადდა ძებნა. დღევანდელი მდგომარეობით, მის მიმართ სისხლის სამართლის საქმე შეჩერებულია ძებნის მოტივით.

შამილ ბასაევის მსგავსად, მრავალმა დაქირავებულმა თუ მოხალისე მებრძოლმა გაიარა საბრძოლო წვრთნა აფხაზეთში. ამგვარი გამოცდილება მათ შემდგომში ჩეჩნეთის კონფლიქტის დროს გამოიყენეს. ბოლო 10 წლის მანძილზე ქართულმა მხარემ, კერძოდ, საქართველოს პრეზიდენტმა არაერთხელ მიმართა საერთაშორისო გაერთიანებას იმის თაობაზე, რომ აფხაზეთის კონფლიქტის დროს გაღვივებული საშიში ტენდენციები გახდებოდა რეგიონში ორგანიზებული დანაშაულისა და ახალი კონფლიქტების წყარო. მართლაც, აფხაზეთის ტრაგედიამ „ბუმერანგის ეფექტის“ როლი შეასრულა.

საქართველო გმობს საერთაშორისო ტერორიზმის ყველა გამოვლინებას და მზად არის აქტიურად ითანამშრომლოს სხვადასხვა ქვეყნის შესაბამის სტრუქტურებთან საერთაშორისო ტერორისტების გამოვლენისა და მათთვის შესაბამისი სასჯელის შეფარდების მიზნით.

ვიმედოვნებთ, რომ შ. ბასაევის გამოცხადება საშიშ ტერორისტად კიდევ ერთი თვალსაჩინო მაგალითი გახდება ტერორიზმთან ბრძოლაში „ორმაგი სტანდარტების“ მიუღებლობის თვალსაზრისით, აგრეთვე, ხაზს გაუსვამს გადაუჭრელი კონფლიქტების, როგორც ტერორიზმის ძირითადი მკვებავი გარემოს აღიარების აუცილებლობას.

პური ჩვენი არსობისა

საჩუქარიც ამას ჰქვია

50 ათასი ტონა ხორბალი – საქართველოს

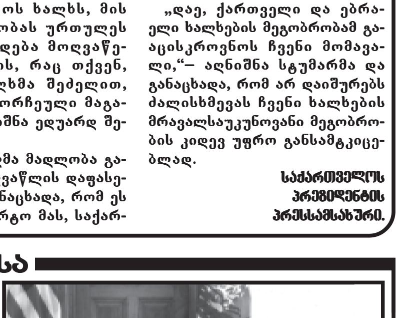

პირველი გვერდიდან

— ეს დახმარება განხორციელდება აშშ სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) პროგრამის ფარგლებში. ხორბალი საქართველოში მიმდინარე წლის ოქტომბერში შემოვა და საბაჟო წესით გაიყიდება, რაც ბაზარზე დეფიციტის შევსებისთვისაა აუცილებელი. მონეტიზაციით შემოსული თანხა მოხმარდება საქართველოს აგრარულ სფეროში კერძო სექტორის განვითარებას, საკრედიტო, წყლით უზრუნველყოფის, მეცხოველეობისა და ექსტენციის პროგრამებს.

მოლაპარაკებები მარტიდან მიმდინარეობდა. საქართველოს პრეზიდენტის დავალებით ორჯერ გახლდით ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ამერიკის მთავრობამ ფასდაუდებელი დახმარება გაგვიწია, რაც საშუალებას მოგვცემს, რომ თავიდან ავიცილოთ დეფიციტი ზამთრის პერიოდში, როდესაც ქართული ხორბლის რეალიზაცია დასრულდება და იმპორტიც აუცილებელი გახდება.

— ბატონო დავით, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ პურის გაძვირება მოსალოდნელი არ არის და დეფიციტი არ შეგვექმნება?

— თავის დროზე საქართველოს პრეზიდენტმა მიიღო სტრატეგიული გადაწყვეტილება, როდესაც პურის ბაზრის ლიბერალიზაციას დაუჭირა მხარი. ახლა ამ ბაზარზე მოქმედებს საბაზრო ეკონომიკის კანონები. დეფიციტი მოსალოდნელი არ არის, მარაგები არსებობს კერძო სექტორებშიც. სახელმწიფო კი, თავის მხრივ, არეგულირებს ქვეყანაში გარკვეული რეზერვის მუდმივ არსებობას. ჩვენ დღეს გვაქვს 50 ათასი ტონა ხორბალი, რომელიც სახელმწიფოს ხელში სტაბილურობის გარანტიაა.

აშშ-ში მოლაპარაკებები გავმართეთ დამატებით 20 ათასი ტონა ხორბლის შესაძლო იმპორტზე, რომელიც არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციების მეშვეობით შემოვა საქართველოში.

რაც შეეხება პურის ფასის შესაძლო რყევას და თუნდაც ზრდას, ამას გარკვეული ეკონომიკური მექანიზმებით დარეგულირება სჭირდება. სწორედ აქ შეიძლება ჩაერიოს სახელმწიფო. აუცილებელია, რომ ჩვენმა პარლამენტმა დროულად მიიღოს საგადასახადო ცვლილებების პროექტი, რომელიც პრეზიდენტის ხელმოწერით უკვე წარდგენილია საკანონმდებლო ორგანოში. ცვლილებათა თანახმად დსთ სივრციდან და ნებისმიერი სხვა ქვეყნიდან იმპორტირებული ხორბალი მოექცევა დაბეგვრის ერთნაირ რეჟიმში. ეს საშუალებას მოგვცემს, რომ სტაბილურობა შევინარჩუნოთ ბაზარზე მაშინ, როდესაც ჩვენს მეზობელ რუსეთში, უკრაინაში შეიმჩნევა ხორბლის ფასის ზრდა, ხოლო აშშ-სა და ზოგიერთ სხვა ქვეყნებში უკუპროცესი ვითარდება მაღალი მოსავლის გამო. უნდა შევქმნათ თანაბარი დაბეგვრის პირობები და სტაბილური გარემო, რათა მოსახლეობა მაქსიმალურად დაცული და უზრუნველყოფილი იყოს. ამ საკითხზე მოლაპარაკებები სავალუტო ფონდთანაც ვაწარმოეთ და წერილობითი დასტური მივიღეთ.

— შემოტანილ ხორბალს წისქვილკომბინატები შეიძენენ?

— როგორც მოგახსენეთ, ხორბალი საბირჟო წესით აუქციონზე გაიყიდება, რასაკვირველია, მსხვილი წისქვილკომბინატები შეიძენენ, გადაამუშავებენ და ფქვილს გაყიდიან. ეს პროცესიც ჩვენთვის მომგებიანია, რადგან წისქვილკომბინატებში დაახლოებით 6 ათასამდე კაცი მუშაობს. დასაქმდებიან ადამიანები, გარდა ამისა, ხორბლის გადამუშავების შემდეგ ეკოლოგიურად ჯანსაღ საკვებს მიიღებს მეფრინველეობა და მეცხოველეობა. მე მგონი, ესეც ბევრს ნიშნავს.

— ბატონო დავით, კიდევ რა საკითხები განიხილებოდა აშშ-ში თქვენი ვიზიტის ფარგლებში?

— გაიმართა შეხვედრა მსოფლიო ბანკის ოფისში, სადაც დადებითი შეფასება მიეცა მათი დაფინანსებით აგრარულ სფეროში მიმდინარე პროექტებს. სწორედ ასეთი შედეგების გამო, წარმატებით დასრულდა მოლაპარაკება სოფლის განვითარების ახალ პროექტზე, რომლის მოსამზადებელი ეტაპი ოქტომბერში დაიწყება.

ვიმედოვნებთ, რომ როდესაც საქართველოს მთავრობა რაღაც ეტაპზე წარმატებას აღწევს, საქართველოს საკანონმდებლო ორგანოც ყველაფერს გააკეთებს იმისთვის, რომ ქვეყნისთვის ესოდენ მნიშვნელოვან სფეროში სტაბილურობა უზრუნველყოფილი იყოს.

„ამერიკის შეერთებული შტატების ეს დახმარება ხელს შეუწყობს საქართველოს, რომ მან გადაჭრას სასურსათო უზრუნველყოფის პრობლემები ზამთრის დეფიციტის პირობებში. მოხარული ვართ, რომ საქართველოსთვის დახმარება შეგვიძლია, — აცხადებს აშშ სოფლის მეურნეობის მინისტრი ენ ვენემანი.

ესაუბრა
ნაზი იმნაიშვილი.

სურათზე: ხელშეკრულების ხელმოწერის ცერემონიალზე საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრი დავით კირვალიძე და აშშ სოფლის მეურნეობის მინისტრი ენ ვენემანი.

19 აგვისტო, ვაშინგტონი.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

დღის თემა

პირველი გვერდიდან

— ბატონო ანზორ, მთელი თქვენი მოღვაწეობა უშუალოდაა გადაჯაჭვული სვანეთთან, სვანებთან, მათ პრობლემებთან... მაინც საიდან დაიწყეთ?

— ჯერ კიდევ 1978 წელს, როცა აფხაზეთში პირველი გაუგებრობები მოხდა, მე, როგორც სოციოლოგი, ამით დავინტერესდი. ამ საკითხს ვსწავლობდი ჩემთვის. ხშირად ჩავდიოდი იქ და საშუალება მქონდა აფხაზებისგან, რომლებიც ქართული ორიენტაციისა იყვნენ, მიმეღო სათანადო ინფორმაცია. აქედან გამომდინარე, მქონდა კიდეც ჩემი წარმოდგენები აფხაზეთის შესახებ. დროთა განმავლობაში მივედი იმ დასკვნამდე, რომ იქ ცუდად წავიდოდა საქმე. ეს აშკარად ჩანდა. უმალ გამიელვა თავში სვანების საკითხმა. 90-იანი წლების დასასრულს აფხაზეთში, დაახლოებით, 20 ათასი სვანი ცხოვრობდა. მათ აფხაზებთან ჰქონდათ თავიანთი უნიკალური ურთიერთობა. აფხაზები და სვანები ერთმანეთს ძალიან დიდ პატივს სცემდნენ. ეს იყო საფუძვლიანი ურთიერთპატივისცემა და მშვიდობიანი თანაცხოვრების სურვილი. საბოლოოდ დავრწმუნდი, რომ მოსალოდნელი უბედურების აცილებაში სვანებს შეეძლოთ გადამწყვეტი როლის შესრულება. მაშინ ვმუშაობდი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის საზოგადოებრივი აზრის ცენტრის ხელმძღვანელის მოადგილედ. მე ამ პოსტზე ბატონმა ედუარდმა დამნიშნა, მისი მხარდაჭერის იმედი მქონდა, მაგრამ რატომღაც ეს იდეა დროულად ვერ მივაწოდე. მალე იგი შეიცვალა და ეს იდეაც იდეად დარჩა.

მაგრამ სიტუაცია? სიტუაცია კიდევ უფრო დაიძაბა, ამიტომ გაჩერება არ შეიძლებოდა. აფხაზეთში 90-იანი წლების [illegible]

[illegible]

— კონკრეტულად, რა ზიანი [illegible]

[illegible]

— უნდა შექმნილიყო დაცვითი ტერიტორია, რომელიც დაკავშირებული იქნებოდა ტურიზმთან. იქნებ ჩამეძიოთ, — რა თქვენი საქმეაო ტურიზმი. გეტყვით, რომ ტურიზმი არის სოციოლოგიური პრობლემა. ამაზე დიდი ნაშრომებია დაწერილი. და მეც ჩავთვალე, რომ ტურიზმი იქნებოდა უაღრესად მნიშვნელოვანი საკითხი კონფლიქტური სიტუაციების მოსაგვარებლად. საკმარისია გამოჩნდეს საერთო ინტერესი, რომ გადაიდგას ნაბიჯები ერთმანეთის დასაკავშირებლად. კრიჭაში დგომა, ქიშპობა არაფერს მოიტანს.

— მაინც რატომ იყო საჭირო დაცვითი ტერიტორიის შექმნა? ტურისტი, რა, ისე ვერ წავა მთისა და ტყის სანახავად?

— მიზანი ერთია: თუ ტურისტი წავა და აფხაზეთსაც და სვანეთსაც მოივლის, ის არაფერს გადაიხდის. აი, დაცვით ტერიტორიაზე შესვლა კი ფული ღირს (ახლა დაცულ ტერიტორიას ეძახიან). გავაკეთე პროექტი, სქემატური რუკა, რომელმაც მოიცვა ლენტეხისა და მესტიის რაიონების მთელი ტერიტორია, გულრიფშის რაიონის დალის ხეობა და ოჩამჩირის რაიონის მთიანი დაუსახლებელი ზონა. ერთი სიტყვით, აქ შევიდა ის ტერიტორია, რომელიც ქმნიდა ბუნებრივ-გეოგრაფიულ და ეკოლოგიურ ერთიან ზონას. როგორც გამოირკვა, ეს იყო ძალიან მომგებიანი საქმე. უპირველესად უნდა განვითარებულიყო ელიტური, ეგზოტიკური ტურიზმი ნადირობითა და თევზაობით, მდიდარი უცხოელებისთვისაც და ქართველებისთვისაც, რომელთაც აქ დიდი ფული უნდა დაეტოვებინათ.

— თქვენ თანხებიც გაიანგარიშეთ?

— რა თქმა უნდა. ყველაფერი შევისწავლე როგორც თეორიულად, [illegible]

[illegible]

— მაინც რამდენი ადამიანი დასაქმდებოდა?

— მარტოოდენ დაცვით ტერიტორიას სჭირდებოდა 600 მცველი, ეგერი, ინსპექტორი და ა. შ. ყველას ექნებოდა ხელფასი, თანაც მაღალი ხელფასი. მათ გამოეყოფოდათ ცხენები, ძაღლები, იარაღი, ტრანსპორტი. ახლა წარმოიდგინეთ, მარტო დაცვით ტერიტორიაზე 600 კაცის დასაქმება, ხელფასის მიღება რამდენად მომგებიანია ქვეყნისთვისაც და მოსახლეობისთვისაც. აი, ომამდე ვერ მოვასწარით ამის გაკეთება. შეიქმნა სახელმწიფო კომისია, მომზადდა მინისტრთა საბჭოს დადგენილებაც, მაგრამ საქმე ამის იქით ველარ წავიდა. ომმა კი ყველა საქმე ჩაშალა.

— ომის შემდეგ? ეს პროექტი ხომ ორივე მხარისათვის სასარგებლო და მისაღებია?

— ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის შემდეგ სვანეთის პრობლემა სულ სხვა ვითარებაში წამოიჭრა. ცხადია, გავიხსენე ძველი ამბები, ძველი იდეები, რომლებიც კვლავ უკავშირდებოდა ქართველთა და აფხაზთა შერიგებაში სვანების როლს. დაცვითი ტერიტორიის საკითხს კვლავ დავუბრუნდი, ბევრი წავიკითხე, ბევრი კონსულტაციაც მივიღე და დავრწმუნდი, რომ დაცვითი ტერიტორიის შექმნა ასეთ სიტუაციაშიც ხელს აძლევდა აფხაზებსაც და ქართველებსაც. თუ მოკლედ გეტყვით, ეს იქნებოდა ხიდი ამ ორი ხალხის ურთიერთობის დასაწყებად, კონტაქტების დასამყარებლად. მუდმივი მტრობა ღმერთმა დაგვიფაროს! [illegible]

[illegible]

საერთოდ, მე შორსა ვარ იმ აზრისაგან, რომ მარტოოდენ ამ დაცვითი ტერიტორიის შექმნა, სვანეთში ტურიზმის განვითარება ხელის ერთი დაკვრით გადაჭრის მხარის ყველა პრობლემას, მით უმეტეს, აფხაზებთან ურთიერთობის საბოლოოდ მოგვარებას, მაგრამ ვერც იმ [illegible]

ფაქტს გავექცევით, რომ სწორედ ტურიზმია სვანეთის ერთ-ერთი ამაღორძინებელი და განმავითარებელი. დაფიქრდეს ყველა: დაცულ ტერიტორიაზე აიკრძალება ხეტყის უკანონო ჭრა, ნადირ-ფრინველის ჟლეტა, გაუმჯობესდება ბუნების, ისტორიის, კულტურის ძეგლების მოვლა-პატრონობა, ნიადაგისა და წყლის რესურსების გამოყენება, გაიშლება გზების, სასტუმროების, კემპინგების, რესტორნების, კაფეების მშენებლობა... აი, რა პერსპექტივა გვაქვს...

— ზემოთ თანხაზე ვილაპარაკეთ, მაგრამ საერთო შემოსავალი არ დავაკონკრეტეთ. იქნებ ახლა გაგვარკვიოთ?

— აი, ვთქვათ, ჩამოვიყვანეთ მონადირეთა ერთი ჯგუფი, რომელშიც შედის 15 კაცი. ისინი უნდა ვანადიროთ ჯიხვებზე. თითოეულმა მათგანმა უნდა დატოვოს მინიმუმ 25-30 ათასი დოლარი. ეს წინასწარ გამოყოფილი, გადადებული აქვს. თუ აქ არ ინადირა, თუ არ მოკლა, ფული უკან წასაღები გაუხდა, ის უკმაყოფილო დარჩება. ესაა მდიდარ მონადირეთა ფსიქოლოგია. და ჩვენ მათ აქ ისეთი პირობები უნდა შევუქმნათ, რომ ეს ფული სიამოვნებით დატოვონ და [illegible]

რიისთვისაც, მაშინ იგი სანაშენე მეურნეობებს გააკეთებს — ჯიხვსაც მოამრავლებს, არჩვსაც, დათვსაც, გარეულ ღორსაც, თევზსაც... ტყესაც მოუვლის და ღრესაც, მდინარესაც და ტბასაც... მე ვიყავი რამდენიმე წლის წინათ ლენტეხის რაიონში, ერთ-ერთ სოფელში, იქ ერთ დღეს ორი დათვი მოკლეს. სიმინდს გვიოხრებსო. დათვის მოკვლის ლიცენზია ღირს 7-8 ათასი დოლარი. რამდენი სიმინდი მოგვ[illegible] დღეს გლეხი, რომელსაც [illegible] სარჩოს უნადგურებს, მი[illegible] ამიტომ სანამ ვითარე[illegible] ნალურად არ შეიცვლებ[illegible] გამრავლება დიდად არ[illegible]

თავი დავანებოთ მოკვლას, დაჭერას. შევა ტურისტი ამ ტერიტორიაზე სურათის გადასაღებად. ერთი კადრის გადაღება ღირს 5 დოლარი. ფირში 36 კადრია? გადაიღებს და 180 დოლარს დადებს.

საცხენოსნო, საოჯახო ტურიზმი?

ერთი სიტყვით, ესაა მთელი ინდუსტრია. მისი ხე[illegible]

ლიდან გაშვება არ შეი[illegible] ნეთს, ძირითადად, აქვ[illegible] ნებრივი და ადამიანურ[illegible] სები, ჰოდა, ეს რესურს[illegible] რულად უნდა გამოვიყ[illegible]

— ამ ბოლო დროს სვ[illegible] განვითარებული მოვლე[illegible]

[illegible]

რობის სხდომაზე შეშფოთება გამოთქვა სვანეთში შექმნილი კრიმინოგენური ვითარების გამო. განსაკუთრებით, ხაზი გაუსვა იქ უცხოელი მოქალაქეების გაძარცვას და ქვეყნის სახელის გატეხვას. მან ახსენა დესანტის გადასხმა. ეს ზოგიერთმა პოლიტიკურმა ძალამ თუ [illegible]

საინფორმაციო საშუალებამ [illegible]

[illegible]

აჩრდილი დადის სვანეთში, აჩრდილი ნადირობის ქალღმერთისა

მე მისი უანგარო მადლიერი ვარ და დიდ პატივს ვცემ. [illegible]

[illegible]

ყაჩაღში, შენს მხარეში წესრიგი უნდა დაამყარო, ტურისტი მშვიდ გარემოში, მშვიდ ატმოსფეროში ჩამოიყვანო.

— სხვათა შორის, ზოგიერთმა უცხო ქვეყანამ, მათ შორის იაპონიამ, საქართველოში ტურისტად წამოსვლაზე თავის მოქალაქეებს [illegible]

პირებას მოახდენენ? ეს გამორიცხულია, მაგრამ მაინც გაჰკივიან, მაინც გაიძახიან! არადა, სვანეთში რომ სიტუაცია გართულებულია და იქ წესრიგი [illegible]ამყარებელია, ეს უტყუარი [illegible]ა.

[illegible]რთველოს პრეზიდენტმა 25 [illegible]ტოს რადიოინტერვიუშიც და [illegible]ისტოს მესტიის მოსახლეო[illegible]მი მიმართვაშიც მრავალგ[illegible]მეორა, რომ უახლოეს წლებ[illegible]რსი უნდა ავიღოთ სვანეთ[illegible]რიზმის, ალპინიზმის განვი[illegible]აზე. მხოლოდ ამ გზით აყ[illegible]ბა სვანეთი მოკლე დროში, [illegible]თის უნიკალური ბუნება, [illegible]ლი კულტურა ქმნის მისი ნა[illegible] მომავლის, კონკრეტულად [illegible]რიზმისა და ალპინიზმის გან[illegible]ების, ხოლო ამის ხარჯზე [illegible]ეული ოჯახის დასაქმებისა [illegible]იილდღეობის არნახულ პერ[illegible]ვებს. მაგრამ ამ მიზნის გან[illegible]ელება სანიმუშო წესრიგისა [illegible]ონიერების დამყარებას უკავ[illegible]ბა. ამიტომაც მიიღო ეროვ[illegible]უშიშროების საბჭომ გადაწყ[illegible]ება მესტიაში ანტიკრიმინა[illegible] კომპლექსური ღონისძიებე[illegible]ნხორციელების შესახებ. მხა[illegible]ყვავეებას სჭირდება სტაბი[illegible]ბა, მშვიდობა, მყუდროება, [illegible] გაკეთდება კანონის სრუ[illegible]ცვით. მითხარით, რა არის [illegible]მათო და სააქიოტაქო?

[illegible]ამოვედივარ ისევ სვანეთში [illegible]ზმის განვითარებიდან, იმ [illegible] იდეის ხორცშესხმიდან. საზღ[illegible]რეთიდან სვანეთში არავინ [illegible] არც გასაძარცვად, მით უმე[illegible]რც მოსაკლავად... უცხოელებს, [illegible]უთრებით, მდიდრებს, საკუ[illegible]თავი ძალიან უყვართ. ამა[illegible]ავის გაამტყუნებთ. ამიტომ, [illegible]დი ფული გინდა, შენს ქვე[illegible], შენს მხარეში წესრიგი უნდა [illegible]არო, ტურისტი მშვიდ გარე[illegible]მშვიდ ატმოსფეროში ჩამო[illegible].

ხალხს ძარცვავენ, ადამიანებს იტაცებენ. აი, ეს ლაქა უნდა ჩამოვირეცხოთ.

მე მწამს, რომ მესტიაში განხორციელდება პროფილაქტიკური და არა დამსჯელობითი ხასიათის ოპერაციები. ცხადია, ზოგს დაიჭერენ, როგორც სვანს, ისე — არასვანს. როგორც ამბობენ, იქ თავი სხვებმაც შეაფარეს, მათ შორის ციხიდან გაქცეულებმაც. ვთქვათ სიმართლე: დღეს მესტიის მიუვალ ადგილებზე თავს აფარებენ ძებნილები მკვლელობისათვის, ყაჩაღობისთვის და ა. შ. ცალკეულ პირებს კი არა, უკვე მთელ ავტობუსებს ძარცვავენ, ადამიანებს უკანასკნელ ლუკმას ართმევენ. ამას აკეთებენ დღეს, რას გააკეთებენ ხვალ? ეს არავინ იცის. ალბათ, უფრო უარესს, რადგანაც იქ გამეფებულია დაუსჯელობის სინდრომი.

ამიტომაც ვამბობ, მოეშვან ქვეყნის პრეზიდენტს, აცალონ მუშაობა, ცხოვრება. ჰა, გადახედეთ და გადმოხედეთ ამ საქართველოს — ვინ გააკეთებს მასზე უკეთ საქმეს? ვერავინ! თუმცა საწყენია, — კარგი იქნებოდა, თუ დღეს გვეყოლებოდა ერთი კი არა, რამდენიმე ადამიანი, რომელიც მის მაგივრობას გასწევდა, მაგრამ... ნურავის უწყინება, მე ასეთ ადამიანს ჯერჯერობით ვერ ვხედავ.

* * *

ჰოდორის ხეობას დალის ხეობასაც ეძახიან. სვანურ მითოლოგიაში დალი ნადირობის ქალღმერთია. მთაში იგი მონადირეთა ბედის გამგებელი, ცხოველთა მცველი და გამჩუქებელია. მისთვის უცხო არაა არც სიკეთე, არც სიბოროტე, არც სიყვარული, არც ეჭვი, არც ცალკეული მონადირის წრფელი სურვილი და არც ერთიანი სამშობლოს მწვავე ტკივილი.

დიახ, დღეს ერთიანი სამშობლოს ტკივილია სვანეთის ტკივილი. ეს ტკივილი უნდა მორჩეს, მოშუშდეს ისევ და ისევ სვანეთის, ისევ და ისევ ამ კუთხის მცხოვრებთა სასიკეთოდ და საკეთილდღეოდ.

ბონდო გულიაშვილი.

აფხაზეთი — ტკივილი ჩვენი

ხაჯიმბა უკმაყოფილოა

საკურორტო და ტურისტულ ბიზნესში შექმნილი სიტუაცია განიხილეს სეპარატისტთა მთავრობის თათბირზე სოხუმში, რომელსაც უძღვებოდა მთავრობის მეთაური რაულ ხაჯიმბა. მან განაცხადა, რომ საკურორტო სფეროში სიტუაციის გაუმჯობესება გავლენას ვერ ახდენს ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე. ხაჯიმბამ გამოთქვა გაფრთხილება (უკვე მერამდენედ?), რომ „მომავალში გამკაცრდება კონტროლი საკურორტო ობიექტების საქმიანობისადმი და მთავრობა არ დაუშვებს შემოსავლების დამალვას“. გაგრის რაიონის საკურორტო სფეროს 30 ობიექტიდან, რომლებიც შეამოწმა სეპარატისტთა მთავრობის კომისიამ, 22 ჯანმრთელობის კერაში არ აღმოჩნდა ობიექტის პასპორტები, 14 ასეთ დაწესებულებას არ აღმოაჩნდა ლიცენზიები, 17-ში სანომერო ფონდს მთლიანად არ იყენებენ იმის გამო, რომ აქ სათანადო ვითარება არ არის. შემოწმებამ ცხადყო, რომ ჯანმრთელობის კერების მოგებას ან მალავენ, ანდა ამცირებენ.

თათბირის მონაწილეებმა აღიარეს, რომ საკურორტო სერვისი აფხაზეთში „გაუმჯობესებას საჭიროებს, რომ აკლიათ პროფესიულად მომზადებული მომსახურე პერსონალი“. ბიჭვინთის კურორტების გაერთიანების დირექტორმა ვალერი კირტბაიამ განაცხადა, რომ „ბიჭვინთის საკურორტო კომპლექსის მოწყობილობა, წყალსადენის, კანალიზაციის სისტემა და ენერგომომარაგება 36 წლის ექსპლუატაციის განმავლობაში მორალურად მოძველდა“. აფხაზეთში ჯანმრთელობის კერებში ძირითადი პრობლემა ის არის, რომ არ არსებობს ადგილობრივი მომარაგება. პროდუქციის 90 პროცენტი შემოაქვთ რუსეთიდან, რადგან საკუთარი მრეწველობა არა აქვთ. „ფული, რომელსაც ჩვენ ვშოულობთ რუს მოქალაქეთა დასვენების ხარჯზე, იძულებული ვართ ისევ რუსეთში დავტოვოთ“,— აღიარებენ სანატორიუმებისა და პანსიონატების ხელმძღვანელები.

მაგრამ მათგან საჯაროდ არავის არ უთქვამს, თუ რამ მიიყვანა საქმე ასეთ მდგომარეობამდე (არა მარტო) აფხაზეთის ეკონომიკის სფეროში, თუმცა მათ, რა თქმა უნდა, იციან, რა არის ამის მიზეზები. არავისთვის არ არის საიდუმლო, რომ სეპარატისტთა და მათ მფარველთა განუკითხაობის შედეგად ქართული ეროვნების კვალიფიციურ მუშაკთა აბსოლუტური უმრავლესობა, რომლებიც აფხაზეთის ეკონომიკის სხვადასხვა სფეროში მუშაობდნენ, იძულებული გახდნენ, დაეტოვებინათ ავტონომიური რესპუბლიკა ჯერ კიდევ 1993 წელს. მომდევნო წლებში კრიმინალური განუკითხაობისა და ცხოვრების უსაფრთხო პირობების უქონლობის გამო რუსი, სომეხი, აფხაზი ეროვნების ათასობით სპეციალისტი იძულებული გახდა დაეტოვებინათ აფხაზეთი და ისინი, ჯერჯერობით, არ გამოთქვამენ განსაკუთრებულ სურვილს, დაბრუნდნენ იქ.

საქინფორმი.

პარტიებსა და მოძრაობებში

21 აგვისტოს სახალხო მოძრაობა „დიდ აბრეშუმის გზას“ დედაქალაქის პირველადი ორგანიზაციაც შეემატა. თავმჯდომარედ არჩეულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თბილისის დაუსწრებელი სწავლების ფაკულტეტის დეკანი, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ანზორ ქვარაცხელია. მე იგი ამ რამდენიმე თვის წინათ გავიცანი და, გულახდილად გითხრათ, სასიამოვნო შთაბეჭდილებაც დატოვა. ბუნებრივია, დამაინტერესა მისმა ორიენტაციამ — მეცნიერი კაცი პოლიტიკაში მოდის. ეს არცთუ იშვიათია, მაგრამ განსჯისათვის საბაბს მაინც იძლევა: რამ აიძულა აღიარებული და წარმატებული მეცნიერი ამ ნაბიჯის გადადგმისათვის? მოდით, ისევ მას მოვუსმინოთ:

— წარმოშობით წალენჯიხიდან ვარ. ოქროს მედალზე დავამთავრე ჯგალის საშუალო სკოლა და მაშინდელ პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში სატრანსპორტო ფაკულტეტზე ჩავირიცხე. გზების, ხიდებისა და გვირაბების მშენებელი ინჟინერი ვარ. სტუდენტობიდან ვიცნობ ბატონ აკაკი ჩხაიძეს — სახალხო მოძრაობა „დიდი აბრეშუმის გზის“ ერთ-ერთ დამაარსებელს, საქვეყნოდ აღიარებული გიგანტი საწარმოს გენერალურ დირექტორს, ჩვენი უნივერსიტეტის კათედრის გამგეს. იმის შემდეგ, რაც საბჭოთა იმპერია დაიშალა, ვერ წარმომედგინა, რომ ჩემი ბედი რომელიმე პარტიისთვის დამეკავშირებინა, მაგრამ ბოლო წლებში ბევრი ისეთი რამ მოხდა, რამაც ჩემი გადაწყვეტილებისთვის კრიტიკული თვალით შემახედა: გაჩანაგებულ-გაპარტახებული საქართველოს რკინიგზა წელში გაიმართა და, როგორც პრეზიდენტმა ბრძანა, ქვეყნის ეკონომიკის ხერხემალი გახდა.

უკვე მოგახსენეთ, რომ პროფესიით მშენებელი ინჟინერი ვარ და ის, რაც დღეს რკინიგზაში ხდება, ჩემს ინტერესებშიც შედის. სამწუხაროდ, საქართველოს რკინიგზის წარმატება ბევრს არ სიამოვნებს, ამიტომ გახშირდა მის მიმართ ცილისწამებები და უსაფუძვლო ბრალდებები, რაც საქმეში ჩახედულ კაცს გულგრილს ვერ დატოვებს. საქართველოს რკინიგზა დიდი აბრეშუმის გზის შემადგენელი ნაწილია, ამიტომ, როგორც დარგის სპეციალისტმა, უყოყმანოდ მივიღე გადაწყვეტილება — სახალხო მოძრაობაში აქტიურად ჩავები. მიმაჩნია, რომ ყველაზე დიდ სარგებლობას ქვეყანას სწორედ ამ სფეროში მოვუტან, ვინაიდან „დიდი აბრეშუმის გზა“ საქართველოს მომავალია. მას ჩვენი ქვეყნისათვის უძველესი დროიდან უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა, მაგრამ დღეს უფრო მასშტაბური დატვირთვა შეიძინა.

— ამბობენ, რომ თბილისის ორგანიზაცია ერთ-ერთი რიცხვმრავალია. როგორია მისი სტრუქტურა, ვინ გაერთიანდა მასში და რა კონკრეტული გეგმები გაქვთ?

— ჩვენს რიგებში უკვე ცხრა ათასამდე ადამიანია და არა მარტო რკინიგზელები, არამედ საზოგადოების თითქმის ყველა ფენის წარმომადგენლები. მათ გულით სწამთ „დიდი აბრეშუმის გზის“ მომავალი და სურთ, რომ მისი აქტიური მშენებლები იყვნენ. ყურადღება მივაქციეთ იმასაც, რომ რაოდენობასთან ერთად თვისობრივი შემადგენლობაც სათანადო ყოფილიყო. იმასაც გეტყვით, რომ მოძრაობაში გაერთიანდა ბევრი ჩემი აღზრდილი, ვისაც ვენდობოდი, როგორც სპეციალისტსა და ადამიანს. რაც შეეხება სტრუქტურას — დედაქალაქის ყველა რაიონში დაფუძნდა შესაბამისი ორგანიზაციები, რომელთაც გამოცდილი და სანდო ადამიანები თავკაცობენ. მერაბ დეკანოსიძე (ჩუღურეთი) სადგურ „თბილისი სამგზავროს“ პროფკავშირის კომიტეტის თავმჯდომარეა, გივი ვაწაძე (ისანი) — ნავთლუღის სალიანდაგო დისტანციის პროფკავშირის კომიტეტისა, ოთარ ბერუაშვილი (სამგორი) — დეპო „თბილისი მახარისხებელის“ პროფკომი, ტარიელ კოტრიკაძე (გლდანი) — ტექნიკური უნივერსიტეტის სატრანსპორტო ფაკულტეტის რკინიგზის ტრანსპორტის კათედრის ლაბორატორიის გამგე, გურამ რატიანი (ნაძალადევი) — ვაგონმშენებელი ქარხნის ტექნიკური დირექტორი...

— თქვენ ბრძანეთ, რომ სხვა დარგის მუშაკებიც შემოგიერთდნენ, აქ კი თითქმის ყველა რკინიგზელი ჩამოთვალეთ...

— მაგრამ ჯერ ხომ ბოლოში არ გავსულვარ! აგერ, ბატონი ჯემალ კანკია (საბურთალო) მშენებელი ინჟინერია, ლილი ნოდია (კრწანისი) — მთაწმინდა-კრწანისის გამგეობის სოციალურ საკითხთა განყოფილების უფროსი, ლია პაპიაშვილი (დიდუბე) — ობოლ ბავშვთა ფონდის დირექტორი, მერაბ კვინტრაძე (მთაწმინდა) — მთაწმინდის საგადასახადოს განყოფილების უფროსი, ავთანდილ გოცირიძე (ვაკე) — ენის სახელმწიფო პალატის ქვემო ქართლის რეგიონული დეპარტამენტის უფროსი... ეს ის ხალხია, ვინც საზოგადოებაში ავტორიტეტით სარგებლობს და ვისაც ვენდობით. მასობრიობა ჩვენთვის იმას არ ნიშნავს, რომ ყველა მსურველს კარი გავუღოთ, როგორც გითხარით, ორიენტაცია იმათზე ავიღეთ, ვინც გულით არის პატრიოტი და სასიკეთო საქმისათვის ირჯება. აქვე გეტყვით, რომ ყველა რაიონული რგოლის ხელმძღვანელი თბილისის ორგანიზაციის გამგეობის წევრია. შევქმენით, აგრეთვე, ახალგაზრდული რაიონული ორგანიზაციები. რაც შეეხება კონკრეტულ გეგმებს. მიზანი — პროფესიონალების შემოკრებაა. ჩვენს შორის ბევრია ისეთი, ვისაც დღემდე პოლიტიკაში მონაწილეობა არ მიუღია. ისინი „დიდ აბრეშუმის გზაში“ კონკრეტულმა საქმეებმა და მიზნებმა მიიყვანა და არა შიშველმა აგიტაციამ.

საქმემ დამიძახა და მოვედი

— ბარემ მოადგილეებიც გაგვაცანით და სხვა საკითხებზეც გადავიდეთ.

— ორი მოადგილე მყავს — ჯუმბერ ხომასურიძე საქართველოს რკინიგზის კადრების სამმართველოს უფროსია, მაია პაკელიანი — ფილოლოგ-იურისტი.

— ბატონ აკაკი ჩხაიძეს არაერთხელ განუცხადებია, რომ პარლამენტში თავისი ხალხის წარგზავნა სურს.

— დიახ, სრული ჭეშმარიტებაა. ზემოთაც ვთქვი, რომ საქართველოს რკინიგზას დღეს ბევრი ებრძვის, რადგან მასში „მსუქან ლუკმას“ ხედავენ. არავინ ფიქრობს, რა ჯოჯოხეთური შრომა გახდა საჭირო, რომ დარგი დარგს დამსგავსებოდა. ამაში ლომის წილი მიუძღვის ბატონ აკაკი ჩხაიძეს, რომელიც კბილებით იბრძვის დარგის ინტერესების დასაცავად. წარმოიდგინეთ, გერმანელმა ექსპერტმა ოთხმოცდაათიან წლებში საქართველოს რკინიგზას მომაკვდინებელი განაჩენი გამოუტანეს — უპერსპექტივო უწოდეს, ხოლო მის რეაბილიტაციაზე დახარჯულ ფულს — წყალში გადაყრილი. რამდენი წელი გავიდა მას შემდეგ? შვიდი თუ რვა! მაშინ საქართველოს რკინიგზას წელიწადში 3,5 მილიონი ტონა ტვირთი გადაჰქონდა. წლეულს ეს მაჩვენებელი 18 მილიონს მიაღწევს. ეს შესაძლებელი გახდა იმიტომაც, რომ სათანადო ყურადღება მიექცა ინფრასტრუქტურის განვითარებას — აშენდა ორლიანდაგიანი სარკინიგზო ხაზები, ხიდები და ბოგირები, სადგურები, ტერმინალები — ყველაფერი საკუთარი სახსრებით, სახელმწიფოს დაუხმარებლად! დღეს რკინიგზაში საშუალო ხელფასი 260 ლარის ტოლია. 37 ათას ადამიანს აქვს საარსებო წყარო და ეს ციფრი ყოველწლიურად იზრდება!

ჰოდა, განა რკინიგზა, მისი თავკაცი ცილისწამებისა და ლანძღვა-გინების ღირსია? ამიტომაც გვინდა, რომ პარლამენტში ჩვენი ინტერესების დამცველებიც გვყავდეს. ის საქმის მცოდნე, პატრიოტი ადამიანებით უნდა დაკომპლექტდეს. მაშინ უფრო გაიოლდება ნამდვილი, საქვეყნო საქმის კეთება და ავისმდომიც მუცელში ენას ჩაიგდებს.

— თქვენ შედიხართ ბლოკში „ახალი საქართველოსათვის“. იქ კიდევ ხუთი პოლიტიკური პარტიაა. ყველაფერში ემთხვევა თქვენი შეხედულებები?

— ძირითადად, კი. ყოველ შემთხვევაში, ჩვენი მიზანი მათთან სრული თანხმობით მუშაობაა. შორსა ვართ უსაგნო კინკლაობისგან, რადგან ეს საქმეს ვნებს. ჩვენ კი ნაღდი საქმის კეთება გვსურს. ეს არის იმის გარანტია, რომ მოსახლეობის უმრავლესობის მხარდაჭერას მოვიპოვებთ.

ესაუბრა
ელგუჯა ლებანიძე.

სოციალური აფეთქება ემუქრება

ხონის რაიონი სოციალური აფეთქების საფრთხის წინაშე დგას. რამდენიმე დღეა, რაიონს არც წყალი, არც ელექტროენერგია და არც გაზი მიეწოდება.

დავალიანების გამო „გაერთიანებულმა სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიამ“ ხონი სხვა 22 რაიონთან ერთად გათიშა. მოხმარებული ელექტროენერგიის საფასურის გადახდას რაიონის გამგეობა, ჯერჯერობით, ვერ ახერხებს.

თუ ელექტრომომარაგება დაუყოვნებლივ არ აღდგება, რაიონში კომპაქტურად ჩასახლებული დევნილები მაღალი ძაბვის გადამცემი ხაზების ჩამოყრას აპირებენ, რომლებიც ცენტრალურ სისტემას „ენგურჰესიდან“ აწვდიან ელექტროენერგიას.

აფხაზეთიდან დევნილების განცხადებით, მათ მიერ მოხმარებული ელექტროენერგიის საფასურს სახელმწიფო იხდის, ამდენად, პირადად მათ დავალიანება არ გააჩნიათ.

ხონში დღესათვის 1600 დევნილი ოჯახი ცხოვრობს.

სექტემბრის დამლევს ქუთაისში...

მიმდინარე წლის სექტემბრის დამლევს ქუთაისში ცნობილი მხატვრის რუსუდან ფეტვიაშვილის პერსონალური გამოფენა მოეწყობა.

ღონისძიებას საფუძვლად კოკა ყანდიაშვილის გადაცემა „რა ხდება“ დაედო. სტუდიაში მიწვეულ მხატვარს ქუთაისიდან დაურეკეს და გამოფენის მოწყობა სთხოვეს. მოგვიანებით მას პრეზიდენტის რწმუნებული იმერეთში თემურ შაშიაშვილიც დაუკავშირდა და გამოფენის თაობაზე ესაუბრა. საკითხი დადებითად გადაწყდა.

გამოფენა ბაგრატის ტაძრის 1000 წლის იუბილეს ფარგლებში გაიმართება.

სასმელად უვარგისი წყალი მიეწოდება

ლაგოდეხის მოსახლეობა სასმელი წყლით მოწამვლის საშიშროების წინაშე დგას.

როგორც „ინტერ-პრესს“ სახელმწიფო ზედამხედველობის ლაგოდეხის რაიონული ინსპექციის უფროსმა ნუკრი ხაგაიშვილმა განუცხადა, სასმელი წყლის დაბინძურების მიზეზი მასში ქლორის ნაკლებობაა. მისი განმარტებით, წყალი არ იქლორება, რაც მის ხარისხს სერიოზულად აუარესებს.

ბოლო დღეებში ლაგოდეხის რაიონში წყლის კოლი-ინდექსმა (ბაქტერიოლოგიურმა მდგომარეობამ) 460-ს მიაღწია, მაშინ, როცა სახელმწიფო სტანდარტით ეს მაჩვენებელი 3-ს არ უნდა აღემატებოდეს.

როგორც ლაგოდეხის რაიონის სანიტარიულ ინსპექციაში აცხადებენ, აღნიშნული მაჩვენებლის მქონე სასმელი წყლის მიღება გადაუდებლად ყოვლად დაუშვებელია.

შეზღუდვა - ქვეყნის მასშტაბით

„საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ ქვეყნის მასშტაბით ელექტროენერგიის შეზღუდვას მოითხოვს.

როგორც „ელექტროსისტემაში“ აცხადებენ, ჰიდროელექტროსადგურების წყალსაცავებში წყლის დონე კატასტროფულად დაეცა და, თუ აუცილებელი ღონისძიებები დროულად არ გატარდება, ზამთრის პერიოდში საჭირო ოდენობის ენერგიის გამომუშავება ველარ მოხერხდება.

ზამთრის კრიზისის თავიდან ასაცილებლად „ელექტროსისტემამ“ გეგმა შეიმუშავა, რომლის თანახმად, წყლის მარაგის დაზოგვის მიზნით ჰიდროელექტროსადგურებში ელექტროენერგიის გამომუშავება უნდა შემცირდეს და, შესაბამისად, სადისტრიბუციო კომპანიებსა და მომხმარებელს ელექტროენერგია შეზღუდვით უნდა მიეწოდოს. ამასთან, გეგმის თანახმად, შეზღუდვები განხორციელდება „დღის განმავლობაში პიკის საათების ჩათვლით“.

„სახელმწიფო ელექტროსისტემაში“ ირწმუნებიან, რომ აღნიშნული ღონისძიებები სასიცოცხლო დანიშნულების ობიექტებს არ შეეხება.

როგორც ელექტროსისტემაში აცხადებენ, ზამთრის სეზონისთვის მოსამზადებელი გეგმა უზრუნველყოფს წყალსაცავებში წყლის დონის გაზრდას და ზამთრის პერიოდისათვის ელექტროენერგიის გამომუშავების გაუმჯობესებას.

ინფორმაციები მოგვაწოდა ინტერ-პრესმა.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 230. შაბათი, 30 აგვისტო, 2003 წელი.

აქტუალური თემა

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებაც მისახედია

ბუნებისმეტყველების მეცნიერების პრობლემები საქართველოში შექმნილი დღევანდელი ვითარების შედეგია. მაშინაც საბჭოურ დროშია აღმოცენებული, როდესაც საყოველთაო განათლებასთან ერთად მეცნიერება საყოველთაო და აუცილებელ ფენომენად იქცა. ამ დროში მეცნიერება პრესტიჟულ საქმიანობად იყო მიჩნეული. შედეგად მივიღეთ მეცნიერთა 10 000-კაციანი არმია. დღევანდელ ვითარებაში კი მისი საარსებო დაფინანსება ჭირს, როგორც მეგობრობაა შექმნილი და საგუბეიდა, როგორც მხოლოდ მისაბმუნე არ უნდა იყოს, ქვეყნის მომავლისთვის წამგებიანი. მეცნიერი, რომელიც წლების განმავლობაში მეცნიერებას პრაქტიკულად ჩამოშორდა, ასეთად მხოლოდ შრომის წიგნაკის მიხედვით შეიძლება ჩაითვალოს.

რამდენიმე ქმედების გარეშე მეცნიერებას, კერძოდ, საბუნებისმეტყველო მეცნიერებს, აღორძინება ძალზე გაჭირდება. დღეს შემმართ მეცნიერს ბუნებისგან. ერთი ისიც ვიქცათ, თვითონ ისინი თუ ინახავენ თავს თავიანთი მეცნიერებით? ჩვენი მიზანი სულაც არ არის ბრძოლა ამ წარმავალ საზოგადოებასთან, ევროპული პროცესის გაუმება. დოქტორანტის დაცვა უნდა ხდებოდეს ერთიან, დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მინიჭებით. ცხადია, ამავე დროს მნიშვნელოვანი [illegible] სავალდებულო მეცნიერების შრომის და დისერტაციის მიმართ.

მეცნიერების ორგანიზაციის რეფორმის აუცილებლობა, ცხადია, დღევანდელ საქართველოში მეცნიერების გარკვეულწილად რადიკალური გადაწყვეტილებებს მოითხოვს, რადგან დღეს ნებისმიერი რად მოქმედი ჩვენი მეცნიერების საიდუმლო არ არის, რომ მრავალრიცხოვან ქართულ მეცნიერებაში აქტიურად და ნაყოფიერად მოღვაწე მეცნიერთა რიცხვი საკმაოდ მცირეა, [illegible]

მუშაობს ელემენტარული პირობაც არა აქვს. იგივე ჩივიან ისინიც, ვინც საბჭოურ დროშიც მეცნიერებისათვის არაფერს აკეთებდა. უფრო მეტიც, სწორედ ისინი ხმაურობენ ყველაზე მეტად. არსებობს მესამე კატეგორიაც, ე. წ. [illegible] მეცნიერები, რომლებიც [illegible] მათი საქმიანობა ძირითადად პომპეზური მიღებებით, პრეზენტაციებით, დაჯილდოებებით, [illegible] და სხვა [illegible] ხასიათდება. ჩვენი მიზანი არ არის იმის გარჩევა, თავის დროზე თუ რა საშუალებებით მოახერხა ამ „ელიტამ“ დღევანდელი [illegible] მოწყობა, მაგრამ ძნელია იმის შეგუება, რომ მაშვრალ მეცნიერზე ფიქრით ისინი თავს არ იწუხებენ.

მეცნიერებამ თავი თვითონ უნდა შეინახოსო, – გვმოძღვრავს ზოგიერთი მაღალი ტრი- მაგრამ ისიც უნდა გვახსოვდეს, რომ [illegible]

ქართულ საბუნებისმეტყველო მეცნიერებაში ასეთი ვითარების ერთ-ერთი მიზეზი, ჩვენი აზრით, ის გახლავთ, რომ [illegible] და. ვერაფრით ვერ ელევიან დისერტაციის დაცვის სპექტაკლს. ამიტომ საჭიროა, ძირეულად შეიცვალოს სამეცნიერო ხარისხის დაცვის პროცესი. ერთ-ერთი მისაღები ფორმაა ერთჯერადი დარგობრივი საბჭოების შექმნა და დაცვის პომ- [illegible]

[illegible] ყველასათვის. მეცნიერების ორგანიზაციის რეფორმის ძირითადი პრინციპის საფუძველი, სოციალისტური გათანაბრებულობის საპირისპიროდ, უნდა იყოს სამეცნიერო პროექტების დიფერენციალური დაფინანსება.

[illegible] პროექტები.

ჯუმბერ კერესელიძე,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, ქიმიის მეცნიერებათა დოქტორი.

გვწერენ

როცა კანონი ირღვევა, ბიუჯეტიც ზარალობს და აქციონერიც

ბაღავეწყვიტე, ეს წერილი „საქართველოს რესპუბლიკისთვის“ გამომეგზავნა, რადგან დარწმუნებული ვარ თქვენი გაზეთის სამართლიანობასა და ობიექტურობაში. მით უფრო, რომ საქმე ეხება კანონის უხეშ დარღვევას, ქონების განიავებასა და პატიოსანი აქციონერის აბუჩად აგდებას.

დავიწყებ თავიდან. 1996 წელს მოხდა თბილისის №3 ავტოსატრანსპორტო საწარმოს პრივატიზება, რომელიც ჩამოყალიბდა სააქციონერო საზოგადოება „ტრაქტების“ სახით. მე, როგორც ამ საწარმოს თანამშრომელი, გავხდი და ვარ ამ საზოგადოების მსხვილი აქციონერი (აქციათა 38 პროცენტის მფლობელი).

ამ საზოგადოების შექმნიდან დღემდე მისი ხელმძღვანელები (ძველიც და ახალიც) უხეშად არღვევენ კანონებს, სჩადიან დანაშაულს, როგორც საზოგადოების აქციონერების, ისე სახელმწიფოს მიმართ, რაც კონკრეტულად გამოიხატება შემდეგში:

1996-1998 წლებში „სს „ტრაქტებში“ (გენერალური დირექტორი ჯ. ციცხვაია), სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე ა. წიკლაური, მთ. ბუღალტერი ნ. ქობალია) იუსტიციის სამინისტროს ექსპერტიზის სპეციალურ გამოკვლევათა ცენტრის საფინანსო-სარევიზიო სამსახურმა (სპეციალისტები დ. ჯიღლაძე და ო. ცაცუა), მთაწმინდა-კრწანისის რაიონის სასამართლოს 2000 წლის 31 მარტის განჩინების საფუძველზე, ჩაატარა დოკუმენტური რევიზია. გამოვლინდა მთელი რიგი დარღვევები. კერძოდ, რეისების ნაწილი შესრულებულია „ტრაქტების“ ავტობუსების მიერ ისეთი საგზურებით, რომლებიც საერთოდ არ არის გატარებული სადგურის სადისპეტჩერო განყოფილებაში. ამ გზით აღურიცხავმა თანხამ რევიზიის მასალების მიხედვით, შეადგინა 7246 ლარი.

მძღოლები „ტრაქტების“ მიერ გაცემულ საგზურებზე აღნიშნავდნენ, რომ „რეისი ჩაიშალა მგზავრთა რაოდენობის სიმცირის გამო“, მაშინ, როცა ავტოსადგურ „დიდუბის“ მონაცემებით, სადგურს აღებული აქვს თავისი მომსახურების პროცენტი, ხოლო დარჩენილი თანხა ჩაბარებულია მძღოლისათვის.

არის ისეთი შემთხვევები, როდესაც „ტრაქტების“ ავტობუსებს შესრულებული აქვთ რეისი, მაგრამ საგზურები საერთოდ არ არის დაბრუნებული. უმეტეს შემთხვევაში უწყისში ნაჩვენები მგზავრთა რაოდენობა და, შესაბამისად, თანხაც შემცირებულია, რის აღმოსაფხვრელადაც მაშინდელ ხელმძღვანელობას არაფერი უღონია. შესამოწმებელ პერიოდში არც ერთ ავტოსადგურთან არ მოუხდენიათ ურთიერთშედარება, რითაც დაკარგულია კონტროლი რეალური შემოსავლების დადგენაზე.

რევიზიის მიერ 1996 წლის 23 თებერვლიდან 1997 წლის 1 სექტემბრამდე პერიოდში გამოვლენილია შემოსავალში აღურიცხავი თანხები, რამაც 162392 ლარი შეადგინა. 1997 წლის 1 სექტემბრიდან 1999 წლის 1 იანვრამდე კი გამოვლენილია აღურიცხავი 195793 ლარი (სულ – 385185 ლარი). ამას ემატება ავტოსადგურ „სისტემა სოლო+“-დან შესრულებული რეისებიდან „ტრაქტების“ მიერ შემოსავლებში აუღებელი 158652 ლარი.

საგულისხმოა, რომ „სოლო+“-ში შემმოწმებლებს საბილეთო უწყისებში საერთოდ არ წარუდგინეს იმ მოტივით, რომ თითქოს არ აწარმოებდნენ აღრიცხვას საბილეთო უწყისები, რაც აღრიცხვის ერთ-ერთ დიდ ნაკლად უნდა ჩაითვალოს.

იბადება კითხვა: რატომ არ აჩვენებენ შემმოწმებლებს რეალურ სურათს „სოლო+“-ში? ხდებოდა თუ არა შემოწმება იქ ადრეც და თუ ხდებოდა, რატომ არ გამოვლინდა დარღვევები? თუ გამოვლინდა, ეცნობა თუ არა ამის შესახებ საგადასახადო სამსახურს, რა ზომები მიიღეს? აქედან გამომდინარე, ჩნდება სხვადასხვა ეჭვი.

ყოველივე ამის გამო კი ბიუჯეტს დააკლდა 378842 ლარი, რაც დადასტურებულია სასამართლო ექსპერტის მიერ. ხარჯებზე არასწორად არის მიკუთვნებული 31164 ლარი, რაზეც პასუხი არავის უგია.

„ტრაქტების“ ახალმა ხელმძღვანელობამ (გენ. დირექტორი მ. გოგუაძე) ანალოგიური დარღვევები გაიმეორა. საზოგადოების როგორც ძველი, ისე ამჟამინდელი ხელმძღვანელები კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობით ცდილობდნენ საწარმო გაეკოტრებინათ, რასაც ფაქტობრივად მიაღწიეს კიდეც. პრესაში გამოქვეყნდა ინფორმაცია ასობით საწარმოს ქონების საჯაროდ გაყიდვის შესახებ, რომელთა შორის დასახელებული იყო სს „ტრაქტებიც“. მისმა დავალიანებამ 2002 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის მიმართ 600.000 ლარს მიაღწია (სანქცია-საურავების ჩათვლით), რის გამოც იგი შეიყვანეს „ურჩ გადამხდელთა“ სიაში. საზოგადოება გამზადებული იყო აუქციონზე გასაყიდად, მაგრამ ჩვენ (ყვავაძეებმა) ავიღეთ ბანკის კრედიტი, შევიტანეთ 594000 ლარი და „ტრაქტები“ გაყიდვას გადავარჩინეთ.

ამჟამად „ტრაქტების“ ხელმძღვანელობა სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებით შეგნებულად აჭიანურებს სახელმწიფო ბიუჯეტისთვის გადასახადების გადახდას, რასაც ერიცხება სანქცია-საურავები და მნიშვნელოვანი ზიანი ადგება როგორც სახელმწიფოს, ისე აქციონერების ინტერესებს. ზიანი მადგება მეც, როგორც მსხვილ აქციონერს, რომელსაც საზოგადოების დაარსებიდან დღემდე არავითარი დივიდენდი არ მიმიღია.

ამას ემატება ისიც, რომ საზოგადოების გენ. დირექტორი მ. გოგუაძე დღემდე აგრძელებს „ტრაქტების“ ქონების გაყიდვა-განიავებას, რასაც მოწმობს წინა წლებთან შედარებით საწარმოს საწესდებო კაპიტალში შემცირებული მოძრავი შემადგენლობის არსებობა.

ჩემი თხოვნაა, შესაბამისმა კომპეტენტურმა ორგანოებმა გადაამოწმონ ამ წერილში მოყვანილი ფაქტები და პასუხი აგებინონ „ტრაქტების“ როგორც ძველ, ისე ახალ ხელმძღვანელებს, რომელთა დანაშაულებრივმა ქმედებამ ზარალი მიაყენა სახელმწიფო ბიუჯეტსაც, შრომით კოლექტივსაც და აქციონერებსაც.

ზურაბ ყვავაძე,
სს „ტრაქტების“ აქციონერი.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ინფორმაცია

„სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების წესის შესახებ დებულების“ 22-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად ვაქვეყნებთ თავდაცვის სამინისტროს სატენდერო კომისიის ინფორმაციას:

ა/წლის 28 ივნისს გამოქვეყნებული ღია ტენდერის შედეგების საფუძველზე ინფრასტრუქტურის მთავარმა სამმართველომ გააფორმა ხელშეკრულება ობიექტების მიხედვით შემდეგ პირებთან:

– დაბა ვაზიანის ს/ნ № 10143-ის № 2 სასადილოს კაპ. შეკეთება – შპს „პ.ნ.ბ.“ – თანხით 585 942 ლარი;

– ქ. ქუთაისში ს/ნ № 10144-ის შენობა-ნაგებობების I რიგის სარემონტო სამუშაოებზე – შპს „ამირანთან“ – თანხით 579 880 ლარი;

– ქ. გორში სასწავლო ცენტრის ყაზარმის კაპ. შეკეთების სამუშაოებზე – შპს „ლიბო პლუს კომპანია“ – თანხით 611 509 ლარი;

– სასწავლო ცენტრ „კრწანისის“ გაზმომარაგება შენობის გათბობისა და დამოუკიდებელი ელ. გადამცემი ხაზის მოწყობის სამუშაოებზე – კომპანია „საქთხევადგაზის“ ფილიალი „სპეცგაზმშენპროექტი“ – თანხით 327 268 ლარი.

• მიცვალებულთა ხმები
• სადამ ჰუსეინი საკუთარი ჯანმრთელობის მდგომარეობით ყოფილა დაინტერესებული

გამოაქვეყნეს 11 სექტემბრის ტერორისტული აქტების მსხვერპლთა გაშიფრული სატელეფონო საუბრები

ქალაქ ნიუ-იორკის ხელისუფლებამ გამოაქვეყნა 2001 წლის 11 სექტემბერს დილით მსოფლიო სავაჭრო ცენტრის ორ კოშკში მყოფი პოლიციელებისა და შენობათა ადმინისტრაციების თანამშრომელთა გაშიფრული უკანასკნელი სატელეფონო და რადიოსაუბრები.

ამ არქივების მოპოვებას წელიწადნახევრის განმავლობაში ცდილობდა გაზეთი „ნიუ-იორკ ტაიმსი“, მაგრამ მუნიციპალური ორგანოები ეწინააღმდეგებოდნენ მასალების გამოქვეყნებას, რადგან, მათი აზრით, ეს იმოქმედებდა დაღუპულების ნათესავებისა და ახლობლების გრძნობებზე.

ქალაქის ხელისუფლება იძულებული გახდა დათმობაზე წასულიყო მხოლოდ მას შემდეგ, რაც სასამართლომ უბრძანა მას დათანხმებოდა სატელეფონო ზარების შინაარსის გახმაურებაზე. ხელისუფლებას ვერდიქტი არ გაუპროტესტებია, თუმცა სთხოვა ჟურნალისტებს „თავი შეეკავებინათ შოკისმომგვრელი, სენსაციური და პირადი დეტალების გამოქვეყნებისაგან“. თუმცა, როგორც სატელეფონო და რადიოსაუბრების გაშიფვრიდან გახდა ცნობილი, არაფერი შოკისმომგვრელი იქ არ ყოფილა: საუბრების ტონი საოცრად მშვიდი და საქმიანი იყო. ძირითადად, ეს ეხებოდა შენობებიდან ადამიანების ევაკუაციის წესსა და დაშავებულთათვის დახმარების გაწევას.

მაგალითად, ერთ-ერთი აუდიოჩანაწერის მიხედვით პოლიციელი რაციით სთხოვს კოლეგებს, გამოიყვანონ ნანგრევებიდან მისი ძაღლი, რომელიც ასაფეთქებელი მოწყობილობის პოვნისთვის არის დაგეშილი. მეორე დაღუპული ადამიანი სატელეფონო საუბრისას აღნიშნავს, რომ ეცდება მიაღწიოს სასამსახურო გადამცემამდე. მესამემ, რომელსაც, როგორც ჩანს, მოესმა შენობის კონსტრუქციათა ნგრევის ხმა, მოასწრო დაერეკა ამხანაგებისათვის და ეთქვა მხოლოდ ერთი სიტყვა – „განგაში“ – მანამ, სანამ მთლიანად ჩამოინგრეოდა მსოფლიო სავაჭრო ცენტრის სამხრეთის კოშკი და ცოცხლად დამარხავდა თავის ნანგრევებში ადამიანებს.

11 სექტემბრის ტერორისტული აქტების მსხვერპლთა გაშიფრული უკანასკნელი სატელეფონო საუბრები ნიუ-იორკში გამოაქვეყნეს ტრაგედიის მეორე წლისთავის დღემდე ორი კვირით ადრე. როგორც ცნობილია, 2001 წლის 11 სექტემბრის ამ საზარელ მოვლენებს მსოფლიო სავაჭრო ცენტრის ცათამბჯენებში 2792 კაცი ემსხვერპლა.

კიდევ ერთი გატაცებული თვითმფრინავი ჩამოვარდა პენტაგონზე, მეოთხე თვითმფრინავმა კი სამიზნემდე მიღწევა ველარ მოახერხა.

ერაყის ყოფილი დიქტატორი მოსულის პოლიკლინიკაში მივიდა

ერაყის ყოფილი პრეზიდენტი სადამ ჰუსეინი ამ დღეებში გამოჩნდა ჩრდილოეთ ერაყის ქალაქ მოსულში, – იტყობინებოდა გაერთიანებული არაბული საამიროების თანამგზავრული ტელეარხი „ალ-არაბია“, რომელიც თვითმხილველთა გამონათქვამს იმოწმებდა.

როგორც ტელეარხი იუწყებოდა, სადამ ჰუსეინი ქალაქ მოსულში რამდენიმე ადგილზე ნახეს, იგი პოლიკლინიკაშიც კი შევიდა და ექიმს სთხოვა გამოეკვლია მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობა. ყოფილ დიქტატორს „ავადმყოფური იერი ჰქონდა და არცთუ ხალისიანად გამოიყურებოდა“.

ქალაქ მოსულში სადამ ჰუსეინის გამოჩენის შესახებ ინფორმაციის მიღების შემდეგ, იქ დაბანაკებულმა ამერიკელმა სამხედროებმა დაიწყეს ადგილმდებარეობის გაჩხრეკა, თუმცა ამას შედეგი არ მოუტანია, – წერს ჩინური გაზეთი „ჟემინ ჟიბაო“.

შეგახსენებთ, რომ 22 ივლისს სადამ ჰუსეინის ორი ვაჟი ამერიკელმა სამხედროებმა მოკლეს მოსულის ერთ-ერთ საცხოვრებელ სახლში. 18 აგვისტოს კი, იმავე მოსულში, შეიარაღებულმა ქურთებმა დააკავეს და ამერიკელებს გადასცეს ერაყის ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტი თაჰა იასინ რამადანი.

ქვეყანაში კვლავ მოსალოდნელია ტერორისტული აქტები

ტერორიზმის საფრთხე, რომელიც სულ უფრო მკაფიოდ იკვეთება მთელს მსოფლიოში, ამერიკელთა დიდ შეშფოთებას იწვევს. ამას მოწმობს საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის შედეგები, რომელიც განახორციელეს ტელეკომპანია „სი-ენ-ენ-მა“, გაზეთმა „იუ-ეს-ეი თუდეიმ“ და „გელაპის“ ორგანიზაციამ.

რესპონდენტთა ნახევარზე მეტს – 54 პროცენტს მიაჩნია, რომ უახლოესი რამდენიმე კვირის განმავლობაში რეალურად არის მოსალოდნელი ქვეყანაში ახალი ტერორისტული აქტების განხორციელება. ივლისში ასეთ შეშფოთებას გამოკითხულთა 40 პროცენტი გამოთქვამდა. ბოლო გამოკვლევის თანახმად, ამჟამად ამერიკელთა 41 პროცენტს ეშინია, რომ გახდება ტერორისტთა მსხვერპლი.

გამოკითხულთა 79 პროცენტის აზრით, ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლა მოითხოვს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების შეიარაღებული ძალები კვლავ ჩაებან საომარ მოქმედებაში.

ანალიტიკოსთა აზრით, ყოველივე ეს მოწმობს იმას, რომ ანტიტერორისტული კამპანია და ეროვნული უშიშროების საკითხები გახდება მნიშვნელოვანი პუნქტი მიმდინარე წლის ნოემბერში დანიშნული პრეზიდენტის არჩევნების დროს.

ჯერჯერობით პრეზიდენტ ჯორჯ ბუშის რეიტინგი სტაბილურად მაღალია. თეთრი სახლის მეთაურის პოსტზე მის საქმიანობას იწონებს გამოკითხულთა 59 პროცენტი. 51 პროცენტი აცხადებს, რომ ბუშს მისცემს ხმას, თუ არჩევნები ახლა გაიმართება. ივლისის დამლევისათვის ასეთ მოსაზრებას ამერიკელთა 48 პროცენტი იზიარებდა.

გამოკითხულთა 63 პროცენტი დარწმუნებულია, რომ სადამ ჰუსეინის მმართველობის პერიოდში ერაყში შექმნილი სიტუაცია ამართლებდა ქვეყანაში ამერიკელთა ჯარების შეჭრას. რესპონდენტთა 57 პროცენტმა აღნიშნა, რომ ერაყში ომს მიიჩნევს ტერორიზმის წინააღმდეგ გამოცხადებული ომის შემადგენელ ნაწილად.

ამავე დროს, ბუშის საშინაო პოლიტიკა ამერიკელთა დიდი მხარდაჭერით ვერ სარგებლობს. გამოკითხულთა 52 პროცენტი არ იწონებს პრეზიდენტის ეკონომიკურ პოლიტიკას. ჯანმრთელობის დაცვის საკითხებში ბუში მნიშვნელოვნად ჩამორჩება დემოკრატებს. ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირებისათვის გამიზნულმა პროექტებმა კი ამერიკელთა 55 პროცენტის უკმაყოფილება გამოიწვია.

რა არ ხდება...

საფრანგეთის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრომ დაადასტურა, რომ არნახულ სიცხეს წლეულს ემსხვერპლა II ათასზე მეტი კაცი. ასეთი მონაცემები მოიყვანა საფრანგეთის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრმა ჟან-ფრანსუა მატეიმ. საქმე ეხება მხოლოდ წინასწარ მონაცემებს, საბოლოო შედეგები კი სექტემბრის დამლევისათვის გახდება ცნობილი.

* * *

ტაილანდში „ცოცხალი საქონლით“ მოვაჭრეებმა სამი რუსი ქალი გაიტაცეს. სატვირთო მანქანა, რომელშიც „სექს-მხევლები“ ისხდნენ, ხუთშაბათს დააკავეს. კონტრაბანდისტების დაკითხვისას გაირკვა, რომ მესაზღვრეებმა დააკავეს არა არალეგალური იმიგრანტები, არამედ რუსი გოგონები, რომლებიც გაიტაცეს მაკაოდან ტაიპეის საროსკიპოებში სამუშაოდ.

* * *

ინდოეთში ხიდის ჩამონგრევის შედეგად მდინარეში ჩავარდა 22 მოსწავლე. ხიდი ჩაინგრა მაშინ, როცა მასზე გადადიოდა ავტობუსი, რომელსაც სკოლიდან შინ მიჰყავდა ბავშვები. ავტობუსის გარდა მდინარეში კიდევ ათამდე ავტომანქანა ჩავარდა. ტრაგედიის დროს ხიდზე სულ ცოტა 50 კაცი იმყოფებოდა. სულ დაიღუპა 25 კაცი, 40 ადამიანი კი უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ითვლება.

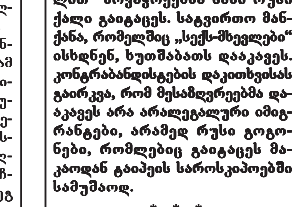

* * *

გაერთიანებულ არაბულ საამიროებში ამორალური საქციელისათვის საჯაროდ გაროზგავენ 7 ყმაწვილს. ბიჭებმა კაბები გადაიცვეს და ამ გზით შეაღწიეს საბანკეტო დარბაზში, სადაც ქალები უსხდნენ საქორწილო სუფრას (საამიროებში ქორწილის დროს ქალები და მამაკაცები ცალ-ცალკე ოთახებში სვამენ). მასკარადი გრძელდებოდა მანამ, სანამ ერთ-ერთ გადაცემულ „გოგონას“ ტუალეტში არ მოუნდა შესვლა, სადაც სიცრუეს აეხადა კიდეც ფარდა.

* * *

ტეხასის ერთ-ერთ მცხოვრებს შარდის ბუშტის ოპერაციას უკეთებდნენ, მას ამოკვეთეს სიმსივნე. როცა პაციენტი ნარკოზის ქვეშ იყო, ექიმებს მოულოდნელად მოეჩვენათ, რომ სიმსივნე მის სასქესო ორგანოზეც იყო გადასული და უბედურს, შეცდომით, პენისიც მოჰკვეთეს.

ფხენიანი ბირთვული გამოცდებით იმუქრება

ჩრდილოეთ კორეის ბირთვული პროგრამის თაობაზე გამართული ექვსმხრივი შეხვედრა უშედეგოდ დასრულდა. მოლაპარაკებების დასრულების შემდეგ მხარეებმა განაცხადეს, რომ კონსულტაციების განახლება, ალბათ, უახლოესი ორი თვის განმავლობაში თუ იქნება შესაძლებელი.

მოლაპარაკებებზე ჩრდილოეთ კორეა დაიმუქრა, რომ განახორციელებს ბირთვულ გამოცდებს, თუ ვაშინგტონი არ შეცვლის პოზიციას ფხენიანის მიმართ.

ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა პეკინში გამართულ მოლაპარაკებას პოზიტიური და კარგად კოორდინირებული უწოდა. მაგრამ, ასეთი შეფასება, ალბათ, კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის იმ ოთხმა მეზობელმა ქვეყანამ უფრო დაიმსახურა, რომლებიც მხარს უჭერენ თეთრი სახლის პოზიციას ამ საკითხში.

ვაშინგტონი უკვე დიდი ხანია ესწრაფვის, რომ ფხენიანის ბირთვული პრობლემის მოგვარების საქმეში ჩრდილოეთ კორეის მეზობელი ქვეყნებიც ჩაებან.

ვაშინგტონის განცხადების თანახმად, ეს, ბოლოს და ბოლოს მოხდა, და ტოკიომ, სეულმა, მოსკოვმა, განსაკუთრებით – პეკინმა, კიმ ჩენ ირის რეჟიმს თვალნათლივ უჩვენეს, რომ მათთვისაც მიუღებელია ჩრდილოეთ კორეის ბირთვული პროგრამა.

როგორც თეთრი სახლის ოფიციალური პირები იტყობინებიან, ჩრდილოეთ კორეა ამტკიცებს, რომ აქვს ბირთვული მუხტები და მათი ტრანსპორტირების საშუალებები. ასეთი განცხადება, რა თქმა უნდა, უფრო მეტად ძაბავს კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ირგვლივ წარმოქმნილ პრობლემას.

მაგრამ, როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელმა ფილიპ რიკერმა განაცხადა, ჩრდილოეთ კორეის მიმართ თეთრი სახლის პოზიცია ჯერჯერობით უცვლელი დარჩება. „ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ჩრდილოეთ კორეას არ უნდა ჰქონდეს ბირთვული იარაღი, და რა თქმა უნდა, ვფიქრობ, რომ ფხენიანმა ხელი უნდა აიღოს ასეთი იარაღის გამოცდაზე, – თქვა მან. – ზედმიწევნით უნდა გავაკონტროლოთ ჩრდილოკორეული ბირთვული პროგრამის სრული მოსპობის პროცესი“, – დასძინა რიკერმა.

ზოგიერთი მონაცემით, ფხენიანი ორ ბირთვულ პროგრამას ამუშავებს. ქვეყანაში, შესაძლოა, არის საკმარისი რაოდენობის პლუტონიუმი საიმისოდ, რომ ჩრდილოეთ კორეამ უახლოეს თვეებში შექმნას რამდენიმე ატომური ბომბი.

მაინც, რა დათმობებს ითხოვს ფხენიანი ვაშინგტონისგან? ნუთუ, საქმე მხოლოდ თეთრი სახლის მხრიდან უშიშროების გარანტიებს ეხება?

„მთავარი მხოლოდ უშიშროების საკითხები როდია, – აღნიშნა სამხრეთკორეელმა დიპლომატმა ლი დონგ ბოკმა, რომელიც არაერთგზის მონაწილეობდა კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკასთან გამართულ მოლაპარაკებებში. – ჩრდილოეთ კორეას სურს გააფორმოს ამერიკის შეერთებულ შტატებთან შეთანხმება თავდაუსხმელობის შესახებ. გარდა ამისა, ფხენიანი ესწრაფვის დაამყაროს ნორმალური ურთიერთობა ვაშინგტონთან და ტოკიოსთან. კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკას, აგრეთვე, სურს ამერიკელებისაგან მიიღოს დაპირება იმის თაობაზე, რომ სამხრეთ კორეა და იაპონია დაეხმარებიან ფხენიანს ეკონომიკური კრიზისიდან თავის დაღწევაში“, – მიაჩნია სამხრეთკორეელ დიპლომატს.

ამჟამინდელი მოლაპარაკების მონაწილე ყველა მხარეს კარგად აქვს შეგნებული, რომ საჭიროა დიალოგი გაგრძელდეს, მაგრამ, ახლანდელ მოლაპარაკებაზე, როგორც ჩანს, მაინც ვერ მოხერხდა ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ჩრდილოეთ კორეის პოზიციების დაახლოება.

უცხოეთის სააგენტოებისა და ჟურნალ-გაზეთების მიხედვით მოამზადა
ზაზა ბეჟანიძემ.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

ლაზიერი

8 (65)

საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციისა და გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ ერთობლივი ყოველთვიური გამოცემა

ფედერაციის პრეზიდენტი

ივლისის საჭადრაკო ცხოვრების შესახებ უშუალოდ მოგითხრობთ საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტი ნინო გურიელი.

თვიდან თვემდე

– როგორც წესი, ზაფხულის ამ პაპანაქებაში ოფიციალური ტურნირები არ იმართება. მოჭადრაკეები ისვენებენ ან სხვადასხვა საერთაშორისო ასპარეზობებში მონაწილეობენ.

„ლაზიერის“ მკითხველებმა იციან, რომ 10 ოქტომბერს პლოვდივში სტარტს აიღებს ევროპის გუნდური ჩემპიონატი. ცნობილი გახდა საქართველოს ვაჟთა და ქალთა ნაკრები გუნდის შემადგენლობა. ჩვენ სერიოზულად ვემზადებით ამ დიდი საჭადრაკო ფორუმისთვის. ჩემპიონატისთვის მზადების პრიზმაში განვიხილავთ გუნდის წევრების მონაწილეობას საერთაშორისო ტურნირებში.

მაია ჩიბურდანიძემ გერმანიის ქალაქ ლიპშტადტში ითამაშა წრიულ ტურნირში. ისევე როგორც ადრე, ამჟამადაც პირველი ადგილი დაიკავა... კომპიუტერმა. ნინო ხურციძე საბერძნეთში იმყოფება, რაც შეეხება ნანა ძაგნიძეს, ის მსოფლიოს 20 წლის გოგონათა ჩემპიონატში გამარჯვების შემდეგ ისვენებს.

ვაჟთა ნაკრების ლიდერი ზურაბ აზმაიფარაშვილი, როგორც ფიდეს ვიცე-პრეზიდენტი ნიგერიაში ფიდეს პრეზიდენტის საბჭოს სხდომაში მონაწილეობდა.

ნაკრების სამმა ახალგაზრდა წევრმა ბაადურ ჯობავამ, მერაბ გაგუნაშვილმა და მიხეილ მჭედლიშვილმა აბუდაბის საერთაშორისო ტურნირში იასპარეზეს.

ევროპის გუნდური ჩემპიონატის წინ ნაკრების წევრთა დიდი უმრავლესობა მონაწილეობას მიიღებს საბერძნეთში დაგეგმილ ევროპის ქალთა და ვაჟთა კლუბების თასის გათამაშებაში. თბილისის კლუბების, ქალთა „ნტნ“-ის და ვაჟთა „თბილისის“ ამ პრესტიჟულ ტურნირში მონაწილეობა შესაძლებელი გახდა თბილისის მერის ვანო ზოდელავას უშუალო მხარდაჭერის შედეგად. აქვე განსაკუთრებული მადლიერება მინდა გამოვხატო ბატონი ვანოს მიმართ. ამ დღეებში მერიამ 20 წლის გოგონათა შორის მსოფლიო ჩემპიონს, დიდოსტატ ნანა ძაგნიძეს თბილისში ბინა გამოუყო. ნანა რამდენიმე წელიწადია, რაც ქუთაისიდან თბილისში გადმოვიდა და ნაქირავებ ბინაში ცხოვრობდა.

ნანა ძაგნიძის შედეგების საგრძნობი ზრდა ფედერაციას განსაკუთრებულ იმედს აძლევს.

ბოლო დროს ჩვენმა ფედერაციამ საქმიანი ურთიერთობა დაამყარა მეზობელ თურქეთის ჭადრაკის ფედერაციასთან. იქ ამჟამად ჭადრაკს დიდი ყურადღება ეთმობა. ამ დღეებში თურქეთის რესპუბლიკის 80 წლისთავის ზეიმის პროგრამით გაიმართა ამხანაგური მატჩი ჩვენი ორი ქვეყნის მოჭადრაკეებს შორის.

როგორც მოსალოდნელი იყო, მატჩი ქართველმა მოჭადრაკეებმა მოიგეს 58,5:13,5.

ეს ქულები ჩვენს მოჭადრაკეებზე ასე განაწილდა. თამაზ გელაშვილი – 11,5 ქულა 12 შესაძლებლიდან, ვალერი გაფრინდაშვილი – 10,5, დავით შენგელია – 10, ლევან ფანცულაია – 9,5; გიორგი ბაღათუროვი – 8,5; ლევან აროშიძე – 8,5.

25 აგვისტოს იზმირში დაიწყო საერთაშორისო ტურნირი, რომელშიც ჩვენი მოჭადრაკეების მრავალრიცხოვანი ჯგუფი მონაწილეობს.

ასევე თურქეთის ქალაქ დენიზლიში გაიმართა 16 წლის ჭაბუკ მოჭადრაკეთა მსოფლიო ოლიმპიადა, რომელშიც მეორე დაფაზე ოქროს მედალი დაიმსახურა გორელმა დავით მაღალაშვილმა.

პირველ სექტემბერს თბილისში გაიხსნება სენიორ მოჭადრაკე ქალთა საქართველოს პირველი ჩემპიონატი. მასში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვეს დიდოსტატებმა ნანა ალექსანდრიამ, თამარ ხმიადაშვილმა, საერთაშორისო ოსტატმა ალა ჩაიკოვსკაიამ, ოსტატმა სვეტლანა კალანდარიშვილმა და სხვებმა. გამარჯვებული სენიორთა მსოფლიო ჩემპიონატში იასპარეზებს.

რაც შეეხება სენიორ ვაჟებს, წლეულს მათთვის ჩემპიონატი არ გაიმართება. იმასთან დაკავშირებით, რომ ნოემბერში პირველ ქართველ დიდოსტატს ბუხუტი გურგენიძეს დაბადების 70 წლისთავი უსრულდება, მიღებულია გადაწყვეტილება მსოფლიო ჩემპიონატის საგზური მას პერსონალურად გამოეყოს.

ჩვენი მიმოხილვა მინდა დავამთავრო სასიხარულო ცნობით. ფიდემ სართაშორისო დიდოსტატის წოდება მიანიჭა ნანა ძაგნიძეს, ბათუმელი მიხეილ ქანთარია კი საერთაშორისო ოსტატი გახდა.

დღეს ნანა ძაგნიძე საქართველოში ყველაზე ახალგაზრდა დიდოსტატია.

სექტემბრის მეორე დეკადაში იუგოსლავიაში ევროპის ჩემპიონატი გაიმართება სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფში.

ვიმედოვნებთ, რომ საქართველოს წარგზავნილები ამჟამადაც ღირსეულად იასპარეზებენ.

ქომაგი

მისი ცხოვრების ლამაზი ფურცელი

თელავის საზოგადოება ვაჟა ფშაველას სახელობის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში ამას წინათ შეხვდა რაიონის ახალგაზრდა სპორტსმენებს, მათ შორის – მოჭადრაკეებს: დიდოსტატ ანა მათნაძეს, საერთაშორისო ოსტატ ლელა ჯავახიშვილსა და ბელა ხოტენაშვილს.

თელავში მოჭადრაკეებისადმი განსაკუთრებული დამოკიდებულებაა. საჩუქრები და თბილი სიტყვები ამ საღამოსაც მრავლად იყო. აღინიშნა იმ ადამიანთა წვლილი, რომლებმაც განაპირობეს გოგონების წარმატებები. ეს წარმატებები კი თვალსაჩინოა: მათნაძე და ჯავახიშვილი წლეულს ქალთა მსოფლიო ჩემპიონატის დასკვნით ეტაპზე ითამაშებენ. პლანეტის 64 უძლიერესი მოჭადრაკე ქალიდან ორი კახეთის ამ ლამაზი ქალაქის მკვიდრი იქნება.

სამივე მათგანის ნიჭიერება, შრომისმოყვარეობა და მიზანსწრაფვა მათი მომავალი დიდი წარმატებების საწინდარია.

განსაკუთრებულ მადლიერებას გამოხატავენ თელაველი მოჭადრაკეები რაიონის გამგებლის მედეა მეზვრიშვილის მიმართ. წლების განმავლობაში უშუალოდ ქალბატონ მედეას გულისხმიერებით წყდებოდა ის ორგანიზაციული საკითხები, რაც გოგონების ტურნირებში მონაწილეობასთან იყო დაკავშირებული.

ბუნებრივია, როდესაც მხარდაჭერას გრძნობ, გაორმაგებული ენერგიით ცდილობ ნდობის გამართლებას.

1988 წელს თელავში გაიმართა ქალთა მსოფლიო ჩემპიონატის უკანასკნელი ქართული ფინალი: ჩიბურდანიძე – იოსელიანი. მაშინ ვერავინ იწინასწარმეტყველებდა თელავში საჭადრაკო ვარსკვლავთცვენას. ასეთი გოგონების იმედით კი დღეს ნებისმიერი, ყველაზე თამამი პროგნოზის გაკეთება შეგვიძლია.

მათი ახალი გამარჯვებებით ყველაზე მეტად ქალბატონი მედეა გაიხარებს. და ეს არაა შემთხვევითი. ჭადრაკი ხომ, მედეა მეზვრიშვილის საზოგადოებრივი მოღვაწეობის შესაძლოა პატარა, მაგრამ ძალიან ლამაზი ფურცელია.

დავით გურგენიძე,
ორგზის მსოფლიოს ჩემპიონი საჭადრაკო კომპოზიციაში.

სურათზე: ბელა ხოტენაშვილი, ლელა ჯავახიშვილი და ანა მათნაძე მათს მთავარ გულშემატკივართან, მედეა მეზვრიშვილთან ერთად.

ტურნირი

მეორე დაფაზე – პირველი ადგილი

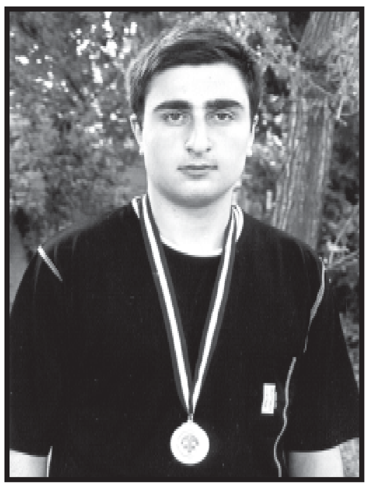

თურქეთის ქალაქ დენიზლიში გაიმართა 16 წლამდე ჭაბუკთა მსოფლიო ოლიმპიადა. მასში 24 ქვეყნის წარმომადგენლები ასპარეზობდნენ. თითოეულ გუნდში ოთხი ძირითადი და ერთი სათადარიგო მოჭადრაკე თამაშობდა.

შვეიცარიული სისტემით, 10 ტურად, გათამაშებულ ტურნირში 29,5 ქულით ჩემპიონობა უნგრელებმა მოიპოვეს. 28 ქულა მოაგროვეს უკრაინელებმა. მესამე ადგილზე გავიდნენ ინდოელები – 27,5 ქულა.

ნახევარი ქულით ნაკლები აქვთ რუს მოჭადრაკეებს, ხოლო საქართველოს ნაკრებმა 25 ქულით მეხუთე ადგილი დაიკავა. შედეგი ურიგო არ არის, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ჩვენი მოჭადრაკეები სათადარიგო მონაწილის გარეშე თამაშობდნენ.

საქართველოს ნაკრებმა დაამარცხა პალესტინელი, ბერძენი, უზბეკი, თურქი და ებრაელი თანატოლები, ფრედ ითამაშა რუსებთან და უნგრელებთან, ხოლო უკრაინელებთან, ირანელებთან და ინდოელებთან დამაცხდა.

დიდ წარმატებას მიაღწია გორელმა დავით მაღალაშვილმა. მან ათ პარტიაში 8,5 ქულით მეორე დაფაზე ოქროს მედალი მოიპოვა. გორელ ჭაბუკს დიდოსტატი ლაშა ჯანჯღავა ავარჯიშებს.

წარმოგიდგენთ ჩვენი გუნდის სხვა წევრების შედეგებს: დავით ზარქუა – 5,5; თორნიკე სანიკიძე – 6; გიორგი მარგველაშვილი – 5.

გიორგი გაგუა.

რეიტინგი

ქართველები საუკეთესოთა შორის

როგორც „ლაზიერის“ მკითხველებმა იციან, კვარტალში ერთხელ ფიდე აქვეყნებს მსოფლიოს 100 საუკეთესო ვაჟის, 50 ქალის და 20-20 ოცწლიანი გოგონებისა და ჭაბუკების რეიტინგებს.

ბუნებრივია, ყველას აინტერესებს თუ როგორ არიან წარმოდგენილი მასში ქართველი მოჭადრაკეები.

დღეისათვის საუკეთესო რეიტინგი აქვს გარი კასპაროვს – 2830. ზურაბ აზმაიფარაშვილმა ევროპის ჩემპიონატში გამარჯვების შემდეგ პირველად გადალახა 2700 ნიშნული და ამჟამად 2702 პუნქტით მე-15 ადგილზეა.

პირველ ასეულში გია გიორგაძე 2612 პუნქტით 85-ე პოზიციაზეა.

ქალთა შორის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი აქვს იუდიტ პოლგარს – 2718. შემდეგ მოდიან ანტოანეტა სტეფანოვა – 2503; ალისა გალიამოვა – 2502 და მაია ჩიბურდანიძე – 2497. ნანა იოსელიანი მე-12 ადგილზეა – 2475, ნანა ძაგნიძე 2446 პუნქტით 22-ზე, ნინო ხურციძე კი 24-ზე – 2440. 50 საუკეთესო ქალის სიაში აგრეთვე წარმოდგენილი არიან: 45. მაია ლომინეიშვილი – 2409, 46. ქეთევან არახამია – გრანტი – 2408.

ოცი წლის ჭაბუკთა ოცეულს სათავეში უდგას რუსი დიდოსტატი ალექსანდრ გრიშჩუკი – 2732, ბაადურ ჯობავა რეიტინგით 2596 მეათეა, მერაბ გაგუნაშვილი 2577 პუნქტით მე-17 პოზიციაზე იმყოფება.

ამავე ასაკის გოგონებში 2468 პუნქტით დაწინაურდა ინდოელი ჰიმპი კონერი, ნანა ძაგნიძე მეშვიდეა, ლელა ჯავახიშვილი 2393 პუნქტით მეთორმეტე, ხოლო ანა მათნაძე მეთხუთმეტე – 2386.

მაქაბიადა

სოფიკო ხუხაშვილის „ბრინჯაო“

ტრადიციულად, ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ, იმართება ევროპის სპორტსმენთა „მაქაბიადა“. წლეულს ამ ფორუმს ბელგიის ქალაქმა ანტვერპენმა უმასპინძლა. ღონისძიების პროგრამაში იყო სწრაფი ჭადრაკი, რომელშიც 24 მოთამაშე მონაწილეობდა, მათ შორის – ორი გოგონა. ერთ-ერთი მათგანი იყო თბილისელი საერთაშორისო ოსტატი სოფიკო ხუხაშვილი.

სოფიკომ წარმატებით იასპარეზა და რუმინელი მიხაი გრინბერგის და რუსი ალექსეი იუნეევის შემდეგ მესამე საპატიო ადგილი დაიკავა.

ერთობ შთამბეჭდავი იყო „მაქაბიადის“ დახურვის საზეიმო ცერემონიალი. ზეიმის მასშტაბზე მეტყველებს ის ფაქტი, რომ ამ მიზნით ორგანიზატორებმა მილიონი ევრო გახარჯეს.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 230, შაბათი, 30 აგვისტო, 2003 წელი.

წარსულის ფურცლები

საქმით ქებულნი

ვაგრძელებთ საუბარს XX საუკუნის 40-50-იანი წლების ამაგდარ ქართველ მოჭადრაკე ქალებზე.

ლილი გელოვანი (1911-1973)

ლილ სარბიელზე ქალბატონი ლილი 30-იანი წლების მიწურულს გამოჩნდა, როგორც საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტთა ნაკრების წევრი. დიდმა ომმა დააბრკოლა მისი საჭადრაკო მოღვაწეობა. 1947 წელს ლილი გელოვანმა პირველად მიიღო მონაწილეობა საქართველოს ჩემპიონატში და გაიმარჯვა. ეს რომ არ იყო შემთხვევითი, მალე დადასტურდა. მან საქართველოს 1948 წლის ჩემპიონატში პირველი-მეორე ადგილები

გაიყო ქსენია გოგიავასთან. 1952 წლის ჩემპიონატში მეორე იყო, თუმცა შემდგომ ქალბატონმა ლილიმ მსაჯობას მიჰყო ხელი. 1959 წელს იგი „დირიჟორობდა“ საქართველოს ქალთა ჩემპიონატს ზუგდიდში, რომელშიც ახალგაზრდა ოსტატმა ნონა გაფრინდაშვილმა გაიმარჯვა.

ლილი გელოვანი სწავლული გეოლოგი, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი გახლდათ. მას დიდი ოჯახი ჰქონდა (მეუღლე — გეოლოგიის პროფესორი გიორგი ტოგონიძე) და ჭადრაკისთვის დრო თითქმის არ რჩებოდა. სამაგიეროდ, ჭადრაკის დიდი სიყვარული დაანათლა თავის ქალიშვილს მანანას. ნიჭიერი გოგონა მამა-პაპათა თამაშის საიდუმლოებას დაუვიწყარ ვახტანგ ქარსელაძესთან ეუფლებოდა. მანანამ სწრაფად გაითქვა სახელი: 1954 წელს გახდა სსრ კავშირის ჩემპიონი გოგონათა შორის, 1958 წელს — საქართველოს ქალთა ჩემპიონი, ადგილი დაიმკვიდრა სსრ კავშირის ქალთა ჩემპიონატების ფინალში. 1961 წელს მანანა ტოგონიძეს (მეორეს ნონას შემდეგ), სპორტის ოსტატის წოდება მიენიჭა.

მოჭადრაკე გოგონებს უხაროდათ ურთიერთობა ლილი გელოვანთან. ისინი მისგან სწავლობდნენ არა მხოლოდ ჭადრაკისადმი სათუთ დამოკიდებულებას, არამედ იმ ზნეობრივ კულტურას, მუდამ რომ ამშვენებდა ქართველ ქალს.

სურათზე: ლილი გელოვანი და ნონა გაფრინდაშვილი (1959 წ. ზუგდიდი). მ. ზარზარიანის ფოტო.

ქსენია გოგიავა (1916-1973)

ვიდრე ქსენია გოგიავა დიდ ჭადრაკში მოვიდოდა, საზოგადოებრიობამ იგი გაიცნო როგორც ერთ-ერთი პირველი ქართველი მფრინავი ქალი. 1940 წელს ქალბატონი ქსენია პირველად გახდა საქართველოს ჩემპიონი. მაშინ იგი ქალიშვილობის გვარს ხენკოვას ატარებდა. მამა უკრაინელი ჰყავდა, დედა ქართველი — ვერა ჩხეიძე. დაიბადა ბათუმში, სადაც მამა ზეინკლად მუშაობდა პორტში. ქალბატონი ქსენია სულით და ხორცით ჭეშმარიტი ქართველი მანდილოსანი გახლდათ. მერე (1946-დან) მეუღლის გვარს ატარებდა.

ქსენია გოგიავა ბოლომდე ჭადრაკის ერთგული დარჩა. 1948 და 1955 წლებში იყო თბილისის ჩემპიონი, 1948, 1950 და 1952 წლებში — საქართველოს ჩემპიონი. 1961 წელს ფიდემ საერთაშორისო არბიტრის წოდება მიაკუთვნა. იგი დიდხანს (1948-1963) იყო საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის ქალთა კომისიის თავმჯდომარე.

დიდებულ ქალბატონს თავდავიწყებამდე უყვარდა ჭადრაკი. ბევრს მუშაობდა საკუთარ თავზე. მონაწილეობდა მიმოწერით საკავშირო ტურნირებში. ეს კარგად გამოჩნდა 1953 წელს, როცა სსრ კავშირის ქალთა ჩემპიონატის ნახევარფინალი მოიგო, მერე კი ღირსეულად ითამაშა ფინალში.

აი, როგორი მებრძოლი გახლდათ ქსენია გოგიავა. ეს პარტია ჟურნალ „შახმატნი ვ სსსრ“-ში (1954 წ.) დაიბეჭდა.

ქ. გოგიავა — ლ. ხაჭაპურიძე
საქართველოს 1954 წლის ჩემპიონატი

1.d4 ¤f6 2.c4 g6 3.¤c3 ¥g7 4.e4 d6 5.f3 0–0 6.¥e3 ¤bd7 7.£d2 e5 8.d5 ¤e8 9.g4 ¤c5 10.h4 f5 11.gxf5 gxf5 12.0–0–0 f4 13.¥f2 a6 14.¥h3 ¦b8 15.b4 ¤d7 16.¥e6+ ¢h8 17.¤h3 h6

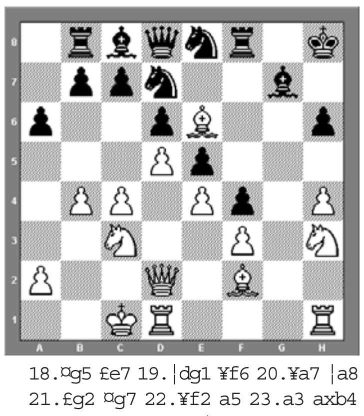

18.¤g5 £e7 19.¦dg1 ¥f6 20.¥a7 ¦a8 21.£g2 ¤g7 22.¥f2 a5 23.a3 axb4 24.axb4 c5 25.¤h7 ¦e8 26.¥xd7 ¥xd7 27.£g6 ¤h5 28.¤xf6 ¤xf6 29.£xh6+ ¤h7 30.bxc5 dxc5 31.¥xc5 £f7 32.¥d6 ¦g8 33.¥xe5+ შავები დანებდნენ.

ქალბატონი ქსენია პროფესიით ბუღალტერი გახლდათ. მას მინიჭებული ჰქონდა საქართველოს დამსახურებული ბუღალტრის წოდება. იყო ხალისიანი, იუმორით სავსე. ეხერხებოდა წერა, ამბების თხრობა.

არასოდეს დამავიწყდება, როგორი გახარებული იყო თბილისის 1955 წლის ჩემპიონატში გამარჯვებით. არც დაუმალავს სიხარულის მიზეზი:

— ეს გოგონა ისეთი ნიჭიერი ჩანს, რომ მალე ყველას გაგვასწრებს, ამიტომ ბალღივით მიხარია, რომ მას ვაჯობე!

ეს გოგონა 14 წლის ნონა გაფრინდაშვილი იყო.

თენგიზ გიორგაძე.

სურათზე: ქსენია გოგიავას შეხვედრა მსოფლიოს ექსჩემპიონ ლ. რუდენკოსთან (1953 წ. ლენინგრადი).

კონკურსი

ორი პირველი პრიზი

ქართველმა საჭადრაკო კომპოზიტორებმა წარმატებას მიაღწიეს იტალიასა და ინგლისში გამართულ საჭადრაკო ეტიუდების შედგენის კონკურსში.

„იტალია სკაკისტიკამ“ აგვისტოს ნომერში შეაჯამა კონკურსი „პაოლი-95“. ცნობილი მოჭადრაკე, დიდოსტატი ენრიკო პაოლი, მხცოვანი ასაკის მიუხედავად, საჭადრაკო კომპოზიციაშიც მოღვაწეობს. მის საიუბილეო კონკურსში 23 ქვეყნის 56 ეტიუდისტის 92 ნაწარმოები მონაწილეობდა.

იუბილარმა I პრიზი დავით გურგენიძის და იური აკობიას კოლექტიურ ეტიუდს მიაკუთვნა. იური აკობიას მეორე ეტიუდი მესამე საპატიო შეფასებით აღინიშნა.

ინგლისურმა ჟურნალმა „პრობლემისტმა“ ივლისის ნომერში გამოაქვეყნა 2000-2001 წლების განმავლობაში დაბეჭდილი ორიგინალური ეტიუდების კონკურსის შედეგები.

კონკურსის მსაჯმა, ცნობილმა ინგლისელმა დიდოსტატმა ჯონათან სპილმენმა პირველი და მესამე პრიზი დავით გურგენიძის ეტიუდებს მიანიჭა.

მიმოხილვა

ბილი, დორტმუნდი...

საკმაოდ უსიამოვნო ამბავია, მაგრამ სუპერტურნირების რიცხვი სისტემატურად ეცემა და ახლა სულ სამს შეადგენს. ვეიკ-ან-ზეესა (იანვარი) და ლინარესს (მარტი) შემდეგ გაიმართა XIX კატეგორიის ტურნირი დორტმუნდში 6 დიდოსტატის მონაწილეობით ორ წრედ. შეიძლებოდა მას ისეთი დიდი ინტერესი არც კი გამოეწვია, რომ არა მოახლოებული მსოფლიო პირველობის მატჩები. გასაგებია, ყველას აღელვებდა საკითხი, როგორ თამაშობენ დღეისათვის კრამნიკი და ლეკო, რომლებიც სულ მალე, 18 სექტემბრიდან დაიწყებენ თავიანთ „გამაერთიანებელ მატჩს“.

მაგრამ, სანამ დორტმუნდში ასპარეზობა დაიწყებოდა, ყურადღება მიიპყრო XVII კატეგორიის ტურნირმა ბილში (შვეიცარია). აქაც 6 დიდოსტატი თამაშობდა, ასევე ორ წრედ. მისი ძირითადი შედეგი ასეთია: მსოფლიოს უძლიერეს მოჭადრაკეთა რიცხვს უბრუნდება ალექსანდრ მოროზევიჩი, რომელსაც უკანასკნელ წლებში ბედი არა სწყალობდა, ახლა კი ისე ითამაშა, როგორც არავინ ამ ბოლო სეზონის განმავლობაში — 8 ქულა 10 შესაძლებლიდან, მართლაც რომ, მეტად მაღალი შედეგია: 6 მოგება და 4 ყაიმი. ეს გარი კასპაროვის ადრინდელ მიღწევებს თუ გვაგონებს. ჩვენ არ გვეშინია ამ სიტყვების, მეტოქეებს ახალგაზრდა დიდოსტატი პირდაპირ ანადგურებდა.

საინტერესოა, რომ ადრინდელი მარცხის შემდეგ გულაცრუებული მოროზევიჩი თითქოს აპირებდა. ჭადრაკისათვის თავის დანებებას, ახლა კი სუპერდიდოსტატების რიცხვს უბრუნდება. მეორე და მესამე ადგილები 6,5-6,5 ქულით გაიყვეს ილია სმირინმა (ისრაელი) და ეტიენი ბაკრომ (საფრანგეთი).

ახლა კი ზოგი რამ დორტმუნდის სუპერტურნირზე, რომელიც, მართლაც რომ, მოულოდნელი შედეგით დასრულდა.

ვის უნდა დაეკავებინა პირველი ადგილი გერმანულ ტურნირში, ასე ვთქვათ, წინასწარი გათვლებით? ან ვლადიმირ კრამნიკს, რომელიც ყოველთვის დიდი წარმატებით თამაშობს დორტმუნდში (ექვსჯერ ერთპიროვნულად გაიმარჯვა, ორჯერ პირველი და მეორე ადგილები გაიყო, რაც პირდაპირ გასაოცარი შედეგია), ან „მადრასელ ვეფხვად“ წოდებულ ვიშვანათან ანანდს, რომლისთვისაც მიმდინარე სეზონი წარმატებული გამოდგა, ანდა პეტერ ლეკოს, მსოფლიო ჩემპიონობის ოფიციალურ პრეტენდენტს. რა თქმა უნდა, დანარჩენ სამ დიდოსტატსაც შეეძლო კარგად ეთამაშა, თუმცა პირველ ან მეორე ადგილზე თითქოს ვერავინ იფიქრებდა. რატომ? 33 წლის ვიორელ ბოლოგანი დიდად გამოცდილია, მაგრამ მას ხომ აქამდე სუპერტურნირში ერთხელაც არ უთამაშია. 16 წლის თეიმურ რაჯაბოვს შეუძლია ნებისმიერ, თუნდაც უძლიერეს შეჯიბრებაში ძალიან კარგი სტილით მოიგოს ერთი ან ორი პარტია, მაგრამ, ჯერჯერობით, რა დროის მისი პირველი პრიზია! 17 წლის არკადი ნაიდიჩი კი ტურნირში საერთოდ ადგილობრივი მოჭადრაკის ლიმიტით მოხვდა.

მოხდა ისე, რომ ტურნირის სამმა მთავარმა ფავორიტმა დიდი ვერაფერი გვიჩვენა. კრამნიკის საბოლოო შედეგი მაინც განსაცვიფრებელია: მოგება რაჯაბოვთან პირველ ტურში და შემდეგ ზედიზედ 9 ყაიმი. ზოგი მიმომხილველი ასეთ შეკითხვასაც კი სვამს: ხომ არ ინიღბებოდა ჩემპიონი ლეკოსთან მომავალი მატჩის წინ? ეტყობა არა, იმიტომ რომ ბოლო ტურში თეთრებით ბოლოგანის დამარცხების შემთხვევაში მაინც შეეძლო პირველი ადგილის დაკავება, მაგრამ ამჯერადაც საბრძოლო შემართება ვერ გამოიჩინა.

რაც შეეხება ლეკოს, მისი თამაში ამჯერად სრულიად უფერული იყო. ვთქვათ ისიც, რომ მან თავისი გულშემატკივრები ამ ორიოდე თვის წინათ გააწბილა, როცა მშობლიურ ბუდაპეშტში მხოლოდ მესამე ადგილზე გამოვიდა (თითქმის „ჩამოწერილ“ ნაიჯელ შორტისა და იუდით პოლგარის შემდეგ). ეს, რა თქმა უნდა, მსოფლიო ჩემპიონის პრეტენდენტს არ შეეფერებოდა. ახლანდელი შედეგი კიდევ უფრო უარესია: 4 ქულა ათიდან ყოვლად უნიათო თამაში. რაშია საქმე?

ვიშვანათან ანანდის თამაშს ამჯერად შეიძლება უცნაურიც კი ეწოდოს. ნახევარი ქულა პირველი სამი პარტიიდან! შემდეგ ის, გაგულისებას რომ ეტყვიან — სამი გამარჯვება ზედიზედ, შეჯიბრების დამთავრებამდე ორი ტურით ადრე ინდოელს, რომელსაც ახლა ელიზბარ უბილავას ნაცვლად გერმანიაში მცხოვრები რუსტემ დაუთოვი წვრთნის, რაღაც დაემართა. იმის ნაცვლად, რომ ბოლო ადგილზე მყოფ ნაიდიჩთან მოგების შემთხვევაში პირველი პრიზისათვის ებრძოლა, 19 სვლაში თეთრებით თვით შესთავაზა მეტოქეს ყაიმი.

და მაშინ, როცა ფავორიტებმა თავი ვერაფრით დაგვამახსოვრეს, ნამდვილად გამოიჩინა თავი მოსკოვში მცხოვრებმა მოლდაველმა ვიორელ ბოლოგანმა. იგი პირველი ტურიდან უკანასკნელამდე ლიდერობდა! მოიგო 4 პარტია: ორჯერ ნაიდიჩთან, თეთრებით ანანდთან, შავებით — ლეკოსთან. მართალია, წააგო ერთი პარტია შავებით ანანდთან (ამის შესახებ — ქვემოთ), მაგრამ, საბოლოოდ, 6,5 ქულა მოაგროვა და ერთი ქულის უპირატესობით დაიკავა პირველი ადგილი. ეს მიმდინარე სეზონის უმთავრესი სენსაცია გახლავთ. საინტერესოა, რომ მსოფლიოს უძლიერესი მოჭადრაკეების უკანასკნელ რეიტინგ-ლისტში, რომელიც ივლისში გამოქვეყნდა, ბოლოგანი მხოლოდ 42-ე იყო, ახლა კი, იცოცხლეთ, შორს „გადახტება“.

მაშ ასე, მეორე და მესამე ადგილები გაიყვეს კრამნიკმა და ანანდმა 5,5 — 5,5 ქულით. რა თქმა უნდა, საბოლოო შედეგით ერთიც უკმაყოფილოა და მეორეც. 5 ქულით მეოთხეა რაჯაბოვი, რომელმაც პირველ წრეში შავებით ბრწყინვალედ სძლია ანანდს. 4 ქულით მეხუთე ადგილზეა ლეკო, დორტმუნდის შარშანდელი და „საჭადრაკო უიმბლდონის“ — ლინარესის წლევანდელი გამარჯვებული. რაც შეეხება ნაიდიჩს, ყოფილ რიგელს, მან 3,5 ქულით (1 მოგება რაჯაბოვთან) 5 ყაიმი და 4 წაგება, „თავისი“ მეექვსე ადგილი დაიკავა. მან ტურნირში დიდი გამოცდილება მიიღო. გაივლის ცოტა ხანიც და...

ახლა სუპერტურნირის (ოღონდ ქალთა შორის!) მოწყობა რუსეთის საჭადრაკო ფედერაციამაც გადაწყვიტა. ურალის ქალაქ კრასნოტურინსკში მიიწვიეს ერთბაშად სამი ევროპის ჩემპიონი: ნატალია ჟუკოვა (უკრაინა), რომელმაც ეს წოდება 2000 წელს ბათუმში მოიპოვა, ელმირა სკრიპჩენკო (იგი საფრანგეთის მოქალაქე გახდა, მაგრამ გაყრის შემდეგ უარი თქვა ორმაგ გვარზე: სკრიპჩენკო — ლოტიეზე) და ანტუანეტა სტეფანოვა (ბულგარეთი). დანარჩენი 5 მონაწილე რუსეთის წარმომადგენელია: ეკატერინა კოვალევსკაია, სვეტლანა მატვეევა, ევროპის 2001 წლის ჩემპიონი 16 წლამდე გოგონებს შორის და დები ტატიანა (რუსეთის შარშანდელი ჩემპიონი) და ნადეჟდა კოსინცევები.

ნამდვილი მარგალიტი უწოდეს ამ პარტიას, რომელშიც ინდოელმა დიდოსტატმა პირველი და უკანასკნელი დამარცხება აგემა დორტმუნდის ტურნირში გამარჯვებულს.

ვ. ანანდი — ვ. ბოლოგანი
კარო-კანის დაცვა

1.e4 c6 2.d4 d5 3.¤c3 dxe4 4.¤xe4 ¤d7 5.¤g5 ¤gf6 6.¥d3 e6 7.¤1f3 ¥d6 8.£e2 h6 9.¤e4 ¤xe4 10.£xe4 £c7 11.0–0 b6 12.£g4 g5 13.£h3 ¦g8 14.¦e1

ახალი, მეტად ეფექტური სვლა ამ კარგად შესწავლილ პოზიციაში. მას ვერ მიაგნეს კომპიუტერული ანალიზის დროს, მაგრამ ანანდმა სრულიად დამოუკიდებლად აღმოაჩინა გაგრძელება, რომელიც შავებს დიდ პრობლემებს უქმნის.

14... ¥f8 15.£f5 ¥g7 16.h4 ¢f8 17.£h3 ¦h8 18.hxg5 hxg5 19.£g4 c5 20.¥xg5 cxd4 21.¦ad1 ¥b7

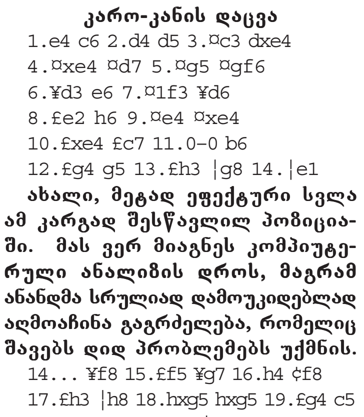

22.¦xe6 fxe6 23.¥e7+ ¢xe7 24.£xg7+ ¢d6 25.¤xd4 £c5 26.¥f5 £e5 27.¤f3+ £d5 28.£g3+ ¢e7 29.¦xd5 ¥xd5 30.£g5+ ¢d6 31.£f4+ ¢e7 32.¥e4 ¦h5 33.¤h4 ¦g8 34.¤g6+ ¢d8 35.£f7 ¦e8 36.¥d3 1–0

მიმდინარე სეზონის ერთ-ერთი ულამაზესი პარტიაა.

გივი გამრეკელი.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

ვულოცავთ

ერთგული პოპულარიზატორი

9 აგვისტოს გაზეთ „სვობოდნაია გრუზიას" საჭადრაკო კლუბს 5 წელი შეუსრულდა. კლუბის პირველი ნომერი 1998 წლის 9 აგვისტოს დაიბეჭდა. საიუბილეო დღეს კი მკითხველმა 236-ე გამოშვება მიიღო!

საქართველოს გაზეთებსა და ჟურნალებში საჭადრაკო კლუბი (კუთხე, განყოფილება) XX საუკუნის 20-იან წლებში შემოიღეს. მათ ცნობილი მოჭადრაკეები (ვ. გოგლიძე, ნ. სოროკინი, ა. ფალავანდიშვილი, კ. ღამბარაშვილი, ნ. მალუნცევი და სხვ.) უძღვებოდნენ.

ასეთი კლუბი იყო გაზეთ „ზარია ვოსტოკაშიც", რომლის მემკვიდრეა „სვობოდნაია გრუზია". ამიტომ არ არის გასაკვირი, რომ გაზეთის რედაქცია აგრძელებს მოსაწონ ტრადიციას.

„სვობოდნაია გრუზიას" საჭადრაკო კლუბი, როგორც წესი, ყოველ შაბათს გამოდის. აქ დასტამბული მასალები არ ჰგვანან ერთმანეთს, არ იმეორებენ რამდენიმე წლის წინათაც დაბეჭდილს. „კლუბი" პოპულარიზაციას უწევს ჭადრაკის ისტორიის მოვლენებს, ფაქტებს, კორიფეთა ცხოვრებასა და შემოქმედებას, ბრძოლას მსოფლიო პირველობისთვის და, რა თქმა უნდა, თანამედროვე საერთაშორისო და საქართველოს საჭადრაკო ცხოვრებას და მის საჭირბოროტო საკითხებს. თითოეულ ნომერში იბეჭდება წარსულის და თანამედროვე კომპოზიტორების ამოცანები და ეტიუდები.

„კლუბს" უძღვება საჭადრაკო მიმომხილველი თენგიზ გიორგაძე. მალე მკითხველი მიიღებს მის ახალ წიგნს „სარკმელი ჭადრაკის სამყაროში", რომელიც „კლუბში" გამოქვეყნებული მასალებითაა შედგენილი.

ახალი გაზეთი

მათთვის, ვისაც უყვარს ბრძენთა თამაში

გამოვიდა გაზეთ „განათლებული საქართველოს" დამატება „სკოლა-ჭადრაკის" პირველი ნომერი. ამ გამოცემის ნულოვანი ნომრის შესახებ ინფორმაცია „ლაზიერის" მკითხველებს ჩვენ ადრე მივაწოდეთ.

გაზეთი 12-გვერდიანია. ის მომზადებულია საქართველოს პედაგოგთა კვალიფიკაციის ამაღლებისა და გადამზადების ცენტრალური ინსტიტუტის მიერ. გაზეთის რედაქტორია საერთაშორისო დიდოსტატი საჭადრაკო კომპოზიციაში დავით გურგენიძე.

გაზეთის პირველ გვერდზე მოთავსებულია ნონა გაფრინდაშვილის და ზურაბ აზმაიფარაშვილის ფოტოები.

მასში რამდენიმე მუდმივი რუბრიკა იქნება. ორი გვერდი ეთმობა ამოსახსნელ პოზიციებს დამწყები მოჭადრაკეებისთვის, მომდევნო ორ გვერდზე კი განთავსებულია კომბინაციები, რომლებსაც ჭადრაკის ყველა მოყვარული სიამოვნებით ამოხსნის.

დაბეჭდილია დავით გურგენიძის სტატია „თეორიული ენდშპილი".

ტრადიციულ რუბრიკაში „კიდევაც დაიზრდებიან" ვეცნობით ნიჭიერ მოჭადრაკეებს: ნინო ანაკიძეს, მარიამ დანელიას და თორნიკე სანიკიძეს.

სკოლა ჭადრაკი

სასწავლო წლის განმავლობაში დაგეგმილია 10 ნომრის გამოშვება. წლიური ხელმოწერის ფასია 3 ლარი. გაზეთის გამოწერის თაობაზე დამატებითი ინფორმაციის მიღება შეგიძლიათ შემდეგი ტელეფონებით: 93-29-96; 79-38-07.

რაიონებში მცხოვრებ ჭადრაკის მოყვარულებს გაზეთის გამოწერა შეუძლიათ მათ მეზობლად მდებარე სკოლაში.

ანზორ ბასილაია.

საზოგადოება

„ჭადრაკს, ისევე როგორც მუსიკას, როგორც სიყვარულს, შესწევს ძალა ბედნიერება მიანიჭოს ადამიანს"

გ. ტარაში.

მუსიკოსთა მეორე მუზა

„ვინ არს, რომე არ ჰმონებდეს ჭადრაკს"! ცხადია, არც მუსიკოსები წარმოადგენენ გამონაკლისს ამ მხრივ. საკმარისია დავასახელოთ გენიალური რუსი კომპოზიტორი სერგეი პროკოფიევი, გამოჩენილი მევიოლინე დავით ოისტრახი, რომელსაც ოსტატობის კანდიდატის წოდება ჰქონდა, შესანიშნავი პიანისტი გახლდათ თავის დროზე (თბილისშიც არაერთგზის გამოსულა) ცნობილი დიდოსტატი მარკ ტაიმანოვი და ა. შ. მათ შესახებ საუბარი შორს წაგვიყვანდა. დღეს კი ჩვენი ამოცანა გაცილებით მოკრძალებულია: შევეცადოთ გავიხსენოთ ის ქართველი მუსიკოსები, რომლებიც თავისი დასვენების საკმაოდ დიდ დროს უთმობდნენ და ახლაც უთმობენ ჭადრაკს.

ცხადია, პირველ რიგში, მხედველობაში მყავს ის მუსიკოსები, რომლებთანაც 50 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში მქონდა ურთიერთობა ჩვენი სამუსიკო განათლების მთავარ კერაში — თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიაში.

კონსერვატორიაში სწავლის პერიოდში (1947-52) ჩვენი სტუდენტური საჭადრაკო ცხოვრების მთავარი ორგანიზატორები იყვნენ პიანისტი ედგარ დავლიანიძე და მომღერალი ნოდარ ჯაფარიძე — შემდგომში კონსერვატორიის პროფესორები. გვყავდა გუნდიც. ერთხანს პირველ დაფაზე მე ვთამაშობდი, ვხვდებოდით სამხატვრო აკადემიის, თეატრალური ინსტიტუტის, უნივერსიტეტის გუნდებს და არც თუ წარუმატებლად.

კონსერვატორიაში საჭადრაკო ცხოვრება საგრძნობლად გამოცოცხლდა იმის შემდეგ, რაც ფიზკულტურის კათედრაზე გაიხსნა საჭადრაკო სექცია, ხელს გვიწყობდა კათედრის გამგე ილია ავალიშვილი. სექციას კი სხვადასხვა დროს უძღვებოდნენ ოსტატები გივი გამრეკელი, გურამ მაჭავარიანი, ოთარ ალხანიშვილი.

სექციის ყველაზე აქტიური წევრები იყვნენ ნიკოლოზ გუდიაშვილი, ემილ გურევიჩი, ანტონ წულუკიძე, მინდია ჟორდანია, ელგუჯა ბელქანია, ნოდარ გაბუნია, ნოდარ მამისაშვილი, რეზო ტაკიძე, რეზო თავაძე, უფრო გვიან — კუკური ჭოხონელიძე, შოთა რაზმაძე და კოლია ტურიაშვილი.

ჩვენს შორის გამოირჩეოდა ცნობილი კომპოზიტორი ნიკოლოზ გუდიაშვილი (1913-1997), რომელიც „ბლიცის ოსტატად" გვყავდა აღიარებული. ძალაც საკმაოდ ჰქონდა, ნიჭიც, ფანტაზიაც. მახსოვს, ერთ-ერთ გუნდურ შეჯიბრებაში სერიოზულ პარტიაში ყაიმს მიაღწია ოსტატ მ. შიშოვთან, წარმატებით მონაწილეობდა თბილისის პირველობის ნახევარფინალებში, მრავალჯერ იყო ხელოვნების მუშაკთა კავშირისა და კონსერვატორიის ჩემპიონი.

საფუძვლიანი საჭადრაკო განათლებითა და კულტურით გვხიბლავდა მუსიკისმცოდნე ანტონ (ტატული) წულუკიძე (1921-1995). მან ზეპირად იცოდა თავისი კერპის, კაპაბლანკას მრავალი პარტია. „ბლიცის" თაყვანისმცემელი გახლდათ კიევიდან თბილისში გადმოსული პიანისტი და პედაგოგი ემილ გურევიჩი (1913-1981). მას მსუბუქი პარტიების თამაშის კარგი „სკოლა" ჰქონდა გავლილი დიდოსტატ ეფიმ გელერთან.

ძლიერი მოჭადრაკე გახლდათ ჩემი მეგობარი და პარტნიორი, მუსიკისმცოდნე — ფოლკლორისტი მინდია ჟორდანია (1929-1979).

ბავშვობიდან ჭადრაკის ტრფიალი იყო თბილისის კონსერვატორიის რექტორი, პროფესორი ნოდარ გაბუნია.

ძალზე შეუპოვარია დაცვაში კომპოზიტორი, პროფესორი ნოდარ მამისაშვილი. იგი ნაკლებ ყურადღებას უთმობდა დებიუტს, მაგრამ მასთან მოგება ძნელი საქმე გახლდათ.

პოლიტოლოგიის კათედრის დოცენტი, ოსტატობის კანდიდატი ელგუჯა ბელქანია იმდენ ხანს მუშაობდა კონსერვატორიაში, რომ მას მუსიკოსად მივიჩნევდით. ნ. გუდიაშვილთთან ერთად იგი ყველაზე ძლიერი იყო ჩვენს შორის.

არ შემიძლია ტკბილად არ მოვიგონო კონსერვატორიის პედაგოგიური კორპუსის უფროსი თაობის წარმომადგენლები, რომლებიც თავს ირთობდნენ ერთმანეთთან მსუბუქი პარტიების თამაშით: ბატონები დიმიტრი მჭედლიძე (ცნობილი მომღერალი, საქართველოს სახალხო არტისტი) და შოთა ქუთათელაძე (მომღერალი, საქართველოს დამსახურებული არტისტი), იგორ ურუშაძე (ესთეტიკის კათედრის გამგე, პროფესორი), მიხეილ ყანჩელი (პროფესორი, მუსიკისმცოდნე), უფრო ახალგაზრდები — გივი ხატიაშვილი (პროფესორი, საქ. სახალხო არტისტი), ნოდარ ჯაფარიძე (პროფესორი, საქ. დამსახურებული არტისტი, პიანისტი), ჯემალ შანშიაშვილი (საქ. დამსახურებული არტისტი), სიმა სეგალი (მევიოლინე).

საჭადრაკო სექცია კონსერვატორიაში, სამწუხაროდ, კარგა ხანია აღარ არსებობს, მაგრამ ჭადრაკის ენთუზიასტები მაინც ვახერხებთ ერთმანეთთან შეხვედრას. ამჟამად განსაკუთრებით გამოირჩევა ორი რევაზი — ტაკიძე (პროფესორი, დირიჟორი) და თავაძე (პროფესორი, პიანისტი). ორივენი განსწავლულნი, ჭადრაკის ცოდნასა და კულტურას ნაზიარები, ძლიერი პრაქტიკოსები არიან. **რ. ტაკიძე ამჟამად კონსერვატორიისა და საოპერო თეატრის არაოფიციალური ჩემპიონია. ის ჩინებული საჭადრაკო კომპოზიტორია.**

რ. თავაძე გამოირჩევა იშვიათი საჭადრაკო ერუდიციით, რომელიც ამ საქმის პროფესიონალსაც კი შეშურდება.

კარგად თამაშობენ კუკური ჭოხონელიძე (პროფესორი, ფოლკლორისტი), შალვა მოსიძე (პროფესორი, საგუნდო დირიჟორი), კომპოზიტორი ჯემალ ბეგლარიშვილი, სიმონ გონაშვილი (მევიოლინე).

ცალკე უნდა გამოვყო ქალბატონი ნანა ლორია (მუსიკისმცოდნე, ფაკულტეტის დეკანი, დოცენტი). მახსოვს, მ. ტალი მართავდა ერთდროული თამაშის სეანსს კონსერვატორიაში. ყველას მოგვიგო, ხოლო სიმპათიურ ნანას მე-10 სვლაზე მიშამ ჯენტლმენურად შესთავაზა ყაიმი, რაც, ცხადია, სიამოვნებით იქნა მიღებული.

ერთხელ მატარებელში (!) რამდენიმე პარტია ვეთამაშე გამოჩენილ კომპოზიტორს ოთარ თაქთაქიშვილს. საკმაოდ ძლიერად თამაშობდა, მაგრამ მუდამ მოუცლელი იყო.

შედარებით ნაკლებად ვარ გათვითცნობიერებული საოპერო თეატრის საჭადრაკო ამბების შესახებ. ვიცი, რომ ბრძენთა თამაშით ბევრი იყო დაინტერესებული. დ. მჭედლიძე და შ. ქუთათელაძე უკვე ვახსენე. ჭადრაკი უყვარს გამოჩენილ დირიჟორს ოდისეი დიმიტრიადის, რომელმაც ახლახან აღნიშნა დაბადების 95-ე (!) წლისთავი.

ჭადრაკით იყო გატაცებული (ჯერ კიდევ კონსერვატორიაში სწავლის დროს) გამოჩენილი ქართველი მომღერალი ქალი ლამარა ჭყონია. იგი ხანდახან კონსერვატორიისა და საოპერო თეატრის გუნდების შემადგენლობაში გამოდიოდა. პირველი თანრიგის ძალით თამაშობდა ორკესტრის წევრი, მევიოლინე დავით იზვოზჩიკოვი, ცნობილი ოსტატისა და მწვრთნელის ალექსანდრე იზვოზჩიკოვის მამა. ძალიან უყვარდათ ჭადრაკის თამაში მომღერალ თამაზ ლაფერაშვილს, ადმინისტრატორ გაიოზ ჯავახიშვილს, ფლეიტისტ დათო ერიქაშვილს, ტექმუშაკს გიორგი ავაკიანს.

კონსერვატორიის საჭადრაკო ცხოვრებას ლაზათს აძლევდა შეხვედრები (საუბრები, ერთდროული თამაშის სეანსები) გამოჩენილ დიდოსტატებთან — დ. ბრონშტეინთან, მ. ტაიმანოვთან, მ. ტალთან, ა. კარპოვთან და სხვებთან. განსაკუთრებით ახლო ურთიერთობა დამყარდა ცნობილ მუსიკოსთან მარკ ტაიმანოვთან და ჭადრაკის ჯადოქარ მიხეილ ტალთან.

მ. ტალს 1963 წლის დეკემბერში დავუახლოვდი ლენინგრადში, სადაც სასტუმრო „ევროპეისკაიაში" ვცხოვრობდით. მერე 1965 წელს შევხვდით თბილისში ბ. სპასკისთან მისი მატჩის დროს. დამარცხებულმა მიშამ მისახსოვრა ე. ჰემინგუეის წიგნი — „დღესასწაული, რომელიც ყოველთვის შენთანაა", ასეთი წარწერით — „ძვირფას გულბათს სახსოვრად არშემდგარი დღესასწაულის მოსაგონებლად".

დაბოლოს, რამდენიმე სიტყვა საკუთარ თავზე. ჭადრაკმა 1938 წელს დამაინტერესა, როდესაც მიმდინარეობდა განთქმული „ავრო-ტურნირი". 1943 წლიდან დავდიოდი თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ჭადრაკის წრეში, რომელსაც ცნობილი ოსტატები — მიხეილ შიშოვი და ალექსანდრე ბლაგიძე ხელმძღვანელობდნენ. ჩემთან ერთად წრის წევრები იყვნენ ტიგრან პეტროსიანი, ალექსანდრე ბუსლაევი, მელორ სტურუა, ზურაბ ჩაჩუა, ლული შათაშვილი, ჯიმშერ კაიშაური (მისი უმცროსი ძმაა შვედეთში მცხოვრები საერთაშორისო ოსტატი კოტე კაიშაური) და დათო კელენჯერიძე. 1945 წელს მონაწილეობა მივიღე სსრ კავშირის ჩემპიონატის თბილისის შესარჩევ ტურნირში, სადაც მეორე ადგილი დავიკავე ტ. პეტროსიანის შემდეგ და აგვისტოში, ლენინგრადში ფინალში ვითამაშეთ. ტიგრანი ჩემპიონი გახდა, მე კი უხეიროდ გამოვედი. ამით დამთავრდა ჩემი ცხოვრება „დიდ ჭადრაკში", თუმცა ინტერესი ჭადრაკისადმი ბოლომდე გამყვა. 90-იან წლებში გამოვეცი წიგნი„ავრო-ტურნირი" (რუსულ ენაზე). წინასიტყვაობა დამიწერა მიხეილ ბოტვინიკმა, რომელთანაც ხანმოკლე ურთიერთობას (1990-1995) სიამოვნებით ვიგონებ. 1998 წელს გამოვიდა ჩემი კიდევ ერთი წიგნი — „300 შეკითხვა ჭადრაკის მოყვარულებს". მომზადებული მაქვს მესამე წიგნი — მოგონებები ჩემპიონებზე (მ. ბოტვინიკი, ტ. პეტროსიანი, მ. ტალი). ამ ჩემპიონების გარდა ვიცნობ ბ. სპასკის, ა. კარპოვსა და გ. კასპაროვს, ბევრ დიდოსტატს.

რაღა თქმა უნდა, კარგად ვიცნობდი და ვიცნობ ბევრ ქართველ მოჭადრაკეს. მათ შორის, ცხადია, შესანიშნავ მოჭადრაკე ქალებს, რომელთაც მუდამ ვგულშემატკივრობდი. ვიცნობდი და პატივს ვცემდი უფროსი თაობის წარმომადგენლებს: ბატონებს ვიქტორ გოგლიძეს, არჩილ ებრალიძეს, საშა ფალავანდიშვილს, მიხეილ შიშოვს, შესანიშნავ პიროვნებას გია ნადარეიშვილს, ვმეგობრობდი საშა ბლაგიძესთან, ოთარ თურქესტანიშვილთან, ვმეგობრობ გივი გამრეკელთან, ზურაბ ჩაჩუასთან, ქართული ჭადრაკის მემატიანესთან თენგიზ გიორგაძესთან, საჭადრაკო კომპოზიციის მსოფლიო ჩემპიონთან — დავით გურგენიძესთან. 1996 წელს გახლდით ერევანში მსოფლიოს 32-ე საჭადრაკო ოლიმპიადაზე როგორც გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" კორესპონდენტი. დავუახლოვდი უხუცეს დიდოსტატს მიგელ ნაიდორფს. საჭადრაკო წიგნები ახლაც ჩემი საყვარელი საკითხავია.

გულბათ ტორაძე,
თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის პროფესორი, მუსიკისმცოდნე.

სურათზე: ლენინგრადი 1963 წ., დაფასთან მიხეილ ტალი და გულბათ ტორაძე. თამაშს უყურებს სულხან ცინცაძე.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა"!

კომპოზიცია

დიდი ნეორომანტიკოსი

„ხელოვანი თავის ნაწარმოებში უნდა სუფევდეს, ვითარცა ღმერთი სამყაროში: ყველგან მყოფი და უჩინარი“.
გუსტავ ფლობერი.

ვლადიმერ კოროლკოვი (1907-1987) მსოფლიო საეტიუდო ხელოვნების კოლორიტული და გამორჩეული ფიგურაა. მას უდიდესი წვლილი მიუძღვის საეტიუდო ხელოვნების განვითარების საქმეში. მასზე უდიდესი ზეგავლენა მოახდინა ნოვატორი ეტიუდისტების მ. კლიაცკინის, ფ. სიმხოვიჩის, ე. სომოვ-ნასიმოვიჩის შემოქმედებამ. შემდგომში კოროლკოვი ხდება ახალი ნეორომანტიული სკოლის ერთ-ერთი უდიდესი პოპულიზატორი და მამამთავარი.

ვ. კოროლკოვი მდიდარი ფანტაზიითა და გამომგონებლობითი ნიჭით უხვად დაჯილდოებული ეტიუდისტია. მისი მთავარი ლოზუნგია: „ყველაფერი დავუმორჩილოთ იდეას“. ასეთი მიდგომა მას უკარნახებს გარკვეულწილად უარყოს ფორმა და კლასიკოსების მიერ დადგენილი ძალთა ეკონომიის პრინციპი.

„სოციალისტური რეალიზმის“ ფართო შემოტევის პერიოდში მისი ნაწარმოებების ხან ფორმას აკრიტიკებდნენ, ხან კიდევ შინაარსს, მაგრამ თამამად შეიძლება აღინიშნოს, რომ მისი ეტიუდების მიმართ გულგრილი არავინ რჩებოდა.

დღეს ჩვენ გავეცნობით კოროლკოვის შემოქმედებისათვის დამახასიათებელ რამდენიმე ნაწარმოებს.

№ 1 ვ. კოროლკოვი, 1957 წ.

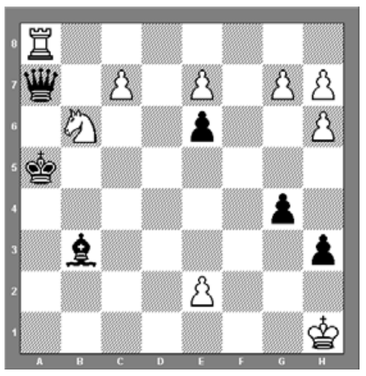

თეთრები იგებენ

1.¦a8 £xa8+ 2.¤xa8 g3
3.¤b6 ¢xb6 4.c8¤+ ¢c5
5.¤d6 ¢xd6 6.e8¤+ ¢e5
7.¤f6 ¢xf6 8.g8¤+ ¢g6
9.¤f6 ¥d5+ 10.¤xd5 1-0

მხედრების სისტემატური გაყვანა და მათი სისტემატური შეწირვები საუკეთესო შთაბეჭდილებას სტოვებს.

ვნახოთ კოროლკოვის კიდევ ერთი ნაწარმოები, რომელიც მისი სტილისთვისაა დამახასიათებელი.

№ 2 ვ. კოროლკოვი, 1957 წ.

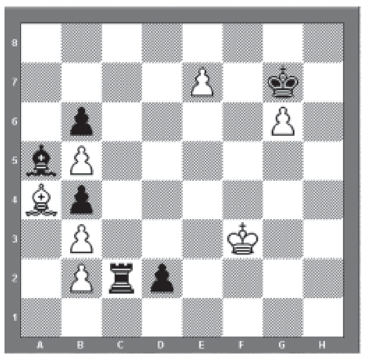

ყაიმი

1.e8¤+ ¢xg6 2.¢e2 ¦c8
3.¤d6 ¦d8 4.¢xd2 ¦xd6+
5.¢c2 ¦f6 6.¢b1 ¦f1+
7.¢a2 **შავებს არ შეუძლიათ საპატო თავშესაფარის დაშლა.**

ულტრამოდერნისტული იდეებით გატაცების მიუხედავად, კოროლკოვი ხშირად ახერხებდა მოეხდინა ფორმასა და შინაარსის ჰარმონიული შერწყმა თავის საუკეთესო ეტიუდებში. ამის მაგალითია № 3 დიაგრამაზე გამოსახული ეტიუდი.

№ 3 ვ. კოროლკოვი, 1962 წ.

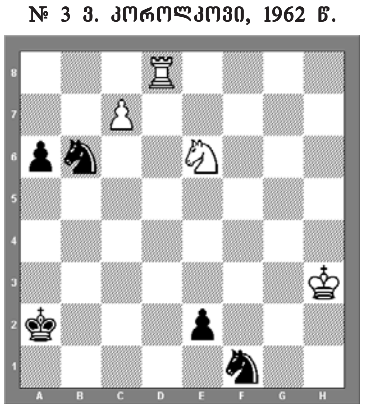

ყაიმი

1.¦a8 e1£ 2.¦xa6+ ¤a4
3.¦xa4+ ¢b2 4.¦b4+ ¢a3
5.¦b3+ ¢xb3 6.¤d4+ ¢a4
7.¤e2 £xe2 8.c8£ £h2+
9.¢g4 **და ყაიმია.**

ეტიუდი გვხიბლავს ლამაზი ფორმითა და უჩვეულო მოულოდნელი ფინალით. როგორც ვხედავთ, ნეორომანტიული იდეებიც შეიძლება განვახორციელოთ დახვეწილი, ლამაზი ფორმების საშუალებით.

№ 4 ვ. კოროლკოვი, 1949 წ.

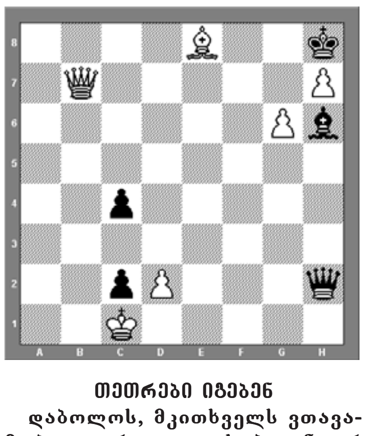

თეთრები იგებენ

დაბოლოს, მკითხველს ვთავაზობთ კოროლკოვის პიკანტურ ეტიუდს, რომლის ამოხსნაც ჩვენი აზრით მკითხველს არ უნდა გაუჭირდეს.

ველიმირ კალანდაძე.

ასეც მოხდარა

რომელი სვლისა გეშინია?!

ერთ ახალგაზრდა მოჭადრაკეს შავებით უნდა ეთამაშა გამოჩენილ უნგრელ დიდოსტატ გეზა მაროცისთან. მაროცი ჩვეულებრივ მეფის წინა პაიკით იწყებდა თამაშს და მეტოქესაც, უპირველეს ყოვლისა, ამისი ეშინოდა.

რას არ მოგაფიქრებინებს გაჭირვება! ახალგაზრდა მოჭადრაკე დარბაზში მაროციზე უფრო ადრე მივიდა და თავის ბლანკზე თეთრების სვლა ჩაიწერა – მეფის წინა პაიკი ორ უჯრაზე. როდესაც მაროცი დარბაზში შემოვიდა და მეტოქეს მიესალმა, მოწინააღმდეგემ თავისი ბლანკი აჩვენა, თქვენი სვლა ჩავიწერე, მაინც ხომ ასე უნდა ითამაშოთო.

მაროცი შეცბუნდა. მან „არ უსმინა“ მეტოქეს და თამაში ლაზიერის წინა პაიკით დაიწყო. ახალგაზრდასაც ეს უნდოდა. ამ სვლის წინააღმდეგ იგი ჩინებულად იყო მომზადებული და მიაღწია კიდევაც ყაიმს.

თაღლითობამ ვერ უშველა

პეტერბურგის 1909 წლის საერთაშორისო ტურნირის დროს დიდოსტატ დურასს კუჭი აეშალა. განსაკუთრებით მაშინ გაწვალდა, როდესაც ერთ, საკმაოდ სუსტ მეტოქესთან მოუხდა თამაში. ეს მოჭადრაკე, ამასთან თაღლითიც აღმოჩნდა. მან გადაწყვიტა მოწინააღმდეგის ავადმყოფობა გამოეყენებინა და ამისათვის ძალზე უკადრის ხერხს მიმართა. როდესაც დურასი მაგიდიდან მოცილებას აპირებდა, რათა დარბაზიდან გასულიყო, მეტოქე ისე იქცეოდა, თითქოს სვლის გაკეთებას აპირებდა. ხელი ფიგურასთან მიჰქონდა, შემდეგ თავს გაიქნევდა ხოლმე და განაგრძობდა ფიქრს. დურასი იძულებული იყო, დაფას არ მოშორებოდა. ძალიან გაწვალდა.

ასეთმა ვერაგობამ სუსტ მოჭადრაკეს მაინც ვერ უშველა. დურასმა მოიგო ეს პარტია.

ეს დიდი ხნის წინათ იყო

ტალი და ფიშერი ერთმანეთს პირველად შეხვდნენ პორტოროჟში 1958 წელს, უკანასკნელად კი კიურასაოში 1962 წელს. ეს იყო და ეს...

როდესაც ტალს ჰკითხეს, რა ანგარიში აქვს ფიშერთან, მან ასე უპასუხა:

– ეს უკვე ჭადრაკის ისტორიას მიეკუთვნება. მე მოვიგე 4 პარტია, ფიშერმა – 2, 5 პარტია კი ყაიმით დასრულდა. უნდა მოგახსენოთ, რომ მაშინ ფიშერი ძალიან ახალგაზრდა იყო და მისი ოსტატობის დონეც, შემდგომთან შედარებით, გაცილებით უფრო დაბალი.

ახალგაზრდობა იმარჯვებს

1948 წელს ლონდონში 83 წლის დიდოსტატი ჟაკ მიზესი შეხვდა ერთ-ერთ ოსტატს, რომელიც მასზე ერთი წლით უფროსი იყო.

მიზესმა მოიგო ეს პარტია და წამოიძახა: „ასეა, ახალგაზრდობა იმარჯვებს!“.

12 საათით ადრე

განთქმული თეორეტიკოსი, არაერთი სადებიუტო სისტემის ავტორი ერნსტ გრიუნფელდი ცხოვრებაში მეტად დაბნეული კაცი იყო. ერთხელ (ეს მოხდა მორავსკა-ოსტრავაში, 1923 წელს) მან გამოიღვიძა, დახედა საათს და მოულოდნელობისაგან წამოიყვირა. სამ საათს ბევრი აღარაფერი აკლდა. 3 საათზე კი მისი პარტია იწყებოდა ლასკერთან, რომელსაც პირველი ადგილის ბედი უნდა გადაეწყვიტა. გრიუნფელდი სწრაფად წამოხტა და რამდენიმე წუთის შემდეგ უკვე ქუჩაში იყო. აქ არც ერთი მანქანა არ ჩანდა, სრული სიწყნარე სუფევდა, ქუჩაში ორიოდე მგზავრს თუ წააწყდებოდით, გრიუნფელდის ძალიან გაუკვირდა და ერთ-ერთ გამვლელს შეეკითხა:

– მაპატიეთ, როდის მოვა ტრამვაი?

– დილის 6 საათზე.

– დიახ, მაგრამ ახლა რომელი საათია?

– ღამის 3 საათი.

– განა არა, მეც გამიკვირდა: ჯერ კიდევ ბნელა და ქუჩაშიც არავინ არის.

ასე აურია გრიუნფელდმა დღე და ღამე. მეტი რაღა დარჩენოდა, დაბრუნდა სახლში, რათა გადამწყვეტ პარტიამდე მთელი 12 საათი ეცადა!

პარტია ყაიმით დასრულდა

ერთხელ, ტარტაკოვერი ნიმცოვიჩს ეთამაშებოდა. ნიმცოვიჩმა ჩაი შეუკვეთა და ჭიქაში შაქარს ურევდა. ტარტაკოვერს ეჭვი შეეპარა, კოვზს იმიტომ აჩხარუნებს, ჩემი მოთმინებიდან გამოყვანა უნდაო!

ტარტაკოვერმა ასევე მოუხმო ოფიციანტს, მაგრამ ჩაი კი არ შეუკვეთა, არამედ მხოლოდ ცარიელი ჭიქა და კოვზი მოატანინა. სანამ ნიმცოვიჩი ფიქრობდა, ტარტაკოვერი ჭიქაში კოვზს აჩხარუნებდა.

„თვალი თვალისა წილ....“ პარტია ყაიმით დასრულდა.

ანონსი

1 – 10.09. თბილისი – საქართველოს პირველობა სენიორ ქალთა შორის.
7 – 8.09 თბილისი – საჭადრაკო ფესტივალი „ნონას თასი“. ვაჟთა შესარჩევი ტურნირი.
12 – 21.09. იუგოსლავია – ევროპის ჩემპიონატი 10-18 წლის მოჭადრაკეთა შორის.
13 – 14.09. თბილისი – საჭადრაკო ფესტივალი „ნონას თასი“. მთავარი ტურნირი.

პრაქტიკა

სილამაზის პრიზი მიიღო

გთავაზობთ საჭადრაკო ფესტივალ „ბათუმი-2003“-ის რჩეულ პარტიებს. მკითხველმა უკვე იცის, რომ ამ ტურნირში გამარჯვებით ბაადურ ჯობავამ ვაჟთა მსოფლიო ჩემპიონატის საგზური მოიპოვა. გიგა ყაჭეიშვილის პარტია კი ჟიურიმ ფესტივალის ყველაზე ლამაზ პარტიად შეაფასა.

გევორგ ჰარუთინიანი –
ბაადურ ჯობავა
ბათუმი 20003

1.¤f3 ¤f6 2.g3 d5 3.¥g2 c6
4.b3 ¥g4 5.¥b2 ¤bd7
6.d3 e6 7.¤bd2 ¥e7
8.h3 ¥xf3 9.¥xf3 a5
10.a3 £b6 11.0–0 h5
12.e4 0–0–0 13.e5 ¤h7
14.¥xh5 f6 15.d4 f5
16.c4 ¦df8 17.¢g2 ¢b8
18.¥c3 ¤g5 19.f4 ¤e4
20.¤xe4 dxe4 21.h4 ¦xh5
22.£xh5 £xb3 23.¦fc1 ¤b6
24.¦ab1 £a2+ 25.¦b2 £xa3
26.£e2 ¤a4 27.¦bc2 ¥b4
28.¥a1 £b3 29.c5 ¦d8
30.£c4 £f3+ 31.¢h2 e3 32.¦a2

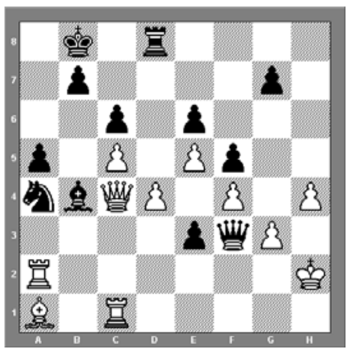

32...¤xc5 33.¦f1 £e4
34.¦e2 ¦d5 35.¦d1 £f3
36.¦g1 ¤e4 37.¦c2 ¥e1 0–1

მიხეილ ჯამაგიძე –
გიგა ყაჭეიშვილი
ბათუმი 20003

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5
4.c4 ¤f6 5.¤c3 e6 6.¤f3 ¥e7
7.cxd5 ¤xd5 8.¥d3 ¤c6
9.0–0 0–0 10.¥e4 ¤f6 11.¥b1 b6
12.¥g5 ¥b7 13.a3 £c7 14.£d3 g6
15.h3 ¦fd8 16.¥a2 ¤h5
17.¥e3 ¤f4 18.£d2

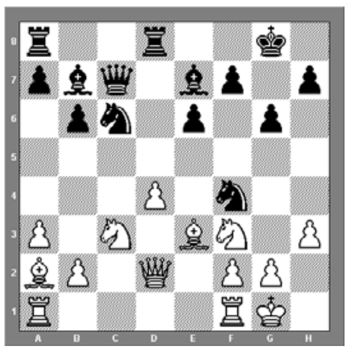

18...¤xg2 19.¢xg2 ¤xd4
20.¥xd4 £c6 21.¤d5 ¦xd5
22.¥xd5 £xd5 23.£f4 g5
24.£e3 h5 25.¦h1 £f5
26.¦ac1 ¥d6 27.¦c3 ¥f4
28.£d3 ¥e4 29.£a6 e5 30.¥e3 g4
31.hxg4 hxg4 32.¥xf4 ¥xf3+
33.¦xf3 gxf3+ 34.¢xf3 £xf4+
35.¢g2 £g4+ 36.¢f1 ¦d8 0–1

GCF ლა ზიერი

სარედაქციო კოლეგია: დავით გურგენიძე (რედაქტორი), ნინო გურიელი, ზურაბ აზმაიფარაშვილი, ნანა ალექსანდრია, ანზორ ბასილაია, გივი გამრეკელი, ნონა გაფრინდაშვილი, თენგიზ გიორგაძე, ბუხუტი გურგენიძე, ველიმირ კალანდაძე, გიორგი მახარაძე.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

ძვირფასი სილუეტები

ჩია განის არ ეთქმოდა, მაგრამ, როგორც ერთხელ თვითონ გამხილა ენაკვიმატურად, არც მთლად „მოდედუქნილი" ვაჟკაცი იყო. ყოველთვის სუფთად სახეგაპარსული, კოხტად თმაგაკრეჭილი, ღიმილმოფენილი დადიოდა. უცებ იგრძნობოდა, რა პატივისცემით ეპყრობოდა ყველა – ლიტერატურული სამყაროც და ისინიც, ვინც ნიკა აგიაშვილის ფასი იცოდა, ბევრი რამ სმენოდათ, წაეკითხათ მის შესახებ...

დღეს უკვე ლეგენდებს დადის უდიდესი მსოფლიო ომის წინა წლების ლიტერატურული თაობის შემოქმედებით ცხოვრებაზე, მეგობრობაზე, იმაზე, როგორ უყვარდათ ერთმანეთი, როგორ უხაროდათ მეგობრის სიხარული, როგორ ეფერებოდნენ ერთმანეთს უწყინარი ხუმრობა-შექილიკებითაც, ყოველივე ამით კი დღემდე განუმეორებელ საკუთარ სამყაროს ქმნიდნენ.

აი, ვინ გასწია შერმადინობა...

ნიკა აგიაშვილის დაბადების 100 წლისთავი

დი, ხან ქუთაისში, ხან თბილისში... ომის წინა წლებში (1939-41), ერთსა და იმავე დროს – „ცისკარი", „მნათობი" და „ნიკადა" რედაქციებში პასუხისმგებელ მდივნად ვიყავი. ახალგაზრდა პოეტმა ალიოშა საჯაიამ „ჩემი მდივანიკა" შემარქვა და ასე მომიხსენია... – „კლაოსნიკა"; თითო წვეულ... მაგალითად, ლიტრაბოტნიკა, ნასლედნიკა, რაზბონიკა, კლუბნიკა (ეს ნიკას სახელობის კლუბი იყო!) პონედელნიკა და ა. შ. გალაკტიონი ოქრონიკას მეძახდა. ერთხელ, ქუთაისში ყოფნისას, კარლო კალაძემ გამომითქვა: „აგიაშვილი ნიკაო, ნე პრიზნაიოტ ნიკავო"... ბოლოს ლადო ასათიანმა ასე ჩამოაყალიბა: „ნიკა, ნიკა, მდივანიკა, სეკრეტარო მესიაზნიკა, ოქრონიკა, ი პანიკა, შე საბრალო ციგანიკა. მუდამ იყავ, ბიჭო ნიკა, ცინიკა და რაზბონიკა, ახლა გახდი კლაუზნიკა და ცოტათი დვურუშნიკა". ასე რომ, ხელი არავის დაუკლია და ეს ამბავი დღესაც გრძელდება, მეც ვიფერებ და მიხარია კიდეც, კარგ ხუმრობას რა სჯობს.

ნიკა აგიაშვილისგან მომავალი თაობები იმითაც იქნებიან დავალებული, რომ იმ ბიჭების არც ერთი სიტყვა, არც ერთი ენამოსწრებული გამონათქვამი არ დაუკარგავს, „ეპიგრამა-ფუნაგორიებად" აკინძა, რომელთაც მეტ-ნაკლებად იცნობს ჩვენი საზოგადოება, ხოლო მისი მხატვრულ-დოკუმენტური პორტრეტებისა და ესეების წიგნი – „ჭაბუკები დარჩნენ მარად", ერთ დროს ხელიდან ხელში რომ გადადიოდა, დიდი სიმართლით მოგვითხრობს ლადო ასათიანისა და მისი თაობის ბედ-იღბალისა და ცინცხალი შემოქმედების შესახებ.

მეუბნება ერთხელ, ოთხმოცი წლისთავზე რომ ვეწვიე:

– ეეეჰ... თუ სადმე სამართალია, მოგონება იმათ უნდა დაეწერათ ჩემზე, 10-15 წლით უმცროსები იყვნენ. მაგრამ რახან ასე მოხდა, მე სხვაგვარად არ შემეძლო. ცნობისმოყვარე ვიყავი, ბევრ რამეს ვიწერდი, მეხსიერება ახლაც არ მღალატობს და ზოგი საინტერესო მომენტი ზუსტად აღვადგინე. რაც მთავარია, მასალები მქონდა ბლომად, ვეცადე, ცოტა უფრო გამომეჩინა ის ჩვენგან ადრე წასული ბიჭები, თორემ ისე, ლადო ასათიანის, მირზა გელოვანის, ალიოშა საჯაიას, გიორგი ნაფეტვარიძის სახელებს ვინ დაივიწყებდა. ვგონებ, მე უფრო გამომაჩინეს ჩემმა მეგობრებმა.

სევდიანი ღიმილით მიამბობდა ბატონი ნიკა, თუ როგორ ეხუმრებოდნენ მას „ძმანი მისნი".

– მე, საერთოდ, ქართული პრესის ჯარისკაცად მიმაჩნია თავი. 1925 წლიდან პრესაში ვმუშაობ...

ნიკა აგიაშვილი 1903 წლის 1 სექტემბერს დაბადებულა ვანის რაიონის სოფელ დიხაშხაში.

– ძველი ოჯახი იყო, 22 სული ვცხოვრობდით ერთად. საოცარი ხედები ჩანს ჩემი სოფლიდან: რიონის ჭალები, კავკასიონი, სამეგრელო და გურია... მიწაც განსაკუთრებულია ამ სოფელში, ალბათ, ამიტომაც დაერქვა დიხაშხო (მეგრულად – „სხვანაირი მიწა").

ოჯახში ყველანი ჩემზე უფროსები იყვნენ. წიგნებს უმეტესად მამიდაჩემი მიკითხავდა. ეს იყო „დედა ენა", „ბუნების კარი", „სიბრძნე სიცრუისა", „სურამის ციხე", ყრმათათვის მოთხრობილი „ვეფხისტყაოსანი" (გიორგი იოსელიანისა) და სხვა. ასე რომ, ბავშვობიდანვე „წიგნის კაცად" გავიზარდე.

„ქართული პრესის ჯარისკაცი" შესანიშნავი, უაღრესად დახვეწილი გემოვნების ლიტერატორად და მთარგმნელად ჩამოყალიბდა. ცნობილი ნიკა აგიაშვილის თარგმანები — გორკის „შევარდენის სიმღერა", ლევ ტოლსტოის მოთხრობები და სხვ., კორნეი ჩუკოვსკის „ექიმი აიბოლიტი" და სხვ. ... წიგნი ლიტერატურული წერილებისა და მოგონებების (1986 წელს გამოვიდა) საინტერესო წერილებისა და მოგონებების კრებული — „პირად-პირადი". ამ წიგნმა დიდი სიამოვნება განაცდევინა ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია ქართული მწერლობა, ის ადამიანები, რომლებიც ქართულ სიტყვას ღამეებს უთევდნენ და უთევენ.

ნიკა აგიაშვილის დაკვირვებული თვალი ყველა ნიუანსს ამჩნევდა, რაც შემდეგ კარგად გამოიყენა ამ წიგნზე მუშაობისას. აი, ერთი პასაჟი მოგონებისა – „იქნებ, ენამ უყივლოს", რომელიც თვალსაჩინო ქართველ პროზაიკოსს დემნა შენგელაიას ეძღვნება.

ეცვა ყოველთვის (საგარეოდ) ძღალი ან შავი კოსტუმი, ღია ცისფერი პერანგი – ღილჩახსნილი; კოხტა ფეხსაცმელები.

ფერმკრთალი და თითქოს მოყვითალო, თითქოს შებოლილი, სავსე ლოყები, მთელი სახე უწვერულვაშო, ყოველთვის გაპარსულივით, თმა – საფეთქლებზემოთ – ბევრი და ზომიერი ყურები მაგრად, მტკიცედ და მჭირშნედ მიკრული ყვრიმალებს ზემოთ; წარბები და თმა – ერთფერი, უჭაღარო.

– რაც დავიბადე, მერე თმა არ გამიკრეჭია. აკვანში ჩაკრული პირველშობილის თმა შემრჩა. მეტი აღარც გაიზარდა, აღარც დამცვივდა, არც გაჭაღარავდა, და ქეა ასეო, – იხუმრა ერთხელ.

– საერთოდ – მთელი მეტყველი სახე და ლამაზი თავი ისეთივე აქვს უცვლელად, როგორც 20-30 წლის წინათ. სიარულით თითქმის იგივეა, ძველებური, ოღონდ ოდნავ აჩქარებული, თითქოს სადღაც მიისწრაფის, თითქოს ფრთებს ისწორებს და ცდილობს უფრო ფართოდ გაშალოს მხარ-მკლავები...

...მეთქი, ჩავაცივდი, ერთი სტრიქონი მაინც, იქნებ, გაიხსენო, იქნებ, წაგცდა ხელი და სადმე დასაბეჭდად მიიტანე-მეთქი, აღარაფერი აღარ მაგონდებაო, რაღაც საბრალო ხმით მითხრა და – სადღაც მთებისკენ მიაპყრო დამრეტილი მზერა, სათვალის შიგნით მიმქრალი თვალები.

მე კი ვიცი, რომ დაბეჭდილი აქვს რამდენიმე, ერთ-ერთი მათგანიდან ზეპირად მახსოვს სტრიქონები:

ვწუხვარ და ვშფოთავ,
ვით კაენი
ბაირონისა,
ჩემს გულში ფიქრებს
გაუმართავს ფართო
მეჯლისი,
სიბნელის დარად მეჩვენება
მე სახე მზისა
და გულსაკლავად –
უიმედო ჩემი მერმისი...
და ა. შ.

კიდევ არის ერთი ლექსის ბოლო პწკარები:

ყვავილები ძირს ნაზად
ხრიან თავს,
წყაროც ჩხრიალით გზას
მიიკაფავს...

ლექსებს ხელს აწერს მარტო სახელით: ᲓᲔᲛᲜᲐ, დაბეჭდილია, ვგონებ „თეატრსა და ცხოვრებაში". კარგად აღარ მაგონდება... ეს ადვილი დასადგენია.

* * *

ᲗᲐᲕᲘᲡᲘ დაბადების დღეს ყოველთვის ხალისით ხვდებოდა. 1 სექტემბერი აახალგაზრდავებდა, ძალას მატებდა, თუმცა, სევდაც ახლდა, ნეტავი ვიყო პატარა ბავშვი და მეც სკოლისკენ მივიჩქაროდეო...

ასეთი იყო ოცი წლის წინათ, თავისი დაბადების ოთხმოცი წლის თავზეც – ახალგაზრდული შემართების, იმედიანი... ვთხოვე: ბატონო ნიკა, შეიძლება თქვენთან ერთად გადავიღო სურათი?

მოგიკვდეს ჩემი თავიო, და აი, დამრჩა სამახსოვროდ ფოტო, საიდანაც სულიერად და ფიზიკურად სპეტაკი და ამაგდარი 80 წლის ნიკა აგიაშვილი გვიმზერს, ხოლო თქვენი მონა-მორჩილი, ამ დროს, 40 წლისაა.

კარგი დრო იყო... წავიდა და გაფრინდა...

ვილენ მარდალეიშვილი.

ალოობა

„ეს სიმღერაა საქართველოსი"

ᲗᲐᲛᲐᲠᲐᲨᲔᲜᲡ გასცდებით, აჩაბეთის ამწვანებული ხოდაბუნები დაიწყება და ლიახვის ხიდიც იქვეა – ხეითის გზას ძარწემის ფართობებზე მივყავართ. შორიდანვე მოისმის კომბაინის გუგუნი – „ეს სიმღერაა საქართველოსი".

„ხილი იქნებოდა, ბოსტნეულ-ბაღჩეული თუ სხვა რამ, ჩვენებური კაცი, ჭირნახულიო, მარტო მარცვლეულის მოსავალზე იტყოდა ხოლმე. დღესაც, თუმცა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკამ ერთიათად შეუმსუბუქა მხვნელ-მთესველს შრომა, ჭირნახული ჰქვია ქვეყნის მთავარ სიმდიდრეს, მიწის ბარაქასა და დოვლათს.

– აქ ადრე ჭურვები სკდებოდა და ავტომატები კაკანებდნენ. ქართულ-ოსურმა შეიარაღებულმა კონფლიქტმა ათობით ახალგაზრდის სიცოცხლე შეიწირა. კიდევ კარგი, ჩვენსავე უგუნურობას თავად ჩვენ – ქართველებმა და ოსებმა დავუდეთ სამანი. დღეს სიმშვიდეა ლიახვის ხეობაში. ვთესავთ, ვხნავთ, მოსავალი მოგვყავს, აბა, შეხედე ამ კომბაინს, რარიგად დაჰგუგუნებს ყანას, „მრავალჟამიერზე" ნაკლები რით არის?!

ამას ძარწემელი გლეხი **კახა მაისურაძე** მეუბნება. ყანის ნაპირზე ვდგევართ, კახა თავთავს ხელისგულებში მოსრესს, ფხა-თავთუნს სულს შეუბერავს და თითქოს მუჭაში ოქრო ჩაუღვარესო, მარცვალი აელვარდება.

ამასობაში კომბაინმა ახალი კვალი გამოიტანა და ჩვენგან შორიახლო გაჩერდა. საჭესთან 38 წლის გია მაისურაძე ზის. კომბაინერის შვილია. მამამისი, ვიქტორ მაისურაძე, აჩაბეთის კოლმეურნეობის მექანიზატორი იყო და 14 წლის გია მამასთან ერთად იღებდა მოსავალს.

– ასეთი კომფორტული კომბაინები მაშინ სად იყო, – დანანებით მეუბნება გია მაისურაძე, – ეს ფინური კომბაინია, უზარმაზარ სამუშაოს სულ ღიღინ-ღიღინით ასრულებს. ჩვენი გუბერნატორის დავით ქობლიანიძის და ქურთის თემის გამგებლის ნოდარ ყოჩიშვილის ძალისხმევის შედეგია ამ კომბაინის ჩვენს ყანებში გუგუნი...

ახლა სადილის დროა. ხელდახელ ჩრდილში ჩაუსხდებიან და მერე კვლავ საჭეს მიუჯდება გია მაისურაძე. მზის ჩასვლამდე ამ 18-ჰექტარიან ფართობზე მკას უნდა მორჩეს...

გურამ ვაშაკიძე,
„სრ" საკ. კორ.

გადასახადი და მეწარმე

ანგარიშსწორების ფორმები რთული და გაუგებარია

ჩვენს დაძაბულ ყოფას კიდევ უფრო ამძიმებს არსებული საგადასახადო კანონი და რთული ანგარიშსწორების ფორმები, რომლებიც ხშირ შემთხვევაში აიძულებს მეწარმეს ჩრდილს შეაფაროს თავი. სახეზეა ენერგომატარებლების ძარცვაზე, გადასახადების თავის არიდებასა და კონტრაბანდაზე დაფუძნებული ბიზნესი, რომელიც ლეგალურ ბიზნესზე წარმატებულად ტირაჟირდება. ეპიზოდური გამკაცრების წამალიც მოიძებნა: ბევრმა მეწარმემ დროებით დაკეტა თავისი წარმოება „უკეთესის" მოლოდინით, ხოლო შემმოწმებლის რისხვა კვლავ ლეგალებს დაატყდათ, რადგანაც ბევრი შემმოწმებელი ვერ ანსხვავებს ანგარიშფაქტურის დანიშნულებას ჩვეულებრივი ფაქტურისაგან. ანგარიშსწორების ფორმები რთული და გაუგებარია, თანაც ძვირი. სამწუხაროდ, თავის დროზე, ეს ფორმები დაინერგა ყოველგვარი აპრობაციისა და განმარტების გარეშე, პასუხისმგებლობას კი ცალ მხარეს მეწარმეს აკისრებენ (საგადასახადო კოდექსის 114 და 115 მუხლები).

არაერთი წელია, ვითხოვთ მარტივი ფორმების შემოღებას, მეწარმეთა თანაბარ პირობებში ჩაყენებას. სამწუხაროდ, პარლამენტში მოღვაწე მეწარმეები იმდენად გაპოლიტიკოსდნენ, რომ დაავიწყდათ საგადასახადო კოდექსი. სხვანაირად როგორ შეიძლება ამ მუხლების პატრონი პარლამენტში მშვიდად იჯდეს და ლეგალური ბიზნესის მქონე მეწარმეთა ტანჯვას უყურებდეს, ან ყოველ ხუთ წუთში გვახსენებდეს რეკლამით, რომ წარმატებული მეწარმეა და დღე და ღამე ჩვენზე ფიქრობს.

ბიზნესის მართვა ამ კანონებით „ჭრელო პეპელას" ემსგავსება. შედარებისათვის შეიძლება მობილური ტელეფონი მოვიყვანოთ, სადაც შემოსულ და გასულ ზარებზე პასუხისმგებელი და გადამხდელი ნებისმიერ შემთხვევაში მხოლოდ ზარის მიმღებია. განა ეს ნორმალურია?

ვიცი ახლა საარჩევნო ციებ-ცხელებაა, მაგრამ პარლამენტარების პოლიტიკას ქვეყანა არ უნდა ვანაცვალოთ და ცოტა ეკონომიკასაც მივხედოთ. თუ ელექტროენერგიაზე კვლავ გაიზრდება ტარიფი, ეს ხომ ადგილობრივი პროდუქციის ფასებზე იმოქმედებს, რაც ამას წინათ პურის ფასებთან დაკავშირებით ხმაურიანად იხილებოდა. ეგებ პარლამენტში მეწარმეთა რეკომენდაცია გაითვალისწინონ და ზემოთ ნახსენები კურიოზული მუხლები შეცვალონ.

მალხაზ დოლიძე,
მეწარმე.

წინ, საქართველო!

რამაზ ნოზაძემ კვლავ გვასახელა

ᲡᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲨᲘ (თურქეთი) სამ დღეს გრძელდებოდა მსოფლიოს 2003 წლის პირად-გუნდური პირველობა ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში ახალგაზრდა ფალავანთა შორის.

96 კგ. წონაში ოქროს მედალი მოიპოვა ევროპის წელვანდელმა ჩემპიონმა, 20 წლის თბილისელმა **რამაზ ნოზაძემ.** საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელის **ოთარ ტატიშვილის** ნიჭიერმა აღსაზრდელმა ფინალში დაამარცხა რუსეთის წარმომადგენელი ანატოლი მაკეევი. აქვე ვერცხლის მედლებით დაიმშვენეს მკერდი მძიმეწონოსანმა **რევაზ ჭელიძემ** და **რამინ ფევაძემ** (74 კგ). ბრინჯაოს მედალს დაეუფლა ბათუმელი **დავით ბედინაძე,** რომელიც 55 კგ წონაში გამოვიდა.

საერთო გუნდურ ჩათვლაში 51 ქულით პირველი ადგილი მასპინძლებმა დაიკავეს. 50 ქულით მეორეზე გავიდა საქართველოს ნაკრები. მესამეზეა რუსეთის ნაკრები.

* * *

ᲡᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲘᲡ ათა-თურქის სახელობის სპორტის სასახლეში დაიწყო მსოფლიოს პირველობა თავისუფალ ჭიდაობაში ახალგაზრდებს შორის. ვალერი რიკაძემ (50 კგ) და კობა კაკალაძემ (50 კგ) სტარტზე 2-2 ორთაბრძოლა თავის სასარგებლოდ დაასრულეს. ბრძოლაში ჩაებნენ მალხაზ ქურდიანი (55 კგ), ცოტნე ბარამიძე (66 კგ), ვასილ ჩოხელი (84 კგ), ბაჩანა კარანაძე (96 კგ) და ზვიად სისაური (120 კგ). თავისუფალი სტილის მოჭიდავეთა ასპარეზობა 31 აგვისტოს დასრულდება.

შალვა ძორიძე.

სურათზე: რამაზ ნოზაძე.
რობერტ ბაზოიანის ფოტო.

ფეხბურთი

ევროპის სტადიონებზე

ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲡᲐ და ხუთშაბათს ევროტურნირების საკვალიფიკაციო ეტაპის განმეორებითი შეხვედრები გაიმართა. საგულისხმოა, რომ ჩემპიონთა ლიგის ჯგუფურ ტურნირში რამდენიმე ქართველი ფეხბურთელი ითამაშებს. თავი გამოიჩინა მიხეილ აშვეთიამ. მოსკოვის „ლოკომოტივის" შემადგენლობაში მან ზედიზედ ორი გოლი (მე-20 და 44-ე წუთებზე) გაუტანა დონეცკის „შახტარს", რითაც რუს რკინიგზელებს (მათ ეს შეხვედრა 3:1 მოიგეს და, სტუმრად 0:1 წაგების მიუხედავად, ორი მატჩის ჯამში გამარჯვებულები გამოვიდნენ) ჩემპიონთა ლიგის მთავარი ორთაბრძოლებისკენ გაუკაფა გზა.

ასევე, ქართველი ფეხბურთელის გოლმა გაიყვანა მომდევნო ეტაპზე შოტლანდიის „რეინჯერსი". სქოთებმა პირველი პაექრობა შინ 1:1 დაამთავრეს „კოპენჰაგენთან". 86-ე წუთამდე დანიაშიც ამგვარი ანგარიში იყო. სწორედ ამ დროს იყოჩაღა შოთა არველაძემ და გამარჯვების გოლი გაიტანა.

ჰოლანდიის „აიაქსმა" საკუთარ მოედანზე მხოლოდ დამატებით დროში დააყრევინა ფარ-ხმალი (2:1) ავსტრიის „გრაცერს", რომელთანაც სტუმრად ორი კვირის წინათ დაზავებას (1:1) მოაწერა ხელი. „დორტმუნდს" კი საკუთარმა კედლებმაც ვერ უშველა ბელგიის „ბრიუგესთან" შეხვედრაში. გერმანელებმა შინ რევანში კი აიღეს (2:1 მოიგეს. სტუმრად ასეთივე ანგარიშით ჰქონდათ წაგებული), მაგრამ თერთმეტმეტრიანების სერიაში ბელგიელები უფრო ზუსტი აღმოჩნდნენ (4:2) და გზიდან ჩამოიცილეს მრისხანე მეტოქე. ასევე პენალტებით სძლია (4:3) სერბეთის „პარტიზანმა" ინგლისის „ნიუკასლს" (0:1, 1:0).

გაუწყებთ დანარჩენი შეხვედრების შედეგებს:

„სელტიკი" (შოტლანდია) – მტკ (უნგრეთი) 1:0 (პირველი მატჩი – 4:0), „სლავია" (ჩეხეთი) – **„სელტა" (ესპანეთი),** 2:0 (0:3), **„მარსელი" (საფრანგეთი)** – „აუსტრია" (ავსტრია) 0:0 (1:0), „დინამო" (ხორვატეთი) – **„დინამო" (უკრაინა)** 0:2 (1:3), **აეკ (საბერძნეთი)** – „გრასჰოპერსი" (შვეიცარია) 3:1 (0:1), ცსკა (ბულგარეთი) – **„გალათასარაი" (თურქეთი)** 0:3 (0:3), „ბენფიკა" (პორტუგალია) – **„ლაციო", (იტალია)** 0:1 (1:3).

ხუთშაბათს მონაკოში ჯგუფური ეტაპის კენჭისყრა გაიმართა. „ბებერი კონტინენტის" 32 საუკეთესო გუნდი რვა კვარტეტად დაიყო:

A **ჯგუფი: „ბაიერნი" (გერმანია), „ლიონი" (საფრანგეთი), „სელტიკი" (შოტლანდია), „ანდერლეხტი" (ბელგია).**

B **ჯგუფი: „არსენალი" (ინგლისი), „ინტერი" (იტალია), „დინამო" (უკრაინა), „ლოკომოტივი" (რუსეთი).**

C **ჯგუფი: „დეპორტივო" (ესპანეთი), „ეინდჰოვენი" (ჰოლანდია), აეკ (საბერძნეთი), „მონაკო" (საფრანგეთი).**

D **ჯგუფი: „იუვენტუსი" (იტალია), „გალათასარაი" (თურქეთი), „ოლიმპიაკოსი" (საბერძნეთი), „სოსიედადი" (ესპანეთი).**

E **ჯგუფი: „მანჩესტერი" (ინგლისი), „პანათინაიკოსი" (საბერძნეთი), „რეინჯერსი" (შოტლანდია), „შტუტგარტი" (გერმანია).**

F **ჯგუფი: „რეალი" (ესპანეთი), „პორტუ" (პორტუგალია), „მარსელი" (საფრანგეთი), „პარტიზანი" (სერბეთი).**

G **ჯგუფი: „ლაციო" (იტალია), „ჩელსი" (ინგლისი), „სპარტა" (ჩეხეთი), „ბეშიქთაში" (თურქეთი).**

H **ჯგუფი: „მილანი" (იტალია), „სელტა" (ესპანეთი), „აიაქსი" (ჰოლანდია), „ბრიუგე" (ბელგია).**

* * *

ᲣᲔᲤᲐს თასის გათამაშების პირველ საკვალიფიკაციო ეტაპზე ორი ქართული გუნდი გამოდიოდა. გახსოვთ, ალბათ, ქუთაისის „ტორპედომ" საფრანგეთში ლანსთან 0:3 წააგო, ბოლნისის „სიონი" კი ასეთივე ანგარიშით სლოვაკეთში პუხოვის „მეტადორთან" დამარცხდა. ხუთშაბათს, მარიამობა დღეს, განმეორებით შეხვედრებში ჩვენს გუნდებს საქართველოს მფარველი ღვთისმშობელიც ვერ შეეწია (ისე, ღმერთმა კაცს უთხრა, ხელფეხი გაანძრიე და გეშველებაო) – რიონისპირელებმა 0:2 დათმეს ორთაბრძოლა, ბოლნისელებმა კი სამი უპასუხო გოლი მიიღეს საკუთარ კარში. ცხადია, ორივე გუნდი ჩამოშორდა თასის გათამაშებას.

სპორტის რედაქცია

განცხადებები ტენდერების შესახებ

სს „საქართველოს ფოსტა" აცხადებს ღია ტენდერს კომპიუტერული ტექნიკის შესყიდვაზე და იწვევს მონაწილეობის მსურველ ყველა დაინტერესებულ ორგანიზაციას.

ტენდერში მონაწილეობის მსურველებმა [illegible] ტენდერში მონაწილეობის და მისი [illegible].

ტენდერში მონაწილე ორგანიზაციებმა [illegible].

№	[illegible]	რაოდენობა
1	კომპიუტერი P-IV 2,0 GHz/RAM 512MB/HDD40GB 7200RPM/VC 64MB/CD-RW/FDD 1,44/SB/NET CARD 10/100, (Windows – NT license)	4
2	კომპიუტერი P-IV cel 2,0 GHz/RAM 128MB/HDD30GB/VC 32MB/CD/FDD 1,44/SB/NET CARD 10/100 Modem USRobotics-56Kb/PSec (Windows – NT license)	36
3	მონიტორი 17", 0.25 dp FLAT	4
4	მონიტორი 15"	36
5	ლაზერული პრინტერი min 10ppm, Ram 8mb, USB, A4	33
6	[illegible] USRobotics – COURIER 128 კბ/წმ	2
7	უწყვეტი კვების წყარო UPS 650VA	40
8	[illegible] 16 port 10/100 Ethernet	1
9	[illegible] 5 [illegible]	30
10	[illegible] 60 [illegible]	14
11	[illegible]	4

ღია ტენდერი ჩატარდება 2003 წლის 15.09.03წ 12 სთ. შემდეგ მისამართზე: 0100, თბილისი, გუდიაშვილის მოედანი 2

დაინტერესებულ ორგანიზაციებს ვთხოვთ მოგვაწოდოთ თქვენი წინადადებები არაუგვიანეს 12.09.03წ. მისამართი გუდიაშვილის მოედანი 2, თბილისი,0100; „სს „საქართველოს ფოსტა"-ს ადმინისტრაციული შენობა. ტელ: 923050, 936284, ტელ/ფაქსი: 995891

სს „საქართველოს ფოსტა" აცხადებს ღია ტენდერს [illegible] ავტომობილის შესყიდვაზე და იწვევს მონაწილეობის მსურველ ყველა დაინტერესებულ ორგანიზაციას:

№	[illegible]	რაოდენობა
1	ავტომობილი („ნივა"-ს ტიპის)	1

ღია ტენდერი ჩატარდება 2003 წლის 15.09.03წ 12 სთ. შემდეგ მისამართზე: 0100, თბილისი, გუდიაშვილის მოედანი 2

დაინტერესებულ ორგანიზაციებს ვთხოვთ მოგვაწოდოთ თქვენი წინადადებები არაუგვიანეს 12.09.03წ. მისამართი გუდიაშვილის მოედანი 2, თბილისი,0100; „სს „საქართველოს ფოსტა"-ს ადმინისტრაციული შენობა. ტელ: 923050, 936284, ტელ/ფაქსი: 995891

შაბათი
30 აგვისტო

08.00, 15.00 მოამბე **08.15** "ამსტერდამის ზოოპარკი" **08.35** მხ. ფილმი **"ერთადერთი გამოსავალი"** **10.10** "საცირკო სანახაობა" **11.00** მხიარული კარუსელი **11.30** ზღვარი **11.50** მულტსერიალი "დაკარგული სამყარო" **12.15** "გლობუსი" **12.45** "მეტრო" **13.20** "კვალი" **13.50** სერიალი **"მარიონი ფაუბერი – ქურდების მეთაური"** **15.15** ქართ. ფილმი **"მეზობლები"** **15.55** საწინდარი **16.25** მულტსერიალი "დაკარგული სამყარო" **16.50** ქართ. სატ. ფილმი "სერგო ზაქარიაძე" **18.00** "ვესტნიკი" **18.45** "თბილისის დროით" **19.05** ენერგია **19.30** პალიტრა **20.00** "ცაიტნოტი" **21.20** სერიალი **"ზღვის მუშაკები"** **22.15** დოკ. სერიალი "ყველაზე, ყველაზე საკვირველი" **23.00** პროფათეული **23.40** მოამბე **23.55** მხ. ფილმი **"ყოველ-აფერი სიყვარულზე"**

19.00 მულტფილმი **19.30** ორატორი **19.40** მხ. ფილმი **"პოლივუდის ნიშნით"** **21.10** დოკ. ფილმი **21.30** წარსულის ტერიტორია **22.00** მხ. ფილმი **"უმაკისეული"**

08.00 კლასიკა **09.00** კურიერი **09.20** ფიფქია **09.50** ცხოველთა ომები **10.20** საბ.ფილმი "ჰერკულესის თავგადასავალი" **12.00, 15.00** კურიერი **12.20** სიმფსონები **12.50** მხ. ფილმი **15.20** მხ. ფილმი **17.00** დოკ. სერიალი "ველური სამყაროს ამბები" **17.40** სერიალი **"სუფთა ინგლისური მკვლელობა"** **18.00, 01.00** კურიერი **18.20** სერიალი **"სუფთა ინგლისური მკვლელობა"** **19.35** დოკ. ფილმი "თანამედროვე ტექნოლოგიები" **20.05** სერიალი **"მაქსი"** **21.00 კურიერი** P.S.**22.00** საოჯახო ტოტო **23.00 ფსიქო.** მხ.ფ. **"შეხვედრა ვენერასთან"** რეჟ: იშტვან საბო. **01.20** მხ.ფილმი **"პრეტენდენტი"**. მთ. რ-ში: გარი ოლდმანი, ჯეფრი ბრიჯერსი.

08.00 ანონსი **08.05** დიალოგი **10.30** მხ. ფილმი **"მეამბოხე"** **12.30** დოკ. ფილმი **13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00** ახალი ამბები **13.10** დოკ. ფილმი **15.15** მხ. ფილმი **17.20, 18.30, 21.55, 01.00** მუსიკა **18.00, 19.30** მულტფილმი **18.45** ბუნების ფერები **20.30** ლიტერატურული გადაცემა - სილუეტი **21.00** დოკ. ფილმი **23.30** მხ. ფილმი **"მინდისარ"** **02.40** ღამის ფილმი

09.00 ქრონიკა **09.05, 13.40, 23.30** იმედის მელოდიები **10.20** ანიმაციური სერიალი "მითიური მეომრები" **10.50** მხ. ფილმი **"კარონბარეში"** **12.30** სერიალი **"უკიდურესი ზღვარი"** **13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00** ქრონიკა **13.15** სერიალი **"უკიდურესი ზღვარი"** **13.50** თოქ-შოუ "არჩევანი თქვენ" **15.10** რეტროსკოპი **"მილიონი"** **17.15** დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისათვის" **18.00** "ერთხელ ჰოლივუდში" **18.30** დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" **19.20** სერიალი **"ყველაფერი იმ ღამის შესახებ"** **21.05** ქართ. სერიალი **"მგლების ხორუმი"** **22.45** საღამოს ღიმილი **23.00** კლიპ-ლოტო **00.30** მხ. ფილმი **"თანაგრძნობა"** **02.00** ქრონიკა

09.00 მულტფილმი "ტიტანი" **10.35** საბ. სერიალი **"დინოტოპია"** **11.30** დოკ. სერიალი "ტაიმსლოტი" **12.00** საფეხბურთო მიმოხილვა **12.30** დეტექტ. სერიალი **"მკაცრი დროება"** **13.30** დღის კინოდარბაზი **14.00, 16.45, 20.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **16.00** დოკ. სერიალი "ექსტრემალური ამბები" **16.25** ფეხბურთი. პრემიერ ლიგა. **"ევერტონი" – "ლივერპული"** **17.15** საინფ. გამოშვება "მზერა" **18.30** დოკ. სერიალი "ექსტრემალური ამბები" **19.00** სერიალი **"პოლიციელთა ამბები"** **20.30** მხ. ფილმი **"ეის ვენტურა 2"** **22.20** მხ. ფილმი **"ბანდიტები"** **00.45** მზის სერენადა. "დიიფ ფარფლ და ლონდონის სიმფონიური ორკესტრი"

კვირა
31 აგვისტო

08.00, 15.00 მოამბე **08.15** "ამსტერდამის ზოოპარკი" **08.30** მხ. ფილმი **"ყველაფერი სიყვარულზე"** **10.10** ამბები ჩვენზე **10.40** მულტსერიალი "დაკარგული სამყარო" **11.05** საკვირაო გამოცანა **11.20** "ტვ-ლოტო" **12.00** კონცერტი (უკრავს ნუცა კასრაძე) **12.35** სპა **13.00** ზღვარი **13.20** მხ. ფილმი **"პოლიციელის სიტყვა"** **15.15** ქართ. ფილმი **"მოსხეპილი რაინდები"** **16.25** საცირკო სანახაობა **17.20** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **17.35** ეძიე ქალი **18.00** მოამბე **18.20** კონცერტი **20.00** მოამბე **20.55** სერიალი **"ზღვის მუშაკები"** **21.50** დოკ. სერიალი "ყველაზე, ყველაზე საკვირველი" **22.35** მელომანია **23.10** სატ. ფილმი "ლადო ასათიანი" - პრემიერა. **00.15** მოამბე **00.35** მხ. ფილმი **"დოულაპია"**.

19.00 მულტფილმი **19.30** დოკ. ფილმი **20.00** ფრაგმენტი სურათისათვის **20.30** კონცერტი **22.30** მხ. ფილმი **"გოლიათი ქალის თაავდასხმა"**.

08.00 კლასიკა **09.00** კურიერი **09.20** ფიფქია **09.50** ცხოველთა ომები **10.20** საბ.ფილმი "ჰერკულესის თავგადასავალი" **12.00, 15.00** კურიერი **12.20** სიმფსონები **12.50** მხ.ფილმი **15.20** მხ. ფილმი **17.00** სერიალი **"სუფთა ინგლისური მკვლელობა"** **18.00, 00.00** კურიერი **18.20** სერიალი **"სუფთა ინგლისური მკვლელობა"** **18.35** მხ. ფილმი **"ველური, ველური ვესტი"** **21.00** კურიერი **21.45** ჩვენი ეზო **22.00** "ჯეოსელის კინოკლუბი" - **"დომინოს პრინციპი"** 877 45-79-25 ჯინ ჰეკმანი, კენდის ბერგენი, **"საჭირო ნივთები"** 877 45-79-26 მიშელ სერო, ფილიპ ნუარე, **"ნათება"** 877 45-79-27 ლინა ოლინი, ბილ პულმანი. **00.10** მხ.ფილმი **"სიჩქარის ზონა"**. მთ. რ-ში: ბერტ რეინოლდსი, როჯერ მური.

08.00 ანონსი, მულტფილმი **08.20** ალსავალი **08.30** ახალი ამბები **09.00** მხ. ფილმი **"მინდისარ"** **10.15, 21.55, 00.50** მუსიკა **10.20** მულტფილმი **12.30** გადაცემა - მურადა (განმ.) **13.00** მხ. ფილმი **15.00** ქიმერიონი **17.00** ოპერა **19.30** დოკ. ფილმი **20.00** მხ. ფილმი **"განადგურების პროცესი"** **22.00** ტელე-სინე-ვიდეო **23.00** მხ. ფილმი **"ელმერ განტრი"** **01.00** ღამის ფილმი

08.55 ქრონიკა **09.05, 16.40, 18.00, 01.15** იმედის მელოდიები **10.20** ანიმაციური სერიალი "მითიური მეგობრები" **10.50** სერიალი **"ყველაფერი იმ ღამის შესახებ"** **12.30** სერიალი **"უკიდურესი ზღვარი"** **13.00, 15.00, 16.45, 19.00, 21.00, 22.00** ქრონიკა **13.15** სერიალი **"უკიდურესი ზღვარი"** **13.40** თამაში "ბოიარის ციხესიმაგრე" **14.30** სპორტ. პროგრამა "ასი" **15.15** ქართ. ფილმი **"ლონდრე"** **17.15** დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისათვის" **18.00** მერიდიანი **18.30** დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" **19.30** X-კლუზივი **20.00** ფეხბურთი. **"დინამო"** (თბილისი) – **"მერცხალი"**(ოზურგეთი) . პირდაპირი ტრანსლაცია. **21.50, 23.10, 02.50** იმედის მელოდიები **22.30** ქართ. სერიალი **"მგლების ხორუმი"** **23.30** ფეხბურთი. იტალიის ჩემპიონატი. **"ბოლონია" – "პარმა"**. პირდაპირი რეპ. **01.20** მუღამები **01.55** სერიალი **"იმპერია-ნოუზლ პაუზი"** **03.00** ქრონიკა.

09.00 მულტფილმი "მელია და მონადირე ძაღლი" **10.35** საბ. სერიალი **"დინოტოპია"** **11.30** დოკ. სერიალი "ტაიმსლოტი" **12.00** საფეხბურთო მიმოხილვა **12.30** დეტექტ. სერიალი **"ინსპექტორები"** **13.30** დღის კინოდარბაზი **14.00, 17.00, 20.50** საინფ. გამოშვება "მზერა" **18.05** სერიალი **"დევიდ კოპერფილდი"** **19.00** სერიალი **"პოლიციელთა ამბები"** **20.05** ფეხბურთი. პრემიერ ლიგა. **"მანჩესტერ სიტი" – "არსენალი"**. **21.50** საინფ. გამოშვება "მზერა" **22.20** მხ. ფილმი **"საპატიო ციხე"** **00.50** მზის სერენადა. "ტომ პეტი და ჰართბრეიკერს".

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა"!

ალბომი

ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი

გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, აკადემიკოსი ავლია ზურაბაშვილი (მარცხნიდან, პირველი) მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან ჩამოსულ სტუმრებთან ერთად. გასული საუკუნის 70-იანი წლები.

მოგვაწოდა ზურაბ დათუაშვილმა.

შეგახსენებთ, რომ სურათების გამოქვეყნება უფასოა. ტელ: 99-66-10.

ფოტოების მომწოდებელთ ვთხოვთ, რომ დაბეჭდვიდან ერთი კვირის ვადაში მოაკითხონ რედაქციას გამოქვეყნებული სურათების წასაღებად.

შემთხვევა

ყაჩაღები თარეშს არ იშლიან

28 აგვისტოს, ღამის 2 საათზე, ზუგდიდის რაიონის საკუთრების დაცვის პოლიციის მუშაკებს კახაბერ ჯიჯარიასა და მამუკა ქვარახელიას, რომლებიც ავტომანქანით მოძრაობდნენ ფაიფურის ქარხნის დასახლებაში, გზა გადაუღობა სამმა ავტომატიანმა უცნობმა და მოითხოვა ავტომანქანის შეჩერება.

ატყდა სროლა, რომლის დროსაც ადგილზე დაიღუპა თავდამსხმელი პაატა ჯიჯოხიძე (იგი სოფელ ოდიშის მცხოვრები იყო), სხვა ორი კი მიიმალა. საქმეს იძიებს ზუგდიდის პროკურატურა.

ოდიკ ქუხილავა,
„სრ“ საკ. კორ.

შევნიშნეთ, ვასწორებთ

ჩვენი გაზეთის 28 აგვისტოს ნომრის მესამე გვერდზე გამოქვეყნებულ ინტერვიუში პარლამენტარ ნატო ჩხეიძესთან „მე რაჭა-ლეჩხუმში მოგზაურობის დროს აკაკის გულწრფელობისა მჯერა“ პირველი სვეტის მეორე აბზაცის მერვე სტრიქონი უნდა იკითხებოდეს.

— „ხოლო ჩვენს ელიტარულ სპიკერატს მალიმალ ავიწყდება, რომ სკამი და გავლენა წარმავალია“.

რედაქცია ბოდიშს უხდის რესპონდენტსა და მკითხველებს.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალების პუბლიკაციისთვის ჰონორარი არ გაიცემა.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.

ხსოვნა

კონსტანტინე მადიჩი

კონსტანტინე მადიჩი დაიბადა ქ. თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში. სკოლის დამთავრების შემდეგ ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა 1946 წელს.

1940-1949 წლებში იყო თბილისის „დინამოს“ ოსტატ კალათბურთელთა გუნდის წევრი.

1947 წლიდან მადიჩმა მუშაობა დაიწყო ონკოლოგიურ დისპანსერში, 1953 წელს ჩაირიცხა ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის ონკოლოგიის კათედრაზე ასპირანტად პროფ. კონსტანტინე ვეფხვაძის ხელმძღვანელობით.

1959 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია, რომელიც მიეძღვნა კანის სიმსივნეების კლინიკურ-მორფოლოგიური თვისებების შესწავლას საქართველოში.

ასპირანტურის დამთავრების შემდეგ კათედრაზე დარჩა და გაიარა ხანგრძლივი გზა უფროსი ლაბორანტიდან კათედრის გამგის თანამდებობამდე.

1974 წლიდან დღემდე თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის ონკოლოგიის კათედრის ხელმძღვანელია. პარალელურად, 1970-1977 წლებში, მუშაობდა ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის დეკანად, დეკანის მოადგილედ და ასპირანტურა-ორდინატურის განყოფილების ხელმძღვანელად.

1979-1990 წლებში იყო ონკოლოგიის სამეცნიერო ცენტრის მამოლოგიის განყოფილების ხელმძღვანელი, შემდეგ კი ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრისა და მამოლოგიის განყოფილების კონსულტანტი.

ნახევარსაუკუნოვანი მოღვაწეობის გრძელ გზაზე ბატონმა კოტემ სახელი გაითქვა, როგორც მეცნიერმა, პედაგოგმა და მკურნალმა. იგი მიეკუთვნება მეცნიერთა იმ პლეადას, რომელიც ქართული ონკოლოგიის სათავეებთან იდგა და შორს გაიტანა მისი სახელი. 160-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის ავტორია, რომელთა უმრავლესობაც სარძევე ჯირკვლის, კანის, საჭმლის მომნელებელი ტრაქტის და სასუნთქი გზების კიბოს დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და ეპიდემიოლოგიის საკითხებს ეძღვნება.

ბატონი კოტე კიბოსსაწინააღმდეგო უკლებლივ ყველა (VIII-XV) საერთაშორისო კონგრესის, არაერთი საკავშირო თუ საერთაშორისო ყრილობის მონაწილეა. მისი ნაშრომები გამოქვეყნებულია უცხოეთის მრავალი ქვეყნის სამეცნიერო ჟურნალებში. იყო გამოგონების და რამდენიმე რაციონალიზატორული წინადადების ავტორი. მის მიერ მოწოდებულია სარძევე ჯირკვლის კიბოს ოპერაციული მკურნალობის ახალი მოდიფიკაცია, ფართოდ დაინერგა კომბინირებული და კომპლექსური მკურნალობის მის მიერ შემუშავებული მეთოდები. კ. მადიჩმა ცალკე დარგად ჩამოაყალიბა სარძევე ჯირკვლის ონკოლოგია-ონკომამოლოგია.

კ. მადიჩის საერთაშორისო აღიარების დასტური იყო ის, რომ 80-იან წლებში ონკოცენტრის მამოლოგიის განყოფილება მონაწილეობდა საერთაშორისო პროგრამებში. 1986-1990 წლებში ასრულებდა სამეცნიერო თემებს საკავშირო დაკვეთით, რომლებიც ეხებოდა სარძევე ჯირკვლის კიბოს კომბინირებულ მკურნალობას. მონაწილეობდა ეკონომიკური ურთიერთდახმარების ქვეყნების ერთობლივ პროექტებში.

ბატონი კოტე ორ ათეულ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში იყო საბჭოთა კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული ავთვისებიანი სიმსივნეების კლინიკისა და მკურნალობის საპრობლემო კომისიის წევრი.

იყო შეუდარებელი ლექტორი და პედაგოგი. ამ მხრივ შეუფასებელია მისი საქმიანობა. მრავალი ათეული წლის განმავლობაში იგი ნაყოფიერ პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწეოდა.

ბატონი კოტეს ხელმძღვანელობით მომზადებული და დაცულია რამდენიმე საკანდიდატო დისერტაცია. იგი სხვადასხვა დროს მრავალი მონოგრაფიის, საკანდიდატო თუ სადოქტორო დისერტაციების ოპონენტი ყოფილა. მის მიერ მომზადებულია მრავალი სასწავლო პროგრამა და მეთოდური სახელმძღვანელო ექიმ-ონკოლოგთა საერთო ქსელის ექიმთა მოსამზადებლად.

ბატონი კოტეს ინიციატივით, 1973 წელს თბილისის ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის ონკოლოგიის კათედრასთან შეიქმნა ციტოლოგიური ლაბორატორია, შედგენილ იქნა სასწავლო პროგრამა და დღემდე ამ პროგრამით ტარდება ექიმთა და ლაბორანტთა მომზადება ციტოლოგიაში. იყო საკავშირო სასწავლო პროგრამების ექსპერტი ონკოლოგიაში და ორი სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელი.

პროფ. კ. მადიჩი იყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული ავთვისებიანი სიმსივნეების შემსწავლელი საკოორდინაციო საბჭოს წევრი, ჯანმრთელობის დაცვის სამმართველოს სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს და მრავალი სამეცნიერო საბჭოს წევრი, წლების განმავლობაში იყო კ. ვეფხვაძის სახელობის საქართველოს ონკოლოგთა საზოგადოების თავმჯდომარე.

განუზომელია ის ამაგი, რაც ბატონმა კოტემ პრაქტიკულ ონკოლოგიას დასდო. ხელმადლიანი დასტაქრის ანგარიშზეა ათეულ ათასობით გადარჩენილი სიცოცხლე და დაბრუნებული ღიმილი. მისმა მარჯვენამ მრავალ ქალს შეუნარჩუნა და გაუხანგრძლივა სიცოცხლე, უამრავ ოჯახს აჩუქა ბედნიერება.

ბატონი კოტე წლების განმავლობაში იყო ქ. თბილისის მთავარი ონკოლოგი და აქტიურად მონაწილეობდა დარგის მეთოდური და საორგანიზაციო საკითხების დარეგულირებაში. ასევე მჭიდროდ თანამშრომლობდა ბათუმის, სოხუმის, ქუთაისის, ცხინვალის, თელავის, დისპანსერებთან, კონსულტაციებს უტარებდა მათ. მონაწილეობდა ონკოლოგიის ინსტიტუტის მიერ გამართულ გამსვლელ სესიებში საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში, ლექციებს უკითხავდა ექიმებს და ატარებდა მოსახლეობის პროფილაქტიკურ გასინჯვებს.

წლების განმავლობაში ფართო საგანმანათლებლო მუშაობას ეწეოდა: კითხულობდა ლექციებს ონკოლოგიის პროგრესის სახალხო უნივერსიტეტში, ჯანმრთელობის უნივერსიტეტში. აქტიურად გამოდიოდა რადიოთი და ტელევიზიით, აქვეყნებდა პოპულარულ სტატიებს ჟურნალ-გაზეთებში. კ. მადიჩი ერთ-ერთი ავტორია მონოგრაფიისა — „ძუძუს სიმსივნეების დიაგნოსტიკა“. მის მიერ არის მომზადებული მრავალი თემატური სტატია ონკოლოგიაში ქართული ენციკლოპედიისათვის.

ღირსეულად დაფასდა ბატონი კოტეს ღვაწლი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე. მას 1985 წელს მიენიჭა საქართველოს დამსახურებული ექიმის წოდება. დაჯილდოებულია გრ. მუხაძის სახელობის სამახსოვრო მედლით. მიღებული აქვს ჯანდაცვის სამინისტროს უამრავი სიგელი. 1997 წელს ქართული მამოლოგიური სკოლის შექმნისა და პრაქტიკული ონკოლოგიის განვითარებაში შეტანილი დიდი წვლილისა და ნაყოფიერი პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის დაჯილდოვდა ღირსების ორდენით, 2002 წელს — დამსახურებული მედიკოსის მედლით. იყო სამედიცინო-სოციალურ მეცნიერებათა და მედიკო-ბიოლოგიური აკადემიების ნამდვილი წევრი, პროფესორი. მისი ბიოგრაფიული მონაცემები გამოქვეყნებულია კემბრიჯისა და ნიუ-იორკის ინტერნაციონალურ ცენტრებში.

წავიდა ჩვენგან ვალმოხდილი პიროვნება, უდიდესი პრაქტიკული გამოცდილების მქონე ბრწყინვალე დასტაქარი, არაჩვეულებრივი პედაგოგი და დიდი მეცნიერი, რომელმაც თავისი ინტელიგენტობით, კაცთმოყვარეობით და მაღალი პროფესიონალიზმით სამუდამოდ დაიმკვიდრა ადგილი კოლეგებსა და მადლიერი პაციენტების გულებში.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო;
პროფ. ღვამიჩავას სახელობის ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრი;
ექიმთა დიპლომისშემდგომი განათლების სახელმწიფო სამედიცინო აკადემია;
საქართველოს პროფ. კ. ვეფხვაძის სახელობის ონკოლოგთა და ონკოგინეკოლოგთა საზოგადოება.

ღიმილის დოზა

სტუდენტი გამოცდას აბარებს. ჩადო ჩათვლის წიგნაკში 5 ასდოლარიანი და ფურცელი, რომელშიც ეწერა: „თითო ნიშანი — თითო „ბაქსი“.

გამოცდის შემდეგ გახსნა სტუდენტმა წიგნაკი — უწერია ორიანი, სამი ასდოლარიანი ბარათთან ერთად დევს. ბარათში წერია: „გიბრუნებ ხურდას“.

* * *

პატარა კუ პალმაზე აძრომას ცდილობს, მაგრამ არაფერი გამოსდის, მაინც არ ეშვება, ბაკანიც გაეფხაჭნა, ფეხიც იტკინა, ცდილობს, არ ეშვება.

პალმაზე დედალ-მამალი მაიმუნები სხედან:

— მგონი დროა, ვუთხრათ, რომ ჩვენ იგი ვიშვილეთ.

* * *

სექსი იგივე სპორტია, ოღონდ მედლები აქ საიუველირო ნაკეთობებით არის ჩანაცვლებული.

* * *

საპნის ბუშტები ერთმანეთის შურით სკდებიან.

* * *

სილამაზის კონკურსებს შიშველი ენთუზიაზმით იგებენ.

* * *

მილიარდერ აბრამოვიჩს პირადი ექიმი ურჩევს:

— რომან არკადიჩ, მე მგონი, თქვენ მთლად სწორად ვერ გამიგეთ, როცა გითხარით: „სპორტს მოკიდეთ ხელი, მაგალითად, ფეხბურთს“.

* * *

ახალი რუსების საუბრიდან:

— ყველა აქებს ფრანგულ სამზარეულოს. ამას წინათ ვიყავი პარიზში. შევედი რესტორანში. ვისადილე. არაფერი გადასარევი — ისეთივე „მაკდონალდსი“, როგორც ჩვენთან.

* * *

— **უალკოჰოლო** ლუდი გაქვთ?

— არა.

— მაშინ ორი ბოთლი არაყი მომეცით.

* * *

2004 წლის ოლიმპიადა. გულშემატკივრები თავიანთ სპორტსმენებს ამხნევებენ შეძახილებით

ამერიკელები:

— გოუ! გოუ! გოუ!

ესპანელები:

— რაპიდო! რაპიდო! რაპიდო!

გერმანელები:

— შნელ! შნელ! შნელ!

რაჭველები:

— შენ ისევ დგახარ?!

შვილები თამაზი, მალხაზი, რძლები ნათელა, აზა, შვილიშვილები მაია, რუსუდანი, ნინო, მერიკო, ძმა რამინი, დები თალიკო, ეთერი, მაზლისცოლი ქსენია ჯახუა, რძლები ეთერი, მაყვალა, სიძე შოთა გოგინავა, მაზლიშვილები, დისწულები, ძმისწულები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

მერი ამბაკოს ასული შეროზია-როგავა.

პანაშვიდი 31 VIII, 1 IX 5 სთ. დაკრძალვა 2 IX 3 სთ. სანზონა (მეტრო „ღრმაღელე“) 11 ბ კორპუსი, I სადარბაზო, მე-8 სართული.

მეუღლე ზაიარა ნიკოლაიშვილი, შვილები ირინა და მარინა მადიჩები, შვილიშვილები ერეკლე, კოტე, ზურა, ნინო, დისწულები ნონა მესხიშვილი, ქეთუსია იგნატოვა, სიძეები მამუკა ბოკუჩავა, დათო გამყრელიძე, ზაზა ციციშვილი, ცოლისძმა კოტე ნიკოლაიშვილი, მძახლები ია, ერეკლე გამყრელიძეები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

კოტე მადიჩი

პანაშვილი 29,30 VIII 5 სთ. კეკელიძის ქ. 17. გამოსვენება 31 VIII 3 სთ. ვაკის წმიდა სამების ეკლესიიდან.

გადამხდელთა კავშირი სამძიმარს უცხადებს ბატონ დავით გამყრელიძეს სიმამრის

კონსტანტინე მადიჩის

გარდაცვალების გამო და თანაუგრძნობს მის ოჯახს.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო, ს/ს პროფ. ა. ღვამიჩავას სახელობის ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრი, საქართველოს პროფ. კ. ვეფხვაძის სახელობის ონკოლოგთა და ონკოგინეკოლოგთა საზოგადოება ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ონკოლოგიის ერთ-ერთი ფუძემდებელი საქართველოში, საქართველოს დამსახურებული ექიმი, პროფესორი

კონსტანტინე მადიჩი

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ს/ს პროფ. ა. ღვამიჩავას სახელობის ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრის მამოლოგიური ცენტრისა და კლინიკა „ქირონის“ თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა დამსახურებული ექიმი, ონკოლოგი, მამოლოგიის ფუძემდებელი საქართველოში, პროფესორი

კონსტანტინე მადიჩი.

მემნუნე, მერი, ნინო, მანანა, ლევან, ოთარ, თენგიზ ჩარკვიანები, რეზო და ზაზა ციციშვილები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა ქართული ონკოლოგიის ერთ-ერთი ფუძემდებელი, მამოლოგიური სკოლის ლიდერი, გამოჩენილი ქირურგი და პედაგოგი, ღვაწლმოსილი მამულიშვილი, უღალატო მეგობარი და დიდებული მეუღლე, მამა და ბაბუა

კონსტანტინე (კოტე) მადიჩი

და თანაუგრძნობენ გარდაცვლილის დიდ ოჯახს.

საქართველოს სახელმწიფო სამედიცინო აკადემია ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა სამეცნიერო და პრაქტიკული ონკოლოგიის ამაგდარი, ცნობილი ექიმი, პედაგოგი და საზოგადო მოღვაწე, საქართველოს ონკოლოგიური სკოლის ერთ-ერთი ფუძემდებელი, ონკოლოგიის კათედრის ყოფილი გამგე, პროფესორი

კონსტანტინე კონსტანტინეს ძე მადიჩი.

პროფ. ა. ღვამიჩავას სახელობის საქართველოს ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრის გინეკოლოგიური კლინიკა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა კლინიკის დიდი მეგობარი, გამოჩენილი მამოლოგი, ბრწყინვალე ქირურგი, ქართული მამოლოგიის თავკაცი, კოლორიტული პიროვნება, აკადემიკოსი

კოტე მადიჩი

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს. მისი არყოფნა დიდად დააკლდება ქართულ ონკოლოგიას.

მანანა კაკულია და ალეკო გოცირიძე მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

კოტე მადიჩი

და სამძიმარს უცხადებენ მის ოჯახს.

დედა ქეთევან ჯეირანაშვილი, მამა ვალერიან დათუკიშვილი, მეუღლე ნინო ჯავახიშვილი, შვილები თაკო, რუსუდანი, და მანანა იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ზურაბ ვალერიანის ძე დათუკიშვილი

პანაშვიდი 29, 30 VIII 5 სთ. დაკრძალვა 31 VIII 3 სთ. მცხეთის ქ. №8.

ძმა დათო, რძალი მარინა ლომოური, ძმისწული ოთიკო, დეიდაშვილები ნანული, ვალერი მარდალეიშვილები, ლიანა ჯინჭარაძე, მამიდაშვილები თამრიკო, ლადო ჭყონიები, ილია მაღრაძე ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

გიორგი (გოგი) ოთარის ძე ბალდავაძე

პანაშვიდი 31 VIII, 1 IX 5 სთ. დაკრძალვა 2 IX 3 სთ. გამსხურდიას II კვ. კორპ. VII, II სად. II სართული.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პ. გუგუშვილი სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის კოლექტივი სამძიმარს უცხადებს ინსტიტუტის განყოფილების გამგეს, პროფესორ ვალერიან დათუკიშვილს შვილის

ზურიკო ვალერიანის ძე დათუკიშვილის

გარდაცვალების გამო.

მეუღლე ლამარა კოპალიანი, შვილები გია, თემურ, თენგიზ, სოსო, რძლები გულნარა, ინდირა, ნინო, ლია, შვილიშვილები ლაშა, ირაკლი, ომარი, ანა, ია, ნინო, საბა, შვილთაშვილი ანა იუწყებიან რომ გარდაიცვალა

გიორგი ერასტის ძე მურღულია

პანაშვიდი 31 VIII, 1 IX, 5 სთ. დაკრძალვა 2 IX 3 სთ. საბურთალოს ამაღლების ეკლესიიდან. წერეთლის პრ. 87-ა.

მალხაზ ბაძაღუა ოჯახით თანაუგრძნობს თემურ მურღულიას მამის

გიორგი ერასტის ძე მურღულიას

გარდაცვალების გამო.

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების დამოუკიდებელი ცენტრი სამძიმარს უცხადებს ცენტრის მთავარ კონსულტანტს თემურ მურღულიას მამის

გიორგი ერასტის ძე მურღულიას

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს შსს სატრანსპორტო პოლიციის დეპარტამენტი მწუხარებას გამოთქვამს დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილის, პოლიციის გენერალ-მაიორის თემურ მურღულიას მამის

გიორგი მურღულიას

გარდაცვალების გამო.

ზურაბ ხაჟალია თანაუგრძნობს თემურ მურღულიას

მამის

გარდაცვალების გამო.

ირაკლი განუგრავა თანაუგრძნობს თემურ მურღულიას

მამის

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს შს სამინისტროს საგამოძიებო დეპარტამენტი თანაგრძნობას უცხადებს თემურ მურღულიას

მამის

გარდაცვალების გამო.

მეუღლე გივი, შვილები ლიკა, გიორგი, მამამთილი შოთა ქელეხსაშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ალა სერგოს ასული ქელეხსაშვილი.

პანაშვილი 29, 30 VIII, დაკრძალვა 31 VIII 3 სთ. შავი ზღვის ქ. № 6, II სადარბაზო.

ხსოვნა

ერისკაცი, პატრიოტი, თანამებრძოლი

ზესტაფონში დატრიალებულმა ტრაგედიამ საქართველოს მოაკლო ნამდვილი ერისკაცი და პატრიოტი, ხოლო ჩვენ — ღირსეული თანამებრძოლი: უბედურმა შემთხვევამ ბატონი მურთაზ სირდაძე თავის ორ შვილთან — მარიამთან და თამთასთან ერთად იმსხვერპლა. ძნელია ასეთ დროს სიტყვებში ჩაატიო ის, რასაც თითოეული ჩვენგანი გრძნობს გულში. ძნელია ნუგეში სცე ოჯახის წევრებსა და ნათესავებს...

დარწმუნებული ვარ, მურთაზ სირდაძის ნათელი ხსოვნა სამუდამოდ იქნება თითოეული ჩვენგანის თანამდევი. მის მიერ ქვეყნის აღმშენებლობაში შეტანილი წვლილი კი ჩვენს მიერ ღირსეულად იქნება დაფასებული.

ავთანდილ ჯორბენაძე.

ბენედიქტე (ვალიკო) ფერაძე

84 წლის ასაკში გარდაიცვალა დიდი სამამულო ომის, შრომისა და კომუნისტური პარტიის ვეტერანი, ბატონი ბენედიქტე (ვალიკო) ფერაძე. იგი დაიბადა ვანის რაიონის სოფ. გორა-ზეინდარში. ადრე დაობლდა, ამიტომაც ბავშვობიდანვე ჩაება შრომით საქმიანობაში. ჯერ კიდევ ახალგაზრდა საცხოვრებლად გადავიდა თბილისში. მალე დიდი სამამულო ომიც დაიწყო, სასწრაფოდ დაამთავრებინეს სნაიპერთა სკოლა და მოსკოვისა და ლენინგრადის ფრონტებზე გაამწესეს მეთაურად. მისი საბრძოლო ბიოგრაფია ძალიან მდიდარია. დაჯილდოებულია მრავალი ორდენითა და მედლით. ომის დამთავრების შემდეგ აირჩიეს ქალაქების — ლენინგრადისა და ტარტუს საპატიო მოქალაქედ. ომის დამთავრების შემდეგ წარმატებით აგრძელებდა შრომით მოღვაწეობას სიცოცხლის ბოლომდე, რაც ბევრი შრომითი ჯილდოთი აღინიშნა.

გარდაიცვალა ომის, შრომის გმირი, ყველგან, ყოველგვარ საქმიანობაში ნამდვილი ვაჟკაცი, გამტანი, უღალატო და რისკიანი, თავისი ერისა და ქვეყნის მოსიყვარულე და მისი ახლობლების დიდი მოამაგე.

უახლოესი ნათესავები და მეგობრები ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ მისი გარდაცვალების გამო და თანაუგრძნობენ ოჯახს დიდ მწუხარებაში.

უახლოესი ნათესავები.

საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა სამინისტროს ყოფილი თანამშრომელი

ზურაბ დათუკიშვილი

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

საქართველოს მოქალაქეთა კავშირი ღრმა მწუხარებით იუწყება პარტიის ზესტაფონის რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარის

მურთაზ სირდაძის
და მისი შვილების
თამთა და მარიამ სირდაძეების

ტრაგიკულად დაღუპვას.

მოქალაქეთა კავშირის თავმჯდომარე, პარტიის თითოეული წევრი სამძიმარს უცხადებს ოჯახის წევრებს და ნათესავებს.

ხსოვნა

გოგი ბალდავაძე

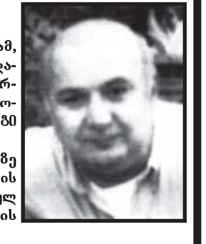

ქართულმა სამედიცინო საზოგადოებამ, ყბა-სახის ქირურგიულმა სკოლამ მძიმე დანაკლისი განიცადა: მოულოდნელად გარდაიცვალა ცნობილი ქირურგი-სტომატოლოგი, ჩინებული მკურნალი და მოქალაქე გოგი ოთარის ძე ბალდავაძე.

ექიმთა ოჯახში, საექიმო ტრადიციებზე აღზრდილი მეოთხედ საუკუნეზე მეტი ხნის მანძილზე თავდადებით, მაღალ პროფესიულ დონეზე ემსახურა ყბა-სახის ქირურგიის განვითარებას საქართველოში.

საქმისადმი ერთგულებამ, ნიჭიერებამ, პროფესიულმა ალღომ, პაციენტისადმი პატივისცემამ და სიყვარულმა გამორჩეული ავტორიტეტი მოუპოვა ბატონ გოგის როგორც ავადმყოფთა შორის, ასევე მთელ სამედიცინო საზოგადოებაში.

მის მიერ ჩატარებული ქირურგიული ოპერაციები, საექიმო კონსულტაციები, ავადმყოფთა მიმართ ყურადღება და გულისხმიერება ჩინებული პროფესიული და მოქალაქეობრივი მაგალითი იყო ახალგაზრდა კოლეგებისათვის. სწორედ ამიტომ, მას ხშირად იწვევდნენ სხვადასხვა სამკურნალო დაწესებულებებში, სადაც ბატონი გოგი ერთგულად ემსახურებოდა და პირნათლად იხდიდა თავის პროფესიულ მოვალეობას.

ბატონი გოგი უბადო კოლეგა და მეგობარი იყო. გაჭირვებულთა მიმართ მისი თანადგომა და მხარდაჭერა ის მომადლებული ნიჭი და უანგარო სამსახური იყო, რომლითაც ასე უხვად დააჯილდოვა ბუნებამ მისი პიროვნება.

ასე იცხოვრა მან ნახევარი საუკუნე, ასე მოიხადა პირნათლად თავისი ვალი ქვეყნის, ხალხის, პროფესიის წინაშე და ეზიარა მარადისობას.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; საქართველოს სახელმწიფო სამედიცინო აკადემია; ყბა-სახის ქირურგთა და სტომატოლოგთა ასოციაცია; გაზეთ „მედიცინის“ რედაქცია.

თინა ბალდავაძე

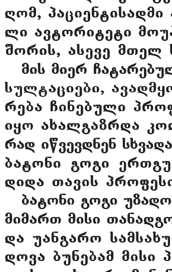

ღრმად მოხუცებული წავიდა ჩვენგან თინა ბალდავაძე — ღვაწლმოსილი ქალბატონი, ქართული პოლიგრაფიული მრეწველობის დამსახურებული მუშაკი, საქართველოს დამსახურებული ეკონომისტი, კეთილშობილებისა და სათნოების განსახიერება.

ცხოვრების დიდი გზა განვლო ქალბატონმა თინამ — ჯერ ასოთამწყობად იმუშავა გამომცემლობა „ხელოვნების“ სტამბაში, შემდეგ პოლიგრაფიის აღრიცხვა-დაგეგმარების კურსები დაამთავრა მოსკოვის პოლიგრაფიის ინსტიტუტში და კარგა ხანს აღმრიცხველ-ნორმადარად მუშაობდა „კომუნისტის“ სტამბაში. მერე კარგა ხანს იშრომა სხვადასხვა გამომცემლობებსა და სტამბებში. 1946 წლიდან 1991 წლამდე მუშაობდა № 4 სტამბაში, ჯერ ეკონომისტად, ხოლო შემდეგ საგეგმო-საწარმოო განყოფილების უფროსად. მიღებული აქვს მრავალი ჯილდო და სიგელები.

იყო დაძაბული ცხოვრება, მაგრამ ხალისიანი დღეებიც და ქალბატონი თინა ამ ცხოვრების შუაგულში ტრიალებდა. ცხრა ათეულ წელიწადს გადაცილებული ქალბატონი ხარობდა შვილებით, შვილიშვილებით, შვილთაშვილებით.

იგი ჩვენი ვეტერანების ღირსეული და აქტიური წევრი იყო. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სული.

თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონის ომის, შრომისა და სამხედრო ძალების № 2 ვეტერანთა საბჭო.

რედაქცია მადლობას უხდის ყველას, ვინც გაზეთის ეს ნომერი შეიძინა და წაიკითხა!

საქართველოს რესპუბლიკა
САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გამოცემას უზრუნველყოფს შპს „პრესა-2002“

მთავარი რედაქტორი არმაზ სანებლიძე.
სარედაქციო კოლეგია: ალეკო ასლანიშვილი, ვახტანგ ბელაშვილი, ზურამ ბოზიაშვილი, ბონდო გულიაშვილი, რუსუდან ლორთქიფანიძე, ბონდო მძინარაშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქობულია, ოთარ ხუციშვილი.

დამფუძნებლები - გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ ჟურნალისტები

ნომრის მორიგე რედაქტორი
ზურაბ გოგიაშვილი.

ინდექსი 66434

მისამართი: 380008, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14. ტელ: 99-73-24.
სარეკლამო განყოფილება - ტელ: 93-28-13.
ელექტრონული ფოსტა — sakresp@gol.ge

იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი 20.